

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

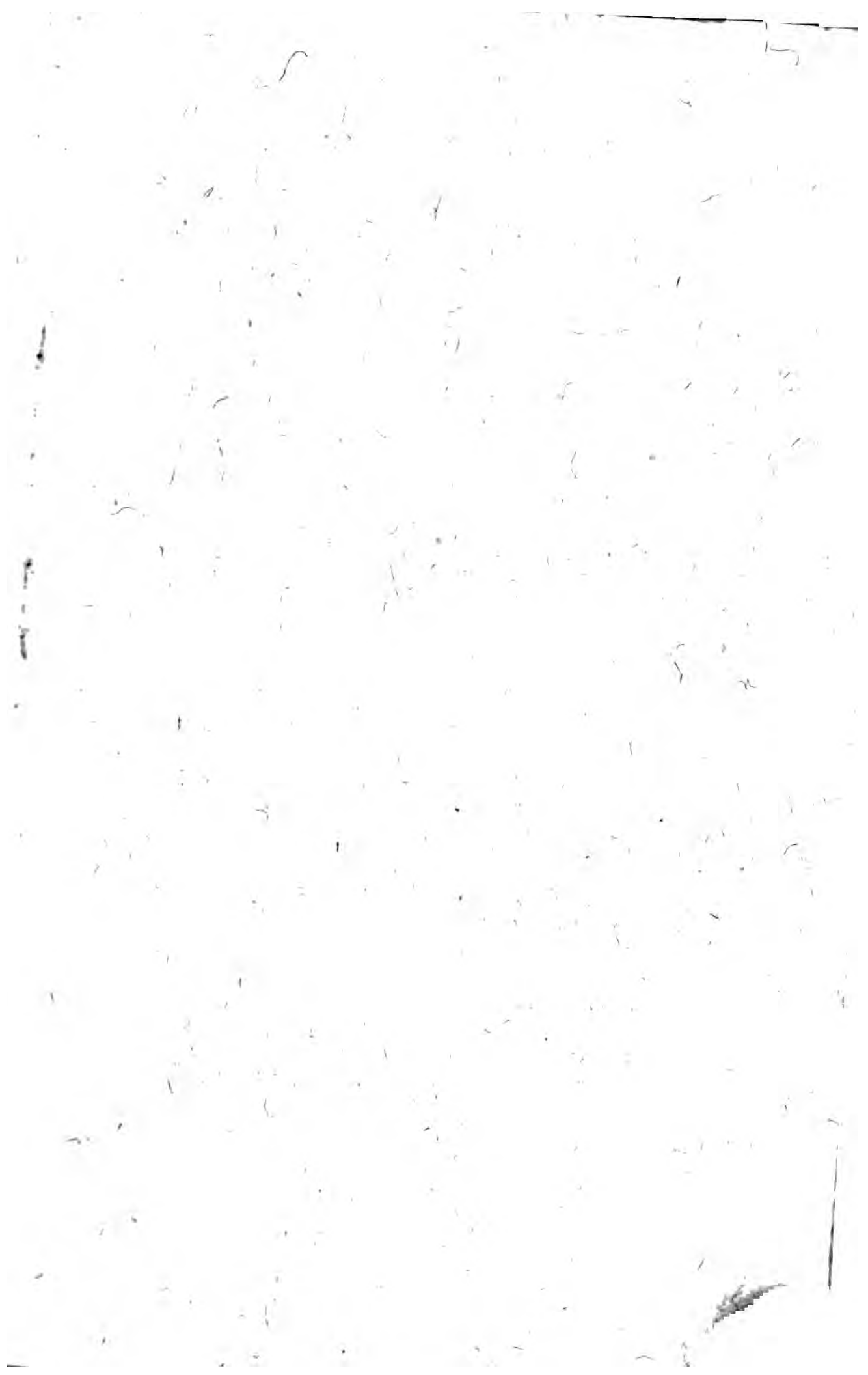
~~UNS. 168 a. 5~~

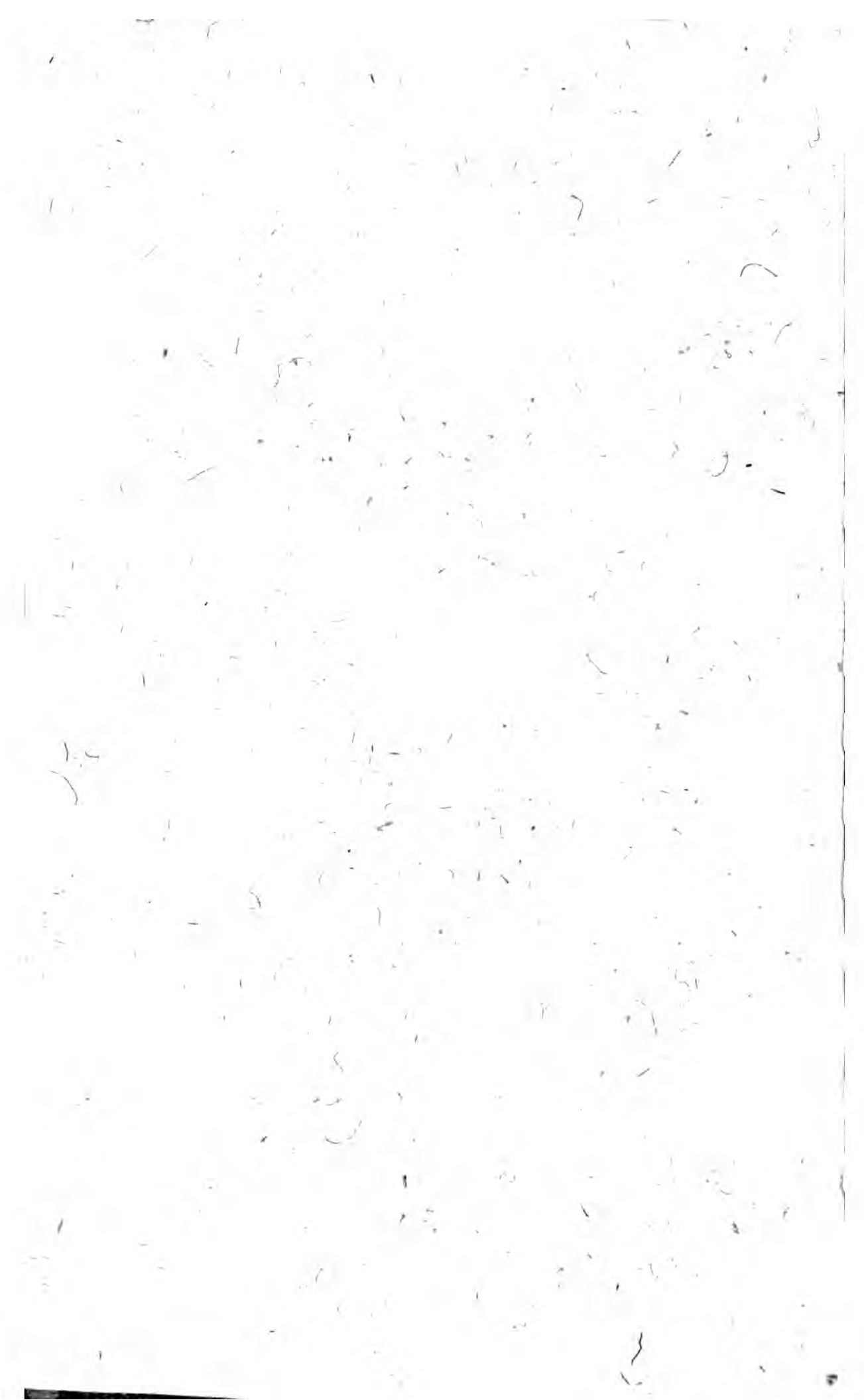

Arch. A.Y154.715

~~Vet. Slav. I A. 2~~

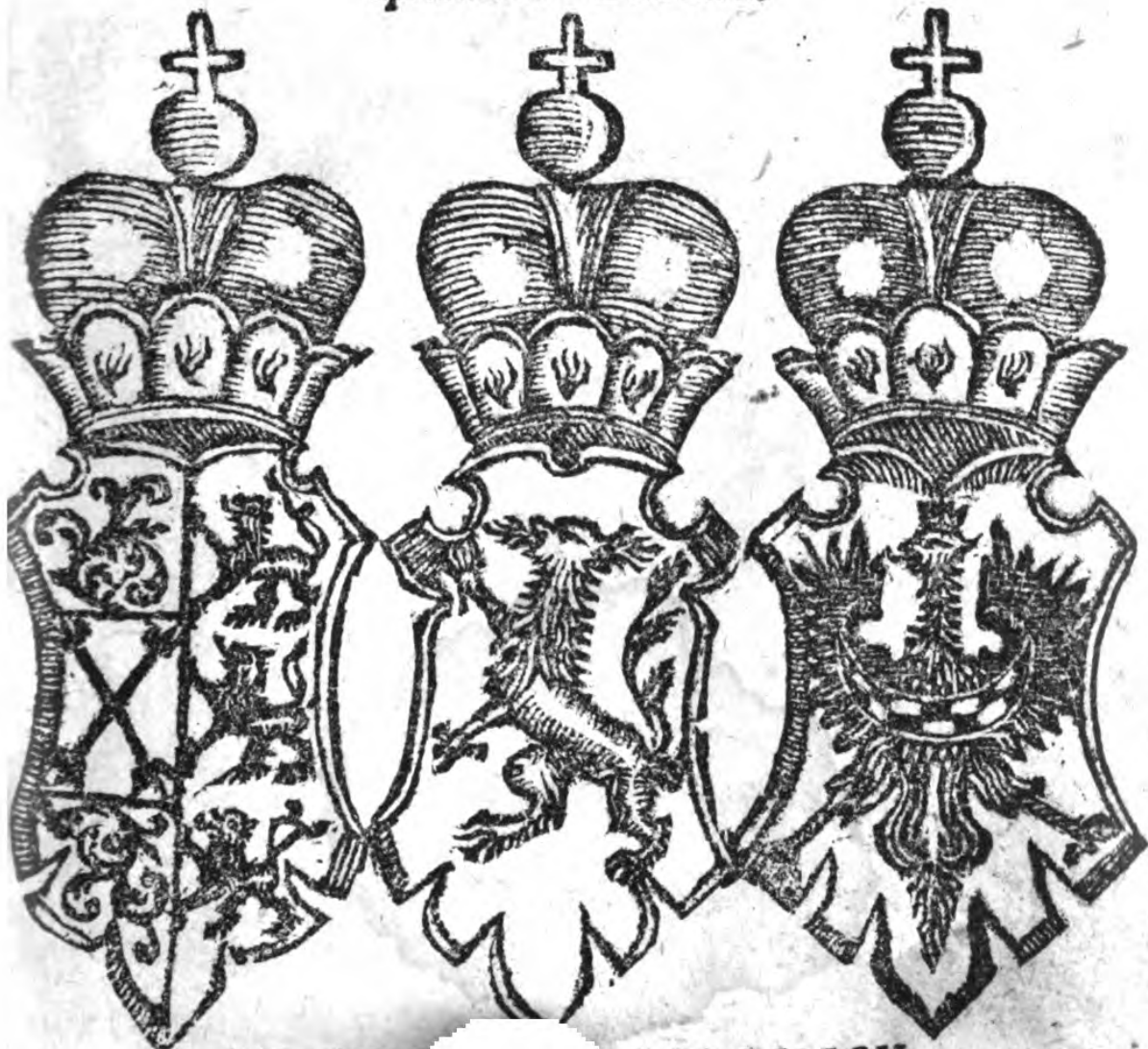
GRAMMATICA LATINO-GERMANICO- SLAVONICA.

EX PERVETUSTO EXEMPLARI

Ad modernam in Carniolicâ Linguâ
loquendi methodum accommodata, à plurimis expurgata
mendis, & Germanicis aucta dictionibus.

à QUODAM

*Linguae Slavicae, Amatore in communem
utilitatem, studiosa Juventuti, Interioris Austriae,
Specialiter Dedicata.*

SUPER

PERMISSU.

LABACI, Formis.

Prov. Carn. Typ. 1715.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible due to the quality of the scan. It appears to be organized into several paragraphs or sections, but the specific words and sentences cannot be discerned.

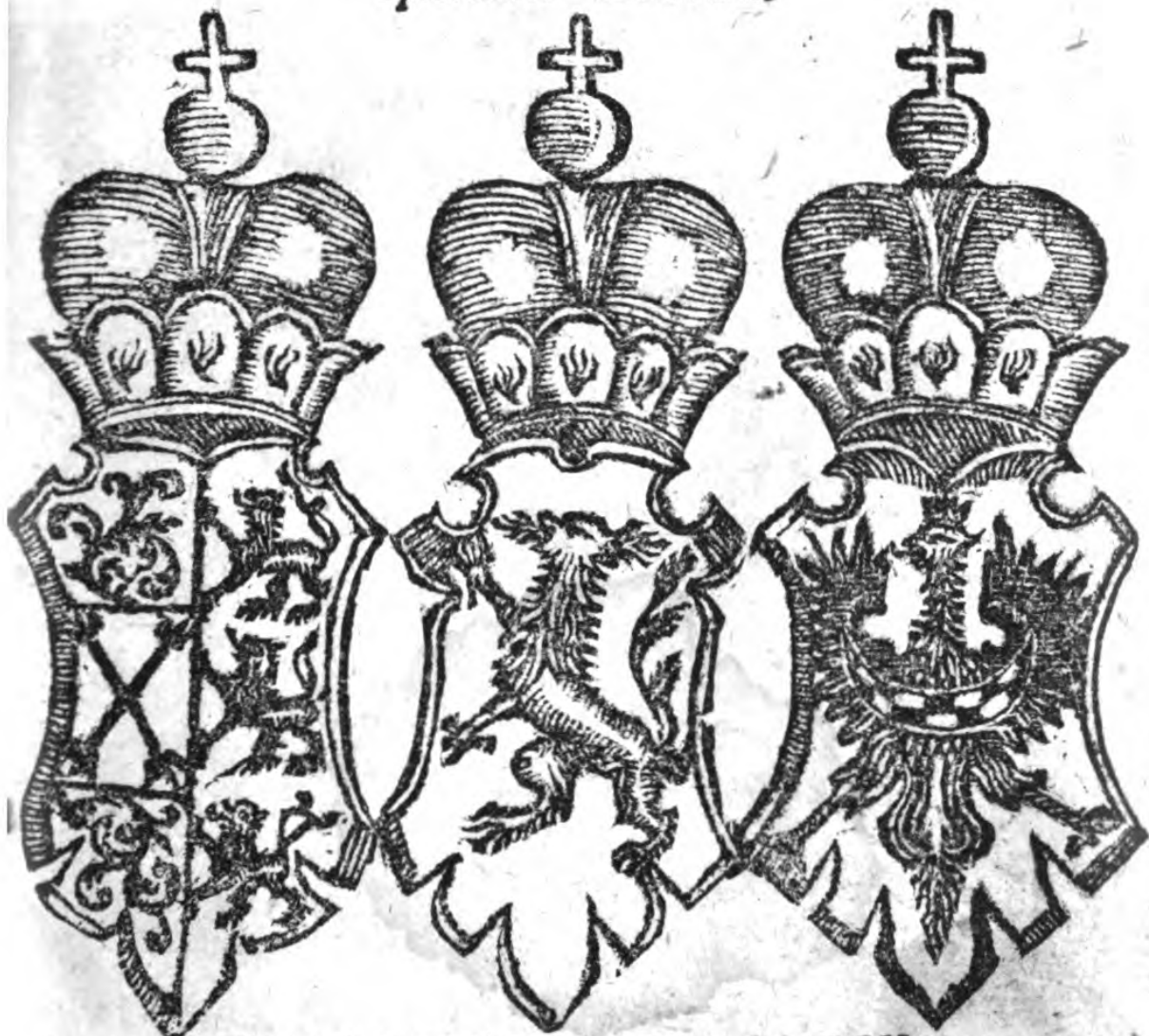
GRAMMATICA LATINO-GERMANICO- SLAVONICA.

EX PERVETUSTO EXEMPLARI

Ad modernam in Carniolicâ Linguâ
loquendi methodum accommodata, à plurimis expurgata
mendis, & Germanicis aucta dictionibus.

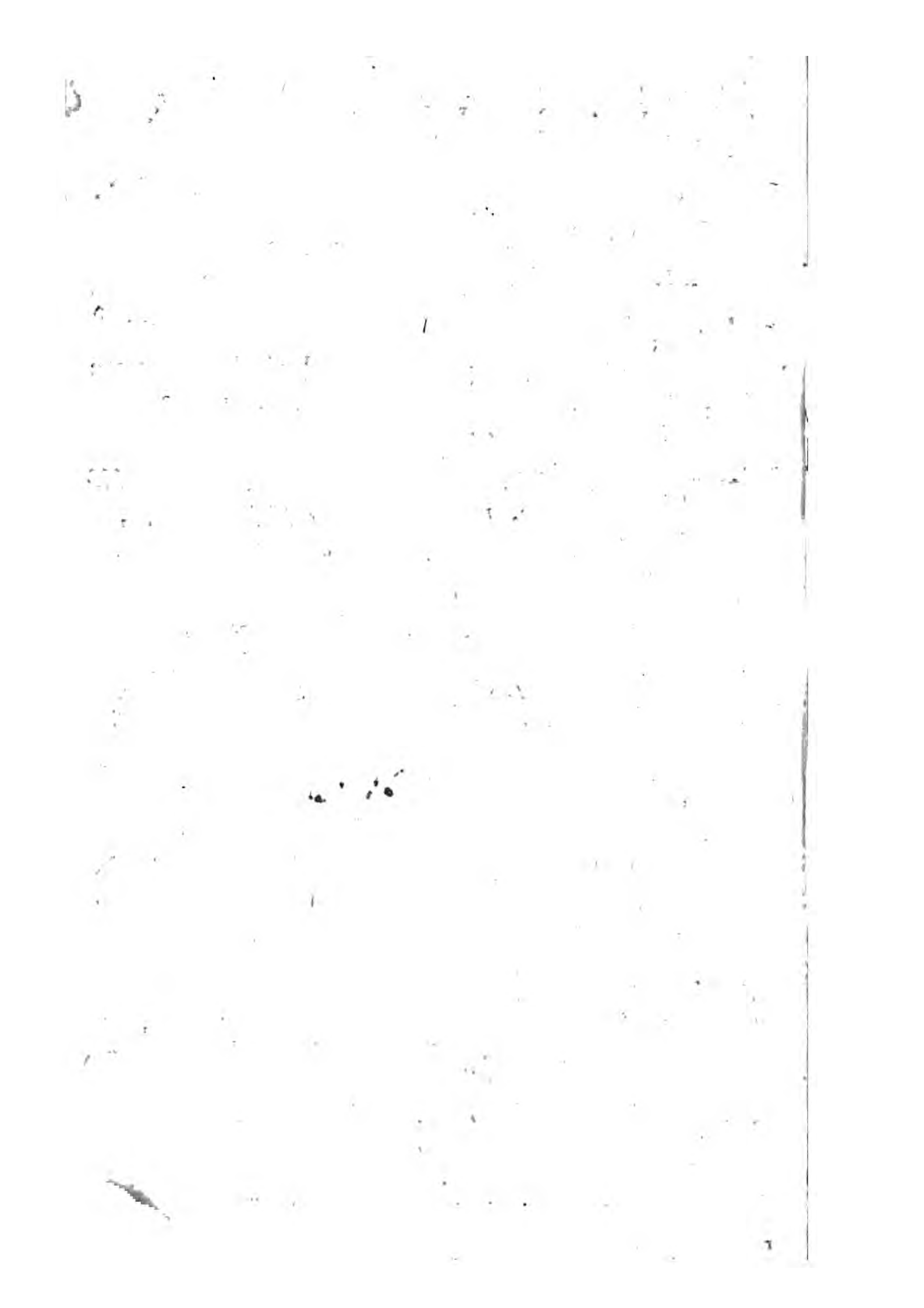
à QUODAM

*Linguae Slavicae, Amatore in communem
utilitatem, studiosa Juventuti, Interioris Austriae,
Specialiter Dedicata.*

SUPERIORUM PERMISSU.

L. ABACI. Formis. I. G. Mavr. Incl. Prov. Carn. Typ. 1715.

*Reverendissimi, Illustissimi, Per-
illustres, Prænobiles, Nobiles, ac
Magnifici*

DOMINI, DOMINI
Incljtorum Interioris Au-
striæ Ducatum Styriæ, Carinthiæ,
& Carniolæ Proceres, Patres Patriæ, Dom.
Dom. ac Patroni Gratosissimi, &c. &c.

Quandoquidem plures no-
visse Linguas, jucundum,
decorum, perutile, imò per-
necessarium esse, apud omnes in con-
) (2 fesse

modo orationis genere, vel explicare
vel explicatum quasi coram con-
tueri? quid vero fructuosius esse po-
test, quam de DEO, de Jure, deque
natura rerum, vel differentes vel con-
scripta de illis monumenta intelligere,
Thesaurumque in eis reconditum,
depromptum, atque evolutum, cum
opus est, sibi usurpare recte posse?
Denique quid est, quo homines mi-
nus carere queant, quam dictarum
rerum per linguas cognitione, cum
neque Ecclesiae Doctrina, neque ulla
politia, neque privata neque publica
studia tueri conservarique, neque hu-
mana negotia sine harum admini-
culo commodè pertractari posse, vi-
de.

*deantur: quæ cum ita sint: quid pro-
hibere potest? quo minus hæc prima
Slavonica Lingua Elementa, Vestris
Illustrissimi Proceres, representem
obtulibus, qui eas patrias, quibus
magna ex parte est Lingua Slavica
usus, non modo incultis, verum
etiam sapientissimè gubernando &
moderando practicatis, eâ unicâ præ-
tensâ ratione, ut Nobilissima à Sa-
pientissimis Prognata progenitoribus
juventus, varjis aliunde assveta lin-
guis, etiam ad slavici idiomatis
(quod etsi quam plures naturaliter
norunt, aut saltem nosse desiderant)
Genuinam notitiam per correctiora,
& ad modernam loquendi methodû
accomodatiora Elementa, & Regu-
las, scientificè quoque manuduci, di-
rigique valeat, nam cum hæc Slavica
Lingua sit originalis, & latissime per
orbem diffusa, ut in hoc vix ulli idio-*

mati in orbe palmam facile cesserit.
& simul hoc in comperto sit, quod ju-
ventuti dum Balbutire incipit, primi-
tüs Indita ob varietatem pronuncia-
tionis & accentuü, ad plurima idio-
mata linguam adaptet, excolat, &
disponat, ut proinde utilissimum cen-
seri debeat, plures linguas addiscere
cupienti, omnium primo slavica in-
structum esse.

Quantum vero ad amplitudinem
Slavicae Linguae attinet: circumfe-
ramus nunc licet oculos, & quaqua-
versum respiciamus, perlustremus
Regna, alloquamur Gentes Slavica
Lingua inveniemus sane, slavicum
dicendi genus diffundi per maxi-
mam mundi partem, nam si idioma
Gallicum, Galliae confinij, Itali-
cum, Italiae finibus, Hispanicum, Hi-
spaniae, Germanicum, Germaniae ter-
minis concludatur, Slavicum idio-
ma

ma Profecto nullius Regni aut Imperij terminis hucusque includi valuit, quin cujuscunque limites, longe lateque circumquaque transierit, nam ad meridiem Slavica Lingua totum sinum Adriaticum (qui etiam ob id sinus Venetus appellatur) occupat, & integra Regna Dalmatiae, Croatiae, Bosniae, & sic dictae Slavoniae inter Dravum & Savum interjacentis pervadit, & sparsim per Regnum Hungariae, ultra citraque Danubium sunt, qui exercent terram & agros, & idiomate Slavico utuntur, inter illum autem sinum Venetum & sinum Arcticum seu Venedicum, quem Moschi seu Moschovitae & Ruteni incolunt, medij sunt Lituvani, Poloni, Bohemi, Lusati vel Wendi, ad utramque albis Ripam Moravi, Walachi, Rascij, Bulgari plerique, imo in

*Africa ipsa etiam, in qua olim sedem
slavi bellicâ virtute pararunt, non
desunt, qui adhuc slavice loquuntur
in Asia præter Urbanos & otiosos
nimirum homines, qui perpetuo do-
mi dissident, & in Græcorum par-
tibus sunt, illi Græcè loquuntur, Re-
liqui omnes tum in aula Turcici Im-
peratoris, prætoriani videlicet mili-
tes, quos Janizaros Appellant, tum
qui militant, omnes illi Lingua Sla-
vica loquuntur, estque hæc lingua in
Turcico Imperio adeo celebris &
usitata, ut patriam Turcarum lin-
guam celebritate & usû ferè obscu-
rârit. In Austria vero magna pars
è sedibus suis à Tyranno Turca pulsi
ultra citraque Danubium sparsim
terras, agrósque excolunt. In Infe-
riori Styria à Savo usque ad Muræ
ripas magnam partem incolunt &
excolunt Agros & Vineas, ex quibus*

totum Styriæ, Carinthiæque Ducatum prætiosis provident vinis; Tota quoque Carniola nostra, & magna pars Inferioris Carinthiæ: Vipacum, Histria, Goritia, Carstia usque ad Ripam Lizbontij & urbem, quæ pola dicitur, Venetis parens, ab Argonautis, ut Strabo refert condita. In his inquam omnibus Regnis, & eorum partibus populi slavi sunt & slavice loquuntur, atque adeò à Mari usque ad Mare, uno eodémque genere sermonis, slavico videlicet utuntur.

Hos autem omnes, si quis, propter illum aliquem in pronuntiatione, accentû, & scriptione deflexum non esse vandalos vel slavos, concedere velit. Is mihi nulla alia firmiore ratione, id facere videbitur, quàm si Germanicæ Linguae, saltem Mysnicos, Suevos & his vicinos, Gnaros,

)(5 alios

alios vero, ut sunt Belgæ & Saxones, hisque proximos, ignaros esse autumaret. Cum verò hos omnes & Germanos esse, & communis etiam patriæ nomine, propter communem scilicet usum linguæ, eos dignemur, cur non quoque pari ex causa nominatas gentes, & à veteribus Henetos, Venetos, Windos vel Wendos dictos slavos quoque Appellabimus? minus ferè inter hos omnes dialectos, pronunciandi ratio discrepat, quam vel inter Mysnenses, Saxones & Belgas.

Complector autem slavico nomine non aliquam, obscuro loco latitantem, & certis illisque præangustis finibus inclusam gentem, sed Appello & Complector eo nomine, quotquot Regiones & homines vel slavice loquuntur, vel ut plurimum verbis conveniunt, sive Affinitatem

Co-

Cognitionemque aliquam habere cum slavica lingua manifeste deprehenduntur. Quotquot autem hactenus Historias conscripserunt, & in eis gentium originem & mores rimati sunt, omnes in eo consentiunt, Henetos, Venetos, seu Venedos, Windos, Wandalos & Slavos eandem & unius ejusdemque esse originis gentem, siquidem quodcumque illi genti ex jam dictis dederis Nomen, idem significare deprehendes; nam omnia haec synonyma à frequenter mutatis sedibus illis conveniunt, solum postremum slavorum Nomen à rebus præclare gestis, genti huic merito suo obtigit, nam: slava: nostris hominibus gloriam significat; hinc slavi quasi laudabiles, celebres, & clari dicuntur, siquidem Etymon vocis nusquam quis rectius divinaverit,

rit, quam ex cujusque gentis propria lingua, quemadmodum enim Germanis, seu allemanis Nomen Inde Impositum recte quis dixerit, quia fuerint: Gar manne vel Alle manne: id quod Carolo etiam Magno placuisse legitur: sic quoque qui slavos à: slava: voce scilicet gloriam significante, Appellat, non peccaverit.

Igitur à præclare Rebus Gestis Nomen accepisse slavos obscurum non est, nam universæ & omnium Temporum Historiæ testantur, eam gentem propter Bellicas virtutes præclaram & multis gentibus formidabilem, nam quæcumque de Wandalis, Vindis, Vendis, &c. Dicitur, aut scriptum legitur, hoc de slavos recte intelligi potest, quod Magister Eloquentiæ alicubi non dissimulat inquiens:
Dal.

Dalmata semper habiti sunt bellicosi, similiter in expeditione illa Græcorum Adversus Trojam vocati beneti, in Auxilium Græcis vicinis venerunt & dum Alexander Magnus Rex Macedonia totum subjugare orbem intenderet : plurimum ex Slavis seu Dalmatis circumvicinis, tunc illi parentibus, potentissimo exercitu comparato, universum pene orbem potestati suæ subiecit, ita ut sicut scriptura testatur, constituerit prælia multa, & obtinuerit omnium munitiones, & interfecerit Reges terræ : & acceperit spolia multitudinis gentium : & silverit terra in conspectu ejus : & hinc fit, quod hæc natio Slavica tam vastas Regiones, provincias, ditiones & Regna ad hæc usque tempora possideat, & quod Turcarum Tyrannus, etsi jam dudum subjugatis Græcis, etiam vicinos Dalmatas, Croatas, Polonos, Moschovitas, & alias Slavica Lingua gentes, licet persæpe formidabilibus armorum procellis attentans, debellare nequiverit, hujus gentis Magnanimitati Bellicositati, & constantia merito adscribendum, cum jam per tot sæcula firmissimos illi constituere limites, ad hæc usque tempora toto spectante orbe non destiterit.

Neque hoc vero ad commendationem Slavici Nominis & idiomatis parum facere videtur, quod non tam extra quam intra Germaniam, Regnorum, principum, equestris ordinis veterum Familiarum, Civitatum, Fluminum, & pagorum etiam appellationes, Slavicis vocibus sunt insignita. Moschi à : Moshi, quod virum significat, appellantur. Ruteni, seu potius Rassi, volunt quasi Rassejani, id est Disseminati Dicit. Poloni à pojle, hoc est, à campo, nomen habent. Bohemi à boj, quod bellum denotat, dicti, unde etiam

*Bavari, id est, Bojári vel Vojári, id est, duces, Mo-
ravi à Flumine, morava, imò Ungaris adeo etiam
adlibuit Slavicus sermo, ut olim Tetrarchas suos =
Vojvodas (ad Verbum Germanice Herzogen)
hoc est exercitus Duces Appellarent. Vulgò Corrupte
dicunt vajda. Erant autem illi, nifallor vojvode
in Regno Hungariæ, in Transylvania unus, qualis fuit
Huniades vere Hungaricus Achilles, alter in sepusio,
tertius in Valachia, quartus in Rascia, urbs illa quo-
que, ubi savus cum Danubio confluunt, sita, Alba
Græca, Henetum habet Nomen Belgrad. Pomerani
quoque nomen habent, à prjmórju, quasi Dicam
marini, seu accolæ maris. Magnus ille Dux Moschus
sedem suam præcipuam Nomine: Starigrad: quod ve-
terem Arcem significat, Appellat. Et Turcici Im-
peratoris sedes Constantinopolis (Zar grad) hoc est
Cæsaris Arx dicitur. Metroplis quoque Urbs Sty-
ria Graz corruptè, Rectius Gradèz, id est, Arx, vo-
catur, Marchiones Brandeburgenses Slavorum seu
Vandalorum sunt Duces, & Saxoniæ Elector plures
alit Ecclesias Slavico idiomate utentes, cuius Civitas
Lypsia Celeberrimum Emporium illarum Regionum
Slavicum nomen etiamnum retinet, nam à Lipa,
quod Slavis Tiliam arborem, significat, nomen habet,
fortasse ideo, quod locus ille Tilijs abundaret, dicta:
quæ omnia, ut plura alia omittam, manifeste in-
dicant gentem & Linguam Slavicam etiam olim fuis-
se celebratissimam, & longe lateque diffusam. Non
sunt itaque reprehendendi, quin potius apprime Lau-
dandi, qui aliquid studij eo conferunt, ut eam linguã
conservare & propagare, atque adeo etiam illustrare
cupiant. Quam rem altius expendens olim Carolus,
ejus*

eius nominis quartus, & Bohemorum &c. Rex, Romanorumque Imperator lege peculiari, AUREAM BULLAM vocant, haud dubiè maturo Consilio, atque unanimi omnium statuum & principum totius Rom. Imp. Consensu sanxit, ut post hac Electorum etiam Filij, inter præcipuas linguas, Slavica quoque Addiscerent; peroptime intellexit sapientissimus ille Imper. Electorum Filios Slavonica Lingua cognitione difficile carere posse, cum nimirum plerique principum ejus sermonis populos sibi subditos, aut finitimos habeant, cum quibus necessario sermocinari, agere, & quandoque magni ponderis negotia pertractare cogantur. Tot itaque enarratis hujus Idiomatis encomijs, non minus adnumeranda est illa nobilissima dignitas, quam præ cæteris Europa Linguis Slavica sibi vendicat, quod ab Adriano II. Summo Pontifice S. Cyrillus auctoritatem acquisiverit Canonicas horas, cum Missarum solennijs in Slavica Linguâ deinceps celebrari debere, quod etiamnum in partibus illis ad hodiernum usque diem usitatum est.

Cum igitur sub hujus magna & imperialis aquilæ grandium alarum tutelari umbra peculiari statuto Slavorum idioma in posteros utiliter derivandum per vastissimas orbis plagas gentium linguas ad humanum Commmercium fortunatissime erudiat. Vobis Excellentissimis ac Illustrissimis Dom. Dom. Interioris Austria Hæreditariarum Provinciæ proceribus, atque Celsissimorum Dicasteriorum arbitris Gloriosissimis, utpote in quorum lucro, & prophano emolumento, ac salutem populi solidissimis fulcris patriæ curâ succolantur, hæc prima Grammatices Rudimen-

menta ad unguem supputata (quousque tandem ejusdem idiomatis Dictionarium in expectata munificentia symbolum vestris presentem conspectibus.) omnique statui proficua defero & substerno, Album meis hisce conatibus vestrum superaddite calculum, hacque linguarum facile principis cunabula tum Nobili, tum ignobili juvena proficue adornata per vobis concreditas Provinciarum oras praesidij vestri dignissimo vadimonio deducite. Quibus in votis perpetuis meis obsequijs perenno.

Celsis.^{orum} Excell.^{orum} Rev.^{orum}

**Illust.^{orum} Inclytorum Interior.
Austriæ Ducatum Styriæ,
Carinthiæ, ac Carniolæ, Sta-
tuum &c. &c.**

Cliens Infimus.

Joan. Georgius Mayr.

LIBER PRIMUS
*De Orthographia Latino
 Slavonica.*

CAPUT I.

De Literis Slavonicæ Linguae.

I.

Literæ Slavonicæ Carniolanæ
 simplices sunt viginti quinque, quas
 hic, quo sese apud Latinos ordine se-
 quuntur, ponere, & slavice appellare liceat.

A a. B b. C c. D d. E e. F f.

G g. H h. I i. K k. L l. M m.

N n. O o. P p. Q q. R r. S s.

f. T t. V v. W w. X x. Y y. Z z.

Præter has XXV. simplices Latinis usitatas, requirit Carniolanum Idioma adhuc quatuor sequentes quæ peculiare simplices, quibus respondeant, non habent. Itaque quoad fieri potest pluribus literis erunt reddendæ in hunc, ut sequitur, modum.

sh, ut shála, *id est, jocus*, ein Scherz. shéma, *Larva*, ein Larve. shílu, *subula*, ein Nal. shóga, *Oraculum*, ein Heher. shúla, *schola*, ein Schull.

sh, ut shába, *Rana*, ein Frosch. shéna, *mulier*, ein Weib. shivína, *pecus*, ein Viech. shóga, *pila*, ein Ballen. shúpa, *jusculum*, ein Suppen.

zh, ut zhápła, *ardea*, ein Reiger. zhélu, *frons*, die Stirn. zhúdu, *miraculum*, ein Wunder.

shzha, aut shzh. út shzhym, *mejo*, ich harne. véjshzha, *strix*, ein Zauberin.

CAPUT II.

De Pronunciatione ex usû

Literarum.

Literæ in Linguâ Slavonicâ eodem prorsus modo pronuciari solent, quemadmodum in Latinâ, in usû tamen quinque sequentium consonantium c, k, l, s, f, z, videtur esse nonnulla discrepantia.

Primo

Primò, Circo literam C, hoc adverti debet, quod licet in Slavonica æquè ac in Latina lingua jungatur vocalibus e, i, y, rarissimè tamen extra nomina Propria, peregrina, aut à latinâ derivata jungitur alijs tribus vocalibus, a, o, u, sed loco, c, ordinariè jungitur, k, verbi gratia: ka, ko, ku, pro ca, co, cu. Hinc non scribitur apud slavos catèri sed katèri, qui, welcher. neque coritu sed koritu, linter, Trog. Neque cúrba sed kúrba, meretrix, Hur.

Secundò, Sicut consonantis, k, rarior est usus apud latinos cum vocalibus a, o, u. ita è converso rarissimus est usus slavici litteræ c cum dictis vocalibus, sed ejus loco, k, extra tamen Nomina propria, aut à latinis derivata, in quibus etiamnum viget, ut Catharina, Catechismus, &c.

Tertiò Litera, L, licet semper scribi debeat, quandoque tamen non pronunciatur, sed illius loco pronunciatur vocalis, u, ornatè quidem si, L, in fine dictionis, absone admodum si in medio dictionis reperiatur, sic ornatius pronunciatur sim biv, pro sim bil, fui, bin gewesen. Sim vidiv, pro, sim vidil, vidi, hab gesehen. sim pléssau, pro, pléssal, saltavi, hab getanget. quamvis scribi debeat bil, vidil, pléssal, licet etiam bene exprimatur per, L, juxta morem inferioris Carniolæ, è contra si, L, in medio dictionis re-

4 DE ORTHOGRAPHIA

periatul ultra modum abſone exprimitur, v, pro, l, ut kobíva pro kobíla, equa, ein Stute. másvu, pro, maslu, butyrum, Schmalz. pvátnu pro plátnu, tela, Leinwand. prout ſuperioris Carniolíæ Incolis & Carinthianis ſlavis conſvetum eſt.

Quartò circa conſonantes, ſ, longum, &, s, curtum hoc diſcrimen in ſlavorico idiomaſe diligenter notandum eſt, quod, s, curtum mitius, & lenius, at, ſ, longum aſperius pronuntiari debeat, exemplum prioris ſit vox, ſad, quæ pronuntiatur ad modum germanicæ vocis: Saamen: & ſignificat retro, ruckwerk. è contra, ſad, longo, ſ, ſcriptum pronuntiatur ad modum latinæ vocis: ſedes: & ſignificat, fructum, ein Frucht. Idem accidit quod ſyllabæ ſha, ſhe, ſhi, ſho, ſhu, minoris, s, mitiorem pronunſiationem & è converſo ſyllabæ ſha, ſhe, ſhi, ſho, ſhu, longioris, ſ, ſeu aſperioſem pronunſiationem in omni diſtione ſequantur.

Quinto conſonans, z, perſæpe loco c, jungitur vocalibuſe, i, y. ut Zérkou, Eccleſia, Kirchen. Zigàn, Zingarus, Zigeiner. Zygar, Convector, Schiffnecht. licet, c, extra nomina propria, aut à latinis derivata nunquam in ſlavoriſmo jungatur vocalibuſ a, o, u. ſed vel, z, vel k. ut ſupra dictum eſt.

CARNIOLICA.

CAPUT III.

De Divisione Elementorum.

Literæ Carniolicæ sunt XXIX. ut in capite primo videre licuit.

1. Et hæ sunt vel vocales, vel consonantes.
2. Vocales sunt quinque a e i o u, & si libet, y.
3. Hæ sunt vel breves, notatæ sic: à è ì ò ù. vel longæ, hoc modo signatæ á é í ó ú.
4. Ex his fiunt Diphthongi, scilicet ja je ji jo ju & va ve vi vo vu. & Triphthongi, jaj jej jij joj juj.
5. Consonantes sunt reliquæ literæ omnes, ex his utrisque simul junctis fiunt syllabæ, quarum quandoque 6. in unam syllabam coeunt ut shzhym, & 5. ut zhèrv, aut 4. ut shaz, aut 3. ut sha, sha, &c.

De Numeris per Literas notandis.

1. Ex tota turba literarum, saltem septem (quemadmodum & vulgo apud Latinos) literæ in notandis numeris usurpantur & sunt.

I. V. X. L. C. D. M.

I. 5. 10. 50. 100. 500. 1000.

2. Singulæ hæ literæ seipsas, toties, quoties ponuntur significant. Sed ex his prima, tertia & quarta, ingeminantur recepto more, ad summum quater: sic:

À 3

IIIL

III. XXX. CCCC.

4. 40. 400.

3. Majoribus præpositæ minores, suo valore privant majores sic:

IV. IX. XL. XC. CD. CM.

4. 9. 40. 90. 400. 900.

Annus curens sic scribitur: M. DCC. XV.

CAPUT IV.

*De apicibus quibusdam & notulis
in orthographia slavonica, necessario
observandis.*

De nota Accentûs gravis.

I. **Q**uia Linguae Slavonicæ ea est natura, ut vocales quidem scribere, sed eas interdum non nisi obscure & vix sensibilibus efferre oporteat, quare, ut ubi illud fieri debeat, aliquot extet indicium, notula gravis accentûs commodissime signabitur, sic:

Pèr id est, apud. bey. Pèrt, id est, Mappa. Tischtuch. Pèrvi, id est, Primus. Der Erste. Vèrt, id est, Hortus. Garten.

De nota Accentûs acuti.

II. Non inconueniens erit in elevandis syllabis, acuti toni notam, supra syllabas collocare, sic: délam, id est, laboro, ich arbeite. pelám, duco, fùhre / ꝛc. Nam etsi du-

7
 duplicatione vocalium significari posset:
 tamen compendiosius hoc modo fit. Et
 certe in differentijs constituendis id omni-
 no faciendum, ut: poléti, æstate, in **So-**
mer/ & poleti, wird fliegen. volabit, &c.

De nota Apostrophi.

III. Peculiare est hoc linguæ slavicæ præpo-
 sitiones quasdam, præfixis quibusdam
 literis simplicibus, ut sunt: h. k. & v. cum
 est consonans, significare. Quod verò,
 quo animadverti possit Apostrophi nota, à
 tergo literæ ad caput adpositæ, id commo-
 dissimè notabitur sic:

	{	Ad templum, h' Zerkvi zu der Kirchen.
	{	Ad Gregoriû, h' Gregórju zum Gregor
h'	{	Ad Lapidem, h' kámenu zum Stein.
	{	Ad Quintilianum, h' Quintilianu zu
	{	den Quintilian.
Ad	{	Ad Patrem, k' Ozhétu, zum Vatter.
	{	Ad me, k' méni, zu mir.
k'	{	Ad te, k' tébi. zu dir.
	{	Ad Hieronymum, k' Hjerónymu, zu
	{	Hieronymo.
	{	Ad Ducem, k' Hérzogu, zum Herkog.

Si quem hic, h. & k. pro eâdem præpositio-
 ne videlicet, ad, poni, movet, is sciat hanc
 rem aurium saltem iudicio constare & de-
 prehendi. Deinde animadvertet quisque, fa-
 ciliorem esse pronunciationem, & etiam usi-

DE ORTHOGRAPHIA
 ratiorem, si h ante c g k q at k ante omnes
 vocales & reliquas consonantes ponatur.

	}	Cum Patre, s' Ozhétom, mit dem Vater.
Cum, s'		Cum Matre, s' Mátérjo, mit der Mutter.
	}	Mecum, s' máno, mit mir.
		Tecum, s' tábo, mit dir.
In, v'	}	In Templú, v' Zérkov, in die Kirchen.
		In Scholá, v' Shúlo, in die Schull.
		In Domo, v' Híshi, in dem Haus.
		In Schola, v' Shúli, in der Schull.

CAPUT V.

Sequuntur quaedam observationes.

I. **S**I usú veniret, dictionis primam literam,
 cum ipsa præfixa præpositione, & fi-
 gurâ & potestate convenire, tum, quo
 facilius sit pronuntiatio, potest litera dictio-
 nis initialis omitti, & ipsa præfixa præposi-
 tionis litera nihilominus apostropho signa-
 ri, quod indicio erit, similem præpositioni
 literam esse rejectam. Siquidem ejusmo-
 di concursû literarum pronuntiatio vel
 difficile, vel ne fieri quidem possit præfer-
 tim si v, consonantis vim ubique fervare
 debeat: & duæ consonantes, nulla me-
 diante vocali in syllabam coire nequeunt
 ut.

in bovem, v' Vóla, in den Ochsen.
 in bove, v' Vóli, in dem Ochsen.
 cum filio, s' Sinom, mit dem Sohn.

Quare rectius sic:

v' óla, in Bovem.

v' óli, in Bove.

s'inom. cum Filio.

II. Si præfixam literam, proprium nomen sequetur, tum præpositio ipsa, à minúscula cum apostropho, at proprium nomen à majuscula initium sumet, ut:

k' Adámu, ad Adamum, zum Adam.

k' Hérbardu, ad Herbardum zum Herwart.

k' Petru', ad Petrum, zum Peter.

k' Páulu, ad Paulum, zum Paul.

III. Quoties i, erit consonans, sive id præponatur, sive postponatur, vel sibi ipsi vel alijs vocalibus, toties paulum propendente Cauda erit pingendum, sic:

Exempla præposita. Exempla postposita.

jem, edo, ich esse. Daj, da, Gib.

jídi, eas, gehe du. sej, semina. sene.

jókam, ploro, ich weine. svoj, suus, sein

junák, gigas, ein Riß. ptuj, peregrinus, frembd

Exempla utriusque.

jaize, ovum, ein Ey.

jeisti, edere, essen.

jej, ede, esse.

CAPUT VI.

De Combinatione Literarum.

I. **I**N cogendis literis in syllabas eadem hic est ratio, quæ apud Latinos vel apud Græcos: verum hoc peculiare est in lingua Slavica seu Carniolica: quod in syllabis, ja, je, ji, ju in quibus, j, consonans est, quælibet alia consonans, ante eas syllabas posita, potest coire in eandem syllabam cum eis, ut:

Bja, ut: verbja, bje ut: verbje, bji ut: verbji. bju ut: verbju. similiter Ipanje, djal, sémlja, ludjè, & sic de cæteris.

II. Universale sit hoc in peregrinis vocibus suam observandam orthographiam, ut: Abraham, Hebron, Chanaan. Hildebrant, Catechismus, Christianus, Gothart, Walthasar, Gasper, &c.

De notis distinctionum.

III. In distinguenda oratione, & ejus partibus, quemadmodum apud Latinos.

Commata,
Cola,
Periodi,
Erotemata,
Parentheses,
Media nota,
Signū Exclam.)

signabuntur sic

{ ,
:
.
?
(
!
!

LIBER

LIBER II.

De nomine ejusque Accidentibus.

Partes orationes Slavonicæ Linguae sunt totidem, quot apud Latinos, videlicet : Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Adverbium, Conjunctio, Præpositio, & Interjectio.

Nomen aliud est proprium, ut : Joannes, aliud appellativum, ut : sodnyk, judex *Жихтер*. Appellativum aliud substantivum ut : kojn, equus, *Жош*. Aliud Adjectivum ut : dóber, bonus, gut.

Accidentia quæ nomini accidunt sunt octo: Motio, Comparatio, Genus, Numerus, Figura, Casus, Declinatio & Species.

CAPUT I.

De Motione & Comparatione.

I. **A**djectiva moventur ex Masculina terminatione, in Fœmininam & Neutram. Adjectiva masculina desinunt in omnes Consonantes. At, Fœminina in A. Neutra vel in V. vel in E. In, V. quidem plurima, at in, E, plerumque ea, quorum Masculina in Zh, desinunt, vel quæ puram habent terminationem ut : ardezh, zha, zhe.

zhe. Rubeus, a, um. roth/ rothe/ rothes.
 bóshji, ja, je. Divinus, a, um. Göttlicher/
 Göttliche/ Göttliches. Ptuj, ja, je. Pere-
 grinus, a, um. frembd/ frembde/ frembdes/

Id quod etiam in participijs verum repe-
 ritur, ut : delajózhi, delajózha, delajózhe.
 hic, hæc, hoc, laborans, arbeitendt / & in
 pronomibus, ut : nash, a, e, noster, a,
 um, unfer. Item/ meus, a, um, mein.

Substantiva maxime masculina apud sla-
 vos & carniolos desinunt in omnes literas
 Alphabeti, solis, q, & y, exceptis, foemini-
 na tamen persæpe in A, st, & neutra fre-
 quentius in, u, & e, exeunt, prout inferius
 subjecta paradigmata clarius monstrabunt.

Comparatio

Positivi terminatio est Varia.

II. Comparativi vero, & Superlativi una tan-
 tum, & omnis Generis, videlicet : shi. præ-
 posita enim comparativo particula : nar,
 fit superlativus. est igitur regularis com-
 paratio ejusmodi.

	M.	F.	N.
	Brumèn,	brúmna,	brúmnu.
P.	Probus,	proba,	probum.
	Der frome/ die frome / das frome.		

Brum-

	M.	F.	N.
	Brumnishi	: shi,	: shi.
C.	probior,	: or,	probius.
	Der frömere/ die frömere/ das frömere. nâr brumnishi, nâr : shi nâr : shi.		
S.	Probissimus,	: ssima,	ssimum.
	Der frömeste die frömeste/ das allerfrömeste.		

Notatio.

Quoties in ultima syllaba, vocalis obscure pronuncianda venit, ferè fit, ut illa in formatione graduum & casuum vel etiam personarum, quasi evanescat, ut hic: à brumèn: fit, brumnishi, ubi, e, evanescit, quod erat in positivo.

III. Comparatio etiam fit per periphrasim hoc modo: ut positivo præponatur particula: bojl, vel, vezh, id est magis vel potius, & fit comparativus E. G. bojl ali vezh brúmen, brúmna, brumnu. Der die das frömere. at si præponuntur positivo particulae: visóku, mozhnú, cilú, ac Pre, fiet superlativus, E. G. visóku brúmen, brumna, brúmnu. Der/ die/ das allerfrömeste.

Sequuntur tria Exempla irregularis Comparationis.

	P.	C.	S.
M.	Dober,	bújlshi,	narbújlshi.
	bonus,	melior,	optimus,
	gut/	besser/	Der beste.
			F. Dobra

14 DE ORTHOGRAPHIA

	P.	C.	S.
F.	Dobra, bona, gute /	bújlshi, melior, bessere /	narbújlshi. optima. die beste.
N.	Dóbru, bonum, gutes /	bujlshi, melius, das bessere /	narbújlshi. optimum. das beste.

Item

	P.	C.	S.
M.	Húd, malus, der böse /	hújshi, pejor, der böhere /	narhújshi. pessimus. der böseste.
F.	Húda, mala, die böse /	hújshi, pejor, die böhere /	narhújshi. pessima. die böseste.
N.	Húdu, malum, das böse /	hújshi, pejus, das böhere /	narhújshi. pessimum. das böseste.

Item

	P.	C.	S.
M.	Vélik, Magnus, der grosse /	vékshi, major, der grössere /	narvékshi. maximus. der gröste.
F.	Velika, magna, die grosse /	vékshi, major, die grössere /	narvékshi. maxima. die gröste.
N.	Veliku, Magnum, das grosse /	vékshi, majus, das grössere /	narvékshi. maximum, das gröste.

Anno-

Comparativorum & superlativorum, tam singulares, quàm plurales Nominativi, sunt omnis generis, at per casus reliquos declinantur, ut infra in paradigmate nominis Adjectivi clarius exhibebitur.

CAPUT II.

De Genere, Numero, Figura, & Casu.

I. **G**ENUS cognoscitur ex significatione, ut: Ozha, Pater, Vatter. Mâti, Mater, Mutter. Brat, Frater, Bruder. Seltra, Soror, Schwester.

2. Terminatione. quia fœminina sunt ea quæ in nominativo singulari plerumque desinunt in A, & in plurali in E, ut: Gérliza, Turtur. Gerlize, turtures. neutra vero plerumque vel in, E, vel, in V, in singulari nominativo, & in plurali in A, ut: tu delu, idest, labor, ta dela, labores, sic: tu dóbru, hoc bonum, ta dobra, hæc bona.

Cætera sunt masculina, sed omnia desinunt in plurali in I. ut: ta velik, hic magnus. Ti veliki, hi magni.

II. Numerus apud slavos, quemadmodum apud græcos, est triplex, videlicet: Singularis, dualis, & pluralis ut inferius ex declinationibus clarius patebit.

III. Fi-

III. Figura alia est simplex ut : pravizhen, justus, gerecht. alia composita, ut : nepravizhen, injustus, ungerecht / alia decomposita, ut : nepravizhnost, injustitia, Ungerechtigfeit.

IV. Casus hic totidem sunt, quot apud Latinos, sex scilicet.

Nominativus, ut : ta Mosh, hic Vir, der Mann.

Genitivus, ut : tiga Mosha, hujus Viri, des Manns.

Dativus, ut : timu Moshú, huic Viro, dem Mann.

Accusativus, ut : tiga Moshá, hunc Virum, den Mann.

Vocativus, ô ti Mosh, ô Vir, O du Mann.

Ablativus, od tiga Moshá, ab hoc Viro, von dem Mann.

CAPUT III.

De Declinatione Articuli,

Hic, Hæc, Hæc.

Quemadmodum extra declinationem in Latina lingua articulorum usus reverà non est, neque etiam esse debet in slavonica & carniolica lingua. nam quòd vulgò in loquendo usurpatur articulus à Carniolanis, fit id solum germanicæ linguæ prava imitatione, & non necessitatis gratia. siquidem omnia plane & significanter, sine

ar-

articulo efferri possunt, verum quia per articulum Genus, Casum & Numerum venamur: & in declinando ejus usus existit necessarius. Quare pronominis hic, hæc, hoc. (quod interim articuli nomine dignabimur) declinationem, hic subjungemus.

ARTICULUS GENERIS MASCULINI.
SINGULARIS NUMERUS.

N. Ta, hic, der.

G. tigá, hujus, dessen.

D. timú, huic, dem.

Ac. tigá, hunc, den.

V. ô. ô. ô.

Ab. od tigá, ab hoc, von dem.

Hic Gen. Ac. & Ablat. conveniunt terminatione, quemadmodum Nominativus, & Vocativus, Dativus peculiarem habet terminationem, Vocativus est Adverbium vocandi, ô.

DUALIS NUMERUS.

N. Ta, hi duo, die zwey.

G. tiu, horum duorum, der zweyen.

D. tima, his duobus, denen zweyen.

Ac. ta, hos duos, die zwey.

Vo. ô. ô. ô.

Ab. od tiv, ab his duobus, von denen zweyen.

PLURALIS NUMERUS.

N. ti, hi, die.

G. tih, horum, deren.

D. tim, his, denen.

B

Ac.

Ac. te, hos, die.

V. ô. ô. ô.

Ab. od tih, âb his, von denen.

ARTICULUS GENERIS FOEMININI.

SING. NUM.

N. Ta, hæc, die.

G. te, hujus, der.

D. ti, huic, der.

Ac. to, hanc, die.

V. ô, ô, ô.

Ab. od te, ab hac, von der.

DUAL. NUM.

N. te, hæ duæ, die zwo.

G. tiu, harum duarum, deren zwo.

D. tima, his duabus, denen zwo.

Ac. te, has duas, die zwo oder zwey.

V. ô, ô, ô.

Ab. od tiu, ab his duabus, von denen zwo.

Nom. & Accus. item Gen. & Ablat. conveniunt.

NUM. PLUR.

N. te, hæ, die.

G. teh, harum, deren.

D. tem, his, denen.

Ac. te, has, die.

V. ô, ô, ô.

Ab. od teh, âb his, von denen.

Nominat. & Accus. item Gen. & Ablat. coincidunt.

DE ARTICULO
ARTICULUS GEN. NEUT.

19

SING. NUM.

N. Tu, hoc, das.

G. tigá, hujus, dessen.

D. timú, huic, dem.

Ac. tu, hoc, das.

V. ô, ô, ô.

Ab. od tigá, ab hoc, von dem.

Nom. & Accusat. item Gen. & Ablat.
conveniunt.

DUAL. NUM.

N. Ta, hæc duo, die zwey.

G. tiu, horum duorum, deren zweyen.

D. tima, his duobus, denen zweyen.

Ac. ta, hæc duo, die zwey.

V. ô, ô, ô.

Ab. od tiu, ab his duobus, von denen zweyen.

Nom. & Ac. conveniunt, sic Gen. & Ablat.

PLUR. NUM.

N. ta, hæc, die.

G. téh, horum, deren.

D. tem, his, denen.

Ac. ta, hæc, die.

V. ô, ô, ô.

Abl. od teh, ab his, von denen.

Nom. & Accus. similes, sic quoque Gen.
& Ablat.

CAPUT VI.

De Declinatione Substantivorum.

PARADIGMA MASCULINI GENERIS.

SING. NUM.

N. Ta Ozha, hic Pater, der Vatter.

G. tiga Ozhéta, hujus Patris, desß Vatters.

D. timú Ozhétu, huic Patri, dem Vatter.

Ac. tiga Ozhéta, hunc Patrem, den Vatter.

V. ô Ozha, ô Pater, ô Vatter. (Vatter.

Ab. od tiga Ozhéta, âb hoc Patre, von dem

OBSERVATIO.

Incrementum Genitivi singularis sequuntur reliqui Casus obliqui omniû numerorum.

DUAL. NUM.

N. ta Ozhéta, hi duo Patres, die zwey Vätter.

G. tiu Ozhétou, *vel etiam* Ozhét, *per Apocopen, vel per Syncopen* Ozhov, horum duorum Patrum, der zweyen Vätter.

D. tima Ozhétama, *vel per Contractionem* Ozhétma, his duobus Patribus, denen zweyen Vättern. (ter.

Ac. ta Ozhéta, hos duos Patres, die zwey Vätz

V. ô vi Ozhéta, ô vos duo Patres, *Ihr zwey* Vätter.

Abl. od tiu Ozhétov, Ozhét *per Apocopen, vel* Ozhov, *per Syncopen*, ab his duobus Patribus, von denen zweyen Vättern.

PLUR.

N. ti Ozhéti, vel Ozhóvi, hi Patres, die Väter,
 G. tih Ozhétih, vel Ozhétov, vel Ozhét *per*
Apocopen, vel Ozhóv per Syncopen, horum
 Patrum, deren Väter.

D. tim Ozhétom, his Patribus, denen Väter.

Ac. te Ozhéte, hos Patres, die Väter.

V. ô vi Ozhéti, vel Ozhóvi *Crafi quâdam, &*
Concissione, ô vos Patres, O ihr Väter.

Ab. lod tih Ozhétih, Ozhétov, Ozhét vel
 Ozhóv, ab his Patribus, von benē Väter.

OBSERVATIONES.

1. Vides ubique Casum sequi terminationem
 articuli.
2. Nominativus, & Vocativus sunt similes,
 idque in omni Numero.
3. Gen. & Accus. & Ablativus singulares
 sunt similes.
4. Nom. Acc. & Vocativus duales etiam sunt
 similes: & Gen. & Ablat. ejusdem numeri.
5. Gen. & Abl. plurales conveniunt termi-
 natione.

Atque hoc paradigma unum pro multis
 alijs masculinis satis erit pro Regula.

EXEMPLA MASCULINI GENERIS

INCIPIENTIA âB

A.

Ajfrer, ja, Zelótes. Enfferer.

Antverhar, ja, Opifex, Handwerker.

B 3

Arink,

Arink , a , Halec , Häring.

Arznye Doctor, Medicus, Doctor der Arzney

B.

Béber , ali píber , bra, Fiber, Castor, Biber.

Bèrs , iga , velox , schnell.

Hiter , triga , idem.

Besédnik , ka , Orator , Redner.

Beshézh , iga , Fugax , Flüchtig.

Betéğ , ali Betésh , a , Dolor , Schmerz.

Berizh , a , Stator , Schörg.

Bogat , iga , Dives , Reich.

Bokál , a , Poculum , Becher.

Boshji strah , iga , a , Pietas , Gottsforcht.

Brat , a , Frater , Bruder.

Britbar , ja , Tonsor , Scherer.

Britof , a , Cæmiterium , Kirchhoff.

Búshèz , shza , Mendicus , Bettler.

C

Cesar , ja , Cæsar , Kayser.

D.

Diléshni , iga , compos , particeps , theilhaftig.

Dívji , iga , ferox , wild.

Divják , a , idem.

Dobízhèk , zhka , Quæstus , Lucrum , Gewinn.

Dólmazh , a , Interpres , Dolmetsch.

Drakon , Smiet , ali Lintvern , a , Draco , Drack.

Duh , a , Odor , Geruch.

E.

Erb , ali Erbizh , Hæres , Erb.

Enák , iga , similis , gleich ähnlich.

F. Far.

F.

Far, ja, Sacerdos, Priester.
 Fendrih, a, Signifer, Fendrich.
 Firſht, a, Dux, Fürst/ Obersterhauptmann.
 Vívuda, ali vájvoda, idem.

G.

Gerab, a, Tutor, Gerhab / Vormund.
 Gíbezhih, zhniga, agilis, glenckig.
 Glas, a, Vox, Stimm. (milostiv, idem.
 Gnádliv, iga, clemens, mild / gnädig.
 Goltánež, nza, Guttur, Scheel.
 Golúf, a, Sophista, Betrüger.
 Gospúd, a, Dominus, Herz.
 Grad, a, Arx, Geschloß.
 Grishézh, iga, mordax, beißig.
 Grosovít, iga, atrox, grausamb.
 Gvant, a, Amictus, Gewandt.
 Gvelb, a, Fornix, Gewölb.
 Guſt, a, Hospes, Gaſt./ Wirth/ Gaſtgeb.
 óſhter, idem.

H.

Híſhni malyk, ga, ka, lar, Hauß-Gott
 Hítter, triga, pernix, schnell.
 Hlápez, pza, Minister, Diener.
 Hlápzhizh, a, Puer, Knab.
 Hraſt, a, Quercus, Eichbaum.
 Hrib, mons, Berg.

I.

Jágar, gra, ali lóviz, vza, Venator, ein Jäger.
 Jéſdez, a, Eques, Reitter.

Isvjér, a, Origo, Ursprung / Quall.
K.

Kámen, a, Lapis, Stein.

Kámzhizh, a, Lapillus, Scrupulus, Steinlein.

Káshel, shla, Tuffis, Susten.

Kerhák, perhák, hkiga, fragilis, gebrächlich.

Kluzh, a, Clavis, Schlüssel.

Klafast, iga, Loquax, klafftig / schwäßig.

Kojn, a, Equus, Ross / Pferd.

Kónez, nza, Finis, End.

Korén, a, Radix, Wurzel.

Kósel, sla, Caper, Bock.

Kovázh, a, Faber, Schmidt.

Kradlív, iga, Furax, diebisch.

Krajl, a, Rex, König.

Kraj morjá, a, Littus, Gestatt am Meer.

Krátèk, tkiga, brevis, kurz.

Kratek, sapopádek, tkiga, dka, Epitome,
kurzer Begriff.

Kreg, a, Altercatio, Certamen, lis, Zand.

Krish, a, Crux, Kreuz.

Krivèz, vza, sons, schuldig.

Kroták, tkiga, mitis, sanftmüthig.

Kruh, a, Panis, Brodt.

L.

Lagák, hkiga, levis, gering.

Láhki, ga, facilis, leicht.

Lás, a, Crinis, Haar.

Làshnik, a, mendax, lügenhaftig.

Led, a, Glacies, Eyß.

Lejp, iga, pulcher, hüpsch.
 Leisni Zhèrv, ga, a, Cossus, Holzwurm.
 List, a, Epistola, Brieff.
 Listar, ja, Tabellarius, Briefftrager.
 Log, a, Nemus, dicke Waldt.
 Lanzhár, ja, Plastes, Figulus, Töpffer/Hafner
 Lóter, tra, Furcifer, Schalcksbub.
 Lubesnív, iga, suavis, lieblich / süß.
 Loj, a, Sævum, Unsticht / Inslet.

M.

Magnét, a, Magnes, Magnetstein.
 Mak, a, Papaver, Magsamen.
 Malyk, a, Idólum, Götzenbild.
 Med, a, Mel, Honig.
 Medén, iga, Mitis, mild / von Honig.
 Mejh, a, Follis, Blasbalg /
 Menih, Monastes, Mündy.
 Mesez, fza, Mensis, Monath.
 Mezh, a, Mucto, Schwerdt.
 Milostiv, iga, clemens, gnädig.
 Mlad, iga, juvenis, jung.
 Módèl, dla, Exemplar, ein Muster/Form.
 Módèr, driga, sapiens, weiß.
 Mosh, á, Vir, Mann.
 Mozhán, zhniga, fortis, stark.
 Mras, a, Algor, Frigus, Gelu, Frost / Kälte.
 Must, a, Pons, Brucke.
 Mojster, stra, Magister, Meister.
 Myr, a, Pax, Frid.

N.

Navidliv, iga, Zelotes, Efferer.

Ajffrar, ja, idem.

Nedólshèn, shniga, unschuldig.

Neójster, Striga, hebes, Strumpff.

Nesrézhen, zhniga, infelix, unglückhafftig.

Nosh, a, Culter, Messer.

Nòshizhék, zhka, Cultellulus, fleins Messerlein.

O.

Obèl, bliga, Teres, Fugelecht.

Oblák, a, Nubes, Wold.

Oblastnyk is mej trih, edèn, Triumvir, Dreyer.

Ogèjn, gnja, Ignis, Feuer.

Ognénik, a, pyrites, Sylex, Feuerstein.

Opróda, a, Armiger, Waffentrager.

Oshter, ja, Hospes, Wirdt / Gastgeb.

Otrózi, Otrúk, Proles, Geschlecht / Kinder.

Shlahta, e, idem.

Ovèn, vna, Aries, Widder.

Ozha, Zhéta, Pater, Vatter.

P.

Palz, a, Pollex, Daum.

Papesh, a, Papa, Papst.

Papir, ja, Papyrus, Papier.

Pastir, ja, Pastor, Hirt.

Pchar,

Pehar, ja, Calix, Poculum, Becher/ Kelch.

Pejšhez, ſhza, Pedes, zu Fuß/ Fuß knecht.

Petlar, ja, Mendicus, Bettler.

Bushèz, idem.

Piániz, nza, Ribo, Gauffer.

Pild, a, Simulachrum, Statua/ Bild.

Píntar, ja, Vietor, Rühffer/ Binder.

Plemenít, iga, Nobilis, Edel.

Schlahtén, tniga, idem.

Plut, a, Sepes, Zaun.

Poboj, a, Cædes, Todtschlag.

Podvirk a, Fustis, Stecken/ Knüttel.

Pogled, a, Visus, Gesicht.

Polšter, ſhtra, Pulvinar, Kuß.

Port per Murju, a, Portus, Schiffland am Meer.

Poshréshin, ſhniga, Vorax, fräſſig.

Pot, a, via, iter, Weeg.

Potrébèn, bniga, indiges, bedürftig.

Prag, a, Limen, Thürſchwell.

Prah, a, Pulvis, Staub.

Pridigar, ja, Eccleſiaſtes, Prediger.

Pregnán is deſhele iga, Exul, auß ſeiner Heimbet verwieſen.

Préshuſhnik, a, Adulter, Ehebrecher.

Prezép, a, Ames, Vogelkloben.

Prihod, a, Adventus, Zukunft.

Proſúnt, a, Commeatus, Profiane.

Pob, a, Puer, Knab.

Punt, a, Foedus, Punt, Verbündnuß.

Savafa, idem.

Punt, zhes gosposzhino, a, Seditio, Auff-
ruhr wider die Obrigkeit.

Purgar, ja, Civis, Burger.

Purgermaschter, shtra, Consul, Burger-
meister.

Pushtab, a, Gramma, Littera, Buchstab.

R.

Rak, a, Cancer, Krebs.

Rashin, shna, Veru, Bratspieß.

Rashpet, a, Grabatus, Lotterbetlein.

Roslózhik, zhka, Discrimen, Unterscheid.

Revèn, uniga, Miser, Arbeitseeliger.

Rug, a, Cornu, Horn.

S.

Samorogázh, a, Unicornis, Einhorn.

Sdrav, iga, solpes, gesund.

Sejmèn, ma, Mercatus, Jahrmardt.

Sin, sna, Somnus, Schlaf.

Senz, a, Tempus, Schlaf am Haupt.

Set, a, Gener, Eidam/ Tochtermann.

Shenf, a, Sinapis, Senff.

Sherjáv, a, Grus, Kranich.

Shesel, na, sedile, sedes, Stuhl/ Sessel.

Shidanik, a, Bombix Seidenwurm.

Shivót, a, Corpus, Leib.

Shiv vogel, iga, gla, Carbo, glüende Koh-
len.

Sher.

Sherjaviza, e, idem.

Shkof, a, Præsul, Bischoff / Vorsteher.

Schrebèl, bla, Clavis, Nagel.

Zhaul, a, idem.

Shrinf, a, Cicatrix, Wundmal.

Shtrigèl, gla, Strigil, Strigel.

Shtrik, Funis, Strick.

Shtritar, ja, Pugil, Kempffer.

Fehtar, ja, idem.

Sit, iga, Satur, Saat.

Sklep, a, Artus, Gliedmaß.

Sladák, dkiga, dulcis, süß.

Slép, iga, cæcus, blind.

Slep na enim ozhési, iga, Cocles, einäugig.

Slushábnik, a, Minister, Diener.

Smiët, a, Draco, Drach.

Drakon, a idem.

Smishlaviz, a, Poëta, Dichter.

Smród, a, Fœtor, Gestand.

Smuk, a, Penu, Borrath an Speiß und
Trand.

Sneg, a, Nix, Schnee.

Srezhèn, zhniga, felix, glückselig.

Nesrézhèn, zhniga, infelix, unglückselig.

Star, iga, vetus, senex, alt.

Starij, ga, presbyter, älterer.

Starishi, ga, idem.

Stebèr, bra, Columna, Säull.

Stèrd, a, Mel, Honig.

Med, idem.

Stol,

Stol, a, Sedile, sedes, Stuhl.
 Rihtni stol, ga, a, Tribunal, Richtstuhl.
 Studenz, a, Fons, Brunn.
 Sdenz, idem.
 Svet, iga, sacer, heilig.
 Svit, a, Senatus, Rath.
 Svojovojlèn, iga, petulans, muthwillig.
 Preshèrn, idem.

T.

Tast, a, Socer, Schweher.
 Tejk, a, Cursus, lauff.
 Tempèl, pla, Templum, Tempel/ Kirch.
 Zerkòu, idem.
 Tèrst, a, Arundo, Rohr.
 Teshák, shkiga, gravis, difficilis, schwer.
 Tovor, a, Onus, Last/ Sam.
 Tram, a, Laquear, Balcken/ Tram.
 Túp, a, hebes, Stumpff.
 Neojstèr, striga, idem.
 Turn, rna, Turris, Thurn.
 Tvur, a, Ulcus, Geschwer.

V.

Vahtar, ja, Vigil, Wachter.
 Vál na vodi, a, Fluctus, Wasserwell.
 Varih, a, Custos, Hüter.
 Venzerli, na, Vinitor, Weingartner.
 Vèrtar, ja, Olitor, Gartner.

GEN. MASCUL.

31

- Voishák, a, Miles, Kriegsmann.
 Sholnjer, ja, idem.
 Utragliv, iga, piger, fauler.
 Vud, a, Artus, Olieðmaß.
 Vudi, in plurali usitatus, idem.
 Vuk, a, Dogma, Lehr / Meinung.
 Z.
 Zartan, iga, tener, zarter.
 Subtil, idem, indeclinabile.
 Zeel, iga, integer, gang.
 Zhafs, a, Tempus, Zeit.
 Ureme, idem.
 Zholn, a, Navis, Schiff.
 Zholnár, ja, Nauta, Schiffmann.
 Zòl, Vectigal, Telonium, Zohl / Maut.
 Zuntèr, tra, Fomes, Zuntel.
 Zvit, a, Flos, Blum.

CAPUT V.

Paradigma Generis Fœminini.

SINGULARIS NUMERUS.

- N. Ta Mâti, hæc Mater, die Mutter.
 G. te Mátère, hujus Matris, der Mutter.
 D. ti Mâteri, huic Matri, der Mutter.
 Ac. to Mâter, hanc Matrem, die Mutter.
 V. ô ti Mâti, ô Mater, O du Mutter.
 Ab. od te Mátère, âb hâc Matrre, von der
 Mutter.

DUAL

92 EXEMPLA GEN. FŒMIN.

DUAL. NUM.

N. te Mátere, hæ duo Matres, die zwei Mütter.

G. tiu Máter, harum duarum Matrum, deren zwei Müttern.

D. tima Máterima vel Máterma, his duabus Matribus, denen zweyen Müttern.

Ac. te Mátere, has duas Matres, die zwei Mütter.

V. ô vi Mátere, ô vos duæ Matres, O ihr zwei Mütter.

Ab. od tiu Máter, ab his duabus Matribus, von denen zweyen Müttern.

PLURAL. NUM.

N. te Mátere, hæ Matres, die Mütter.

G. tih Máterih ali Máter, harum Matrum, der Mütter. (tern.

D. tim Máteram, his Matribus, denen Müt-

Ac. te Mátere, has Matres, die Mütter.

V. ô Mátere, ô vos Matres, O ihr Mütter.

Ab. od tih Máter, ab his Matribus von denen Müttern.

OBSERVATIONES.

1. Et híc Casus terminationem sequitur articuli.

2. Nom. & Vocat. eandem habent terminationem in omni numero.

3. Gen. & Ablat. singulares sunt similes.

4. Gen. & Ablat. dualis conveniunt.

5. Gen. & Abl. plurales convenit terminatione. Hoc itaque paradigma erit Regula omnium fœmininorum.

6. No-

6. Nomina foemina exeuntia in st, ut bledúst, zhelúst &c. habent Dativum & Ablativum similem Genitivo in sti, uti & Accusat. & Vocat. similem Nominativo exeunti in ust, vel ost, similiter omnia Foemina exeuntia in I, in Genitivo ut mish, kad, &c.

NOMINA FOEMININI GENERIS

INCIPIENTIA AB A.

Antvela, le, Mantile, Handzwel/ Handtuch.

Arja, na shelési, e, Ferrugo, Rost. B.

Bakla, Fax, Sackel.

Bessëda, de, Verbum, Sermo, Rede/ Wort.

Bledóst, i Pallor, Bleiche.

Brátoushina, ne, Tribus, Junft.

Bútorá, re, Onus, Last.

Búzha. zhe, Cucumis, Kürbes.

Plomiza, ze idem. Tiqva, ve, idem.

C.

Camra, re, Cubile, Cammer.

Cúhinja, nje, Culina, Kuchel.

D.

Daniza, ze, Lucifer, Morgenstern.

Debellóst, i, crassitudo dicke / feste.

Dékliza, ze, Diviza, ze, Virgo, Jungfrau.

Dobrúta, te, Bonitas, Güte.

Dojniza, ze, Ama, e, Nutrix, Edugam.

Draginja, nje, Caritas, Cheuring.

E.

Elefántova Kust, ve, Kósti, Ebur, Elfenbein.

C

Ena,

Ena, una, Eine.

F.

Falshvjera, Superstitio, Aberglaub.

Krivavjera, idem.

Farba, be, Color, Farb.

G.

Germáda, de, Congeries, Stein oder Holzhauffen. Gromázha, zhe, idem.

Gèrliza, ze, Turtur, Turteltauben.

Gèrzha, zhe, Tuber, Geschwulst / Beul.

Góra, re, Mons, Berg.

Góls, si, Anser, Gans.

H.

Hímba, be, Astus, List / Betrug.

Hináushina, ne, idem.

Hísha, she, Domus, Haus.

Hrushka, ke, Pirus, Bierbaum.

Hvaléshnost, Gratitude, Dankbarkeit.

I.

Iétika, ke, Tales, Schwindtsucht.

Iáma, me Specus, Höhle / Gruben.

Lúknja, nje, idem.

Iézha, zhe, Carcer, Gefängnis.

Iiglá, gle, Acus, Nadel.

Iigrá, gre, Ludus, Spiel.

K.

Karníza, ze, Gurges, Wirbel.

Kázha, zhe, Anguis, Serpens, Schlang.

Kri, *indeclin. singul.* Sanguis, Blut.

Klétka, ke, Decipula, Vogelschlag.

Klop,

Klop, pi, Scamnum, Stuhl.

Kopriva, ve, Urtica, Nessel.

Kórba, be, Calathus, Korb

Vèrbas, idem

Kósha, she, Tergus, cutis, Haut.

Krásta, ste, Scabies, Krebe.

Króna, ne, Diadema, Kron.

Kunſht, ſhti, Ars, Kunſt.

Vmétalnoſt, ſti, idem.

Kuſt, ſti, os, Oſſis, Bein.

L.

Lákota, te, Fames, Hunger.

Lèbunga, ge, Convivium, Wolleben.

Goſtovánje, idem.

Lifsíza, ze, Vulpes, Fuchs

Lubesnívoſt, ſti, Comitas, Freundlichkeit.

Luzh, zhi, Lux, Siecht.

M.

Matéria, e, Materia, Zeug.

Medéniza, ze, Pollubrum, Pelvis, Handbeck.

Mérha, he, Cadaver, Laß. Mèrlizh, zha, idem.

Mísa, se, Mensa Tisch. Miſh, i, Mus, Maus.

Míſal, ſli, Animus, Mens, Gemüth.

Mladíza, ze, Germen Zweig.

Oeráfèlk, a, idem.

Mladíza od Dátelne, ze, Spadix, ein Zweig

von einen Dattelbaum.

Mladúſt, ſti, Juventus, Jugend.

Mrejsha, she, Rete, Netz/ Garn.

Múrva, ve, Morus, Maulbeerbaum.

Músga, ge, Palus, Udis, Sumpff/ See.

Muzh, zhi, Robur, Stärke.

Bóshja muzh, ije, zhi, Numen, Göttlicher
Gewalt. N.

Nesmássa v' pitju, v' jedi, v' gvantu, se, Lu-
xus, Überfluß.

Nesfrezha, zhe, Clades, Unfall/ Unglück.

Nezhást, sti, Dedecus, Unehrl. Sramóta, e, idé.

Njiva ve, Ager, Ucker. Nozh, zhi, Nox, Nacht.

O.

Oblást, sti, Potestas, Gewalt.

Odéja, je, Teges, Decke.

Omótiza, ze, Vertigo, Schwindel.

Vertoglávje, ja, idem.

Ofla, e, Cos, tis, Weßstein.

Ostróga, ge, Calcar, Sporn.

Ovza, ze, Ovis, Schaaf.

P.

Priáfnost, sti, Necessitudo, Freundschaft.

Favor, Gunst.

Pesa, se, Pondus, Gewicht. Téshe, she, idem.

Pézh, zhi, Fornax, D. se Pishál, i. Fistula Pfeiff.

Pónva, ve, Sartago, Bratpfann.

Posablívost, sti, Oblivio, Vergessenheit.

Póstela, le, Cubile, Beth.

Postáva, ve, Lex, Gesetz. (te.

Présha, she, Torcular, Weinkelter / Trotz

Prigliha, he, Exemplum similitudo, imago,

Gleichnuß/ Vorbild. Spodóba, Pild, idem.

Postó-

Possóda, de, vas, sis, Geschier / Vass.
Sdóbena, isrésana, possóda, ne, ne, de, To-
reuma, außgegraben Geschier.
Prilóshnost, sti, Occasio, Gelegenheit.
Prípúvist, sti, Adagiú, Proverbiú, Sprichwort
Prízha, zhe, Testis, Zeug.

R.

Rána, ne, Vulnus, Wund.
Reka, ke, Flumen, Fluß.
tekózha, Voda, e, e, idem.
Rejzh, zhi, Res, Ding. Ríba, be, Piscis, Fisch.
Rínka, ná garli, ke, Monile, Halsbandt.
Rósha, she, Gártrosha, Rosa, Rosen.

S.

Sastáva, ve, Pignus, Pfandt.
Savésa, se, Foedus, Bundt.
Sekíra, e, Securis, Art / Hacken.
Sémlja, lè, Tellus, Erdreich.
Séstra, stre, Soror, Schwester.
Shába, be, Rana, Frosch.
Shálost, i, Mœror, Traurigkeit.
Shéna, ne, Mulier, Foemina, Weib.
Porozhéná, shéna, ne, ne, Uxor, Eheweib.
Shétva, tve, Messis, Schnitt / Erndt.
Shliza, e, Cochlear, Löffel.
Shéja, je, Sitis, Durst.
Shláhta, te, Gens, Geschlecht.
Shpíza, ze, Acies, Spiz.
Shtábla, ble, Gradus, Staffel.
Shtála, le, Stabulum, Stall.

Volóuska shtala, ke, le, Bovile, Ochsenstall.
 Ovzhja shtála, je, le, Ovile, Schaafstall.
 Kósja shtála, je, le, Caprile, Weißstall.
 Shtalt, ti, Species, Gestalt.
 Shúta, te, Agger, Schütte, Sylá, le, VisGewalt.
 Skála, le, Rupes, Petra, Fels.
 Skèrb, bi, Cura, Sorge.
 Sláma, me, Stramen, Stroh.
 Sladkúst, sti, Dulcedo, Süßigkeit.
 Slobódnost, sti, libertas, Freyheit.
 Slushbá, be, Servitus, Dienstbarkeit.
 Smèrt, ti, Mors, Todt. Smólla, le, Pix, Bech.
 Smóta, te, Error, Irrung. Irunga, ge, idem.
 Spodóba, be, Spodóbnost, sti, Imago, Bild.
 Item, Æquitas, Billigkeit.
 Sramóta, te, Dedecus, Turpitudó, Schandt.
 Srézha, zhe, Sors, Fortuna, Glück.
 Stárost, sti, Senectus, graue Alter.
 Ætas, Alter/Zeit.
 Stéjna, ne, Paries, Wandt.
 Steníza, ze, Cimex, Wanzen.
 Stran, ni, Latus, Seiten.
 Súknja, knje, Tunica, Rock.
 Sválzhina, ne, Affinitas, Schwagerschaft.
 Svitlóba, be, Splendor, Schein.
 Svjer, ri, Animal, Thier.

T.

Taht, ti, Funale, Dacht im Liecht.
 Fushèl, na, idem.

Tem-

Temmá, me, Caligo, Tenebræ, Finstere.

Tésa, she, Pesa, se, Pondus, Gewicht.

Tráva, ve, Gramen, Gras.

Tréshlika, ke, mersliza, ze, Febris, Fieber.

V.

Vasha, she, Cespes, grüne Wase.

Vjéra, re, Fides, Glaub.

Vérba, be, Salix, Weide.

Vèrv, vi, Funis, Seil / Strick.

Vídra, dre, Lutra, Otter.

V'métalnost, sti, Ars, Kunst.

Vrána, ne, Cornix, Kraah.

Vsteklúst, sti, Rabies, das Wütté eines Hundes.

Vush, shi, Pediculus, Lauß.

Vus, si, Axis, Achs an einem Radt.

Z.

Zéha, he, Symbolum, Symposium, Zech.

Zérkov, Zérkva, ve, Templum, Kirch.

Zhast, sti, Amplitudo, Decus, Honor, Achtbarkeit.

Nezhást, sti, Sramota, te, Dedecus, Unehr / Schandt.

Zhédnost, sti, Virtus, Tugend.

Zhervojédina, ne, Caries, Wurmfstichigkeit.

Zhístost, sti, Castitas, Keuschheit.

Huc refer omnes voces in singulari nominativo, desinentes in A.

⦿ * ⦿

CAPUT VI.

Paradigma Generis Neutri.

SING. NUM.

- N.** tu pismu, hoc scriptum, Das schreiben.
G. tiga pisma, hujus scripti, Des schreiben.
D. timu pismu, huic scripto, Dem schreiben.
Ac. tu pismu, hoc scriptum, Das schreiben.
V. ô ti pismu, ô scriptum, O du schreiben.
Ab. od tiga pisma, ab hoc scripto, von dem schreiben.

DUAL. NUM.

- N.** ta pisma, hæc duo scripta, Die zwey schreiben.
G. tiu pismih, horum duorum scriptorum, Der zweyen schreiben.
D. tima pisma, his duobus scriptis, denen zweyen schreiben.
Ac. ta pisma, hæc duo scripta, Die zwey schreiben.
V. ô vi pisma, ô vos duo scripta, O ihr zwey schreiben.
Abl. od tiu pismih, ab his duobus scriptis, von denen zweyen schreiben.

PLUR. NUM.

- N.** ta pisma, hæc scripta, Die schreiben.
G. tih pismih, vel pisom, horum scriptorum, deren schreiben. D.

D. tim písmam, his scriptis, denen schreiben.

Ac. ta píma, hæc scripta, die schreiben.

V. ô vi píma, ô vos scripta, **D** ihr schreiben.

Ab. od tih písmih vel písom, ab his scriptis,
von denen schreiben.

OBSERVATIONES.

1. Et hic, ut in masculinis & foemininis casus sequuntur articuli finem exceptis genitivis dualium.
2. Nom. Ac. & Vocat. in omni numero sunt similes.
3. Genit. & Ablat. singulares, duales, & plurales sunt similes.
4. Exemplum hoc erit pro Regula omnium Neutorum.

Nomina Generis Neutri.

A.

Apnu, pna, Calx, Kalch.

B.

Bekájne, nja, Balatus, Schaaffpleren.

Blagú, ga, divitiæ, gut.

Blagú na, prodájo, merx, Rauffmanns
Wahr.

Bliskánje, nja, Fulgur, Pliq.

D.

Déblu, bla, Stirps, Stamm.

Délu, la, labor, opus, Arbeit/ Werk.

Déjte, ditéta, Puer, Kind.

Djánje, nia, Historia, Geschichte.

Drázhje, ja, Frutex, Staud.

Drivú, vá, véřsa, Arbor, Baum.

Hrúřnovu drivu, řhoviga, va, Pyrus,
Birnbaum.

Zhěřnovu drivú, viga, vá, Cerasus,
Kirschbaum.

E.

Elefántovu, řhrajánje, viga, nia, Barritus,
Elefanten-Geschrey.

F.

Ferdérbanje, nja, Pernicies, das Verderben.

G.

Germénje, nja, Tonitru, Donnerschlag.

Grum, idem.

Govédu, da, Bos, Kind.

H.

Helze, za, Capulus, Messerheft.

Hoténje, nja, Hotlivost, Shelje, Libido,
Weilheit.

I.

Jimé, na, Nomen, Nahmen.

v'kup jemlenjé, nja, Synecdoche, Be-
greiffung.

K.

Kardellu, la, Agmen, Hauff / Schaar.

Kolénu, na, Genu, Knye.

Konzhánje, nja, Pernicies, das Verderben.

Kofsílu, la, Prandium, Mittagmahl.

Kúhanu vinu, niga, a, defrutum, gekochter
Wein. Kúlla

Kúlla, Effedum, Currus, Wagen.

Kúnsthtnu bojuvánje, tniga, nja.

Stratagema, künstliche Kriegsstück.

L.

Lájnu, na, Stercus, Müst.

Léjtu, ta, Annus, Aestas, Jahr/ Sommer.

M.

Méstu, sta, Civitas, urbs, Stadt.

Menénje, sdéjnje, nja, Opinio, Meinung.

Mermrájnje, nja, Murmur, Gemürmel.

Mléku, ka, Lac, Milch.

Morjé, ja, Mare, Meer.

N.

Nakoválu, la, Incus, dis, Amboss.

O.

Oblížhje, ja, Facies, Angesicht.

Odrésanje, nja, Odsékanje, nja, Apocope,
Abschneidung.

Ognishe, sha, Focus, Heerd.

Opravílu, la, Officium, Amt.

Slushbá, idem.

Ozhítanje, nja, Kolnénje, kletva, Convitium, Scheltwort.

P.

Purgarmáshtrovu opravílu, viga, la, Consulatus, Bürgermeister-Amt.

Perú, á, Penna, Feder.

Pèrprávljenjè, nja, Parasceve, Zubereitung.

Pitjé,

Pitjé, tja, Potus, Trand.

Nebéshku, boshje pitjé, kiga, shjiga, tja,
Nectar, Trand der Götter.

Pozhuténje, nja, Sensus, Sinn / Empfind-
lichkeit.

Preobernénjè, njá, Anastrophe, Verfehrung.

R.

Resmishlenjè, nja, Musa, Erforschung.

Rojénjè, nja, Partus, Geburt.

Rojstvú, va, idem.

S.

Savijánje, kokèr volzje, vlulatus, heulen.

Sdrávje, ja, valetudo, Gesundheit.

Séjme, na, semen, samen.

Shmáganje, nja, Scommma, Convitium,
Schmachred.

Sjánje, nja, Seges, Saat.

Smishlánje, nja, Poëma, Gedicht.

Snájnje, nja, Necessitudo, Consuetudo, Ver-
wandschaft.

Snámjnje, nja, Signum, Symbolum, Zeichen/
Zech.

Shgánu snáminje, niga, nja, Mahlzeichen.

Sónze, za, Sol, Sonn.

Sprauliszhe, zhja, Conventus, Versammlung.

Svésdishzhe, zhja, ker je veliku sved vkúpaj,
Astrum, Sydus, Gestirn.

Sviné, éta, Sus, Sau.

V.

Vbisanje, nja, Cædes, Todtschlag.

Vúpanje, nja, Spes, Hoffnung.

CAPUT VII.

Paradigma Nominis Adjectivi,

per omnia Genera, positivi Gradus.

SINGULARIS NUMERUS,

MASCUL. GEN.

N. Ta dóbèr, hic bonus, der gute.

G. tiga dóbriga, hujus boni, des guten.

D. timu dóbrimu, huic bono, dem guten.

Ac. tiga dóbriga, hunc bonum, den guten.

V. ô ti dóbèr, ô tu bone, O du guter.

Ab. odtiga dóbriga, à bono, von dem guten.

FOEMIN. GEN.

N. ta dóbra, hæc bona, die gute.

G. te dobre, hujus bonæ, der guten.

D. ti dóbri, huic bonæ, der guten.

Ac. to dóbro, hanc bonam, die gute.

V. ô ti dóbra, ô bona, O du gute.

Ab. od te dobre à bona, von der guten.

NEUTRIUS GEN.

N. tu dóbru, hoc bonum, das gute.

G. tiga dóbriga, hujus boni, des guten.

D. timu dóbrimu, huic bono, dem guten.

Ac. tu dóbru, hoc bonum, das gute.

V. ô ti dóbru, ô tu bonum, O du gutes.

Ab. od tiga dóbriga, ab hoc bono, von dem
guten.

OB-

DECLIN. POSITIVI.
OBSERVATIONES.

Si qui positivum Mascul. singularem usurpant Desinentem in, i, Vocalem ob hanc causam etiam Vocativus Nominativo conformari debet.

DUALIS NUMERUS.

MASC. GEN.

N. ta dóbra, hi duo boni, die zwey gute.

G. tiu dóbrih, horum duorum bonorum, Denen zwey guten.

D. tima dóbrima, his duobus bonis, Denen zwey guten.

Ac. ta dóbra, hos duos bonos, die zwey gute.

V. ô vi dóbra, â Vos duo boni, O ihr zwey gute.

Ab. od tiu dóbrih, âb his duobus bonis, Von Denen zwey guten.

FOEMIN. GEN.

N. te dóbre, hæ duæ bonæ, die zwey gute.

G. tiu dóbrih, harum duarum bonarum, Denen zwey guten.

D. tima dóbrima, his duabus bonis, Denen zwey guten.

Ac. te dóbre, has duas bonas, die zwey gute.

V. ô vi dóbre, ô vos duæ bonæ, O ihr zwey gute.

Ab. od tiu dóbrih, âb his duabus bonis, Von Denen zwey guten.

NEUTRIUS GEN.

N. ta dóbra, hæc duo bona, die zwey gute.

G. tiu

G. tiu dóbrih, horum duorum bonorum,
deren zwey guten.

D. tima dóbrima, his duobus bonis, denen
zwey guten.

Ac. ta dóbra, hæc duo bona, die zwey gute.

V. ô vi dóbra, ô vos duo bona, O ihr zwey gute.

Ab. od tiu dóbrih, ab his duobus bonis, von
denen zwey guten.

PLURALIS NUMERUS.

MASC. GEN.

N. ti dóbri, hi boni, die gute.

G. tih dóbrih, horum bonorum; deren gu-
ten.

D. tim dóbrih, his bonis, denen guten.

Ac. te dóbre, hos bonos, die gute.

V. ô vi dóbri, ô vos boni, O ihr gute.

Abl. od tih dóbrih, ab his bonis, von denen
guten.

FOEMIN. GEN.

N. te dóbre, hæc bonæ, die gute.

G. tih dóbrih, harum bonarum, deren guten.

D. tim dóbrih, his bonis, denen guten.

Ac. te dóbre, has bonas, die guten.

V. ô vi dóbre, ô vos bonæ, O ihr gute.

Abl. od tih dóbrih, ab his bonis, von denen
guten.

NEUT. GEN.

N. ta dóbra, hæc bona, die gute.

G. tih dóbrih, horum bonorum, deren guten.

D. tim dóbrih, his bonis, denen guten.

Ac.

48 DECLIN. COMPARATIVI.

Ac. ta dóbra, hæc bona, die gute.

V. ô vi dóbra, ô vos bona, O ihr gute.

Abl. od tih dobrih, ab his bonis, von denen
guten.

Paradigma Comparativi.

SINGULARIS NUMERUS.

OMNIS GENERIS.

N. ta, ta, inu tu bulshi, hic hæc melior &
hoc melius, der/ die/ das bessere.

G. tiga bulshiga, te bulshi, tiga bulshiga,
hujus melioris, deß/ der/ deß bessern.

D. timu bulshimu, ti bulshi, timu bulshimu,
huic meliori, dem/ der/ dem besseren.

Ac. tiga bulshiga, to bulshi, tu bulshi, hunc
& hanc meliorem & hoc melius, dem
besseren / die/ und das bessere.

V. ô ti bulshhi, ô tu melior, & melius, O
du besser/ bessere/ besseres.

Abl. od tiga bulshiga, te bulshi, tiga bulshi-
ga, ab hoc hac hoc meliore vel, i,
von dem/ der/ dem besseren.

DUAL. NUMER.

OMN. GEN.

N. ta, te, ta bulshi, hi, a, duo. æ melio-
res & hæc duo meliora, die zwey bes-
sere.

G. tiu bulshih, horum, arum, orum melio-
rum, deren zwey besseren.

D. ti-

DECLIN. COMPARATIVI. 49

D. tima bulshima, his duobus, uabus, uobus
melioribus, Denen zweyen besseren.

Ac. ta, te, ta bulshi, hos duos & has duas
meliores, & hæc duo meliora, Die
zwey bessere.

V. o vi bulshi, o vos duo, æ meliores, &
o duo meliora, O ihr zwey bessere.

Abl. od tia bulshih, ab his duobus, uabus,
uobus melioribus, von denen besseren.

PLURALIS NUMER.

OMN. GEN.

N. ti, te, ta, bulshi, hi, hæ, meliores & hæc
meliora, Die bessere.

G. tih bulshih, horum, harum, horum me-
liorum, deren besseren.

D. tim, tem, tim bulshim, his melioribus,
denen besseren.

Ac. te, te, ta bulshi, hos & has meliores
& hæc meliora, Die bessere.

V. o vi bulshi, o vos meliores & meliora, O
ihr bessere.

Ab. od tih bulshih, ab his melioribus, von
denen besseren.

Superlativi eodem modo declinantur, nisi
quod Casibus Comparativi præponatur
particula: Nar, & Declinantur hoc modo.

SING. NUM.

N. { ta nar bulshi, optimus, Der beste.
ta nar bulshi, optima, Die beste.
tu nar bulshi, optimum, Ds beste.

D

Declin-

50 DEGLIN. COMPARATIVI.

Declinatur etiam Comparativus periphrastice

Adjectis ad positivum post Articulum vocibus : bojl , vezh , hoc modo.

SING. NUM.

N. ta bojl ali vezh dober , dobra , dobru ,
hic & hæc melior , & hoc melius, der/
die / Das bessere.

G. tiga bojl , ali vezh dobriga &c.

Similiter Superlativus declinatur per Periphrasim adjectis ad positivum , post articulum vocibus : Cilú , mozhnú , vissóku ,
pre , in hunc modum.

SING. NUM.

Masc. & Fœmin. Gener.

N. ta cilú mo-
zhnú vissóku } dóber , optimus, der Beste.
Pre , } dobra , optima , die Beste.

NEUT. GEN.

tu cilú , mozhnú , vissóku , pre dobru , hoc
optimum , Das Beste.

Sunt itaque per omnia tres classes Declinationum, quarum prima est Masculinorum, secunda Fœmininorum , tertia vero Neutrorum, & harum omnium jam præmissa sunt exempla Slavonico Latino Germanica cum formatione genitivorum.

CAPUT VIII.

De Specie.

Primitivum est. Kojn vel Koyn , Equus, ein
Pferdt / oder Ross. Deri-

Derivativum ut : Kojnízhik , Equulus , ein Pferdlein/ oder Kößlein.

Derivatorum species sunt.

1. Patronymica : in lingua Slavonica Masculina desinunt in , ki , ut Blagájski , Comes de Blagaj , Aurspergarfski , Comes de Auersperg , Gallembergarfski , Comes de Gallemberg . Sed Carniolica lingua ut mollior in familiarum & gentilium nominibus efferendis vel retinet germanicam terminationem ER , ut Lamberger , Auersperger &c. vel eam parumper inflectit in . AR , ut dicat Lambergar , Auerspergar , Wernékar : vel etiam addit ad germanicam vocem : zhizh ut : Lambergarzhizh , Gallembergarzhizh , Auerspergarzhizh , Wernekarzhizh , Raubarzhizh , Tauffrarzhizh , ubi Croatæ addunt ad Carniolanam terminationem , fki & dicunt Lambergarfski , Raubarfski &c. & sic de alijs.

Fœminina Patronymica mutant , l. in , A , ut Auerspergarska , Gallembergarska &c. Carnioli addunt ex more jam assumpto ad Germanicam vocem Masculinam , za , & dicunt : Lambergarza , Raubarza , Tauffrarza , Gallembergarza , vel etiam : ouka , ut Blagajouka , Raupouka , Kufhlanouka &c.

Ex his , quæ Patriam significant , diminutivis similia desinunt etiam in , zhizh , ut Lub-

lanzhizh, kamenzhizh, vel more jam recepto in, zhan, ut: Lublânzhan, Novameſzhan, kamenzhan. Fœminina vel zh, ultimam mutant in, za, ut: Lublânzhiza, vel utramque ultimam ſyllabam tollunt, & faciunt ex Masculino: Lublânzhizh: Fœmininum, Lublânshiza, Kamênshiza quandoque etiam Masculino terminato in, An, additur, Ka, in Fœminino, ut Novameſzhânka, karzhânka &c.

2. Poſſeſſiva, horum Masculina deſinunt in, OU, ſyllabam, Fœminina addunt ad Masculinum, A, ac Neutra ipſum, V, vocalem mimirum ut GalleMBERGARJOU, GalleMBERGARJOVA, GalleMBERGARJOVU. His licet Latinam terminationem affingere GalleMBERGICUS, a, um, hoc eſt quod ad ipſum, ipſam, ipſum pertinet, & ejus eſt proprium.

3. Diminutiva, horum Masculina deſinunt in, izh, vel izhik, Fœminina addunt iza, vel ka, ut Krajl, Krajlizh, Krajlizhik: Krajlizhiza, Krajlizhka, à Rex fit Regulus & Reginula, König/ Königel/ oder Königslein/ Königinlein. Item pſizh, fit pſizhik, pſizhiza vel pſizhka, id eſt Caniculus, Canicula à Canis, ein Hundlein.

Fiunt etiam à Masculinis diminutiva in iz, ut à mosh, fit moshiz, à ſob ſobez, à log, loſhiz, à lok lozhiz, à ſtol ſtoliz. Item à

mascu-

masculinis fiunt, quæ desinunt in I K, ut à bob bobik, à lon lonik, à Rak rakik. Item in, izh, desinentia, ut à lonz, fit lonzhiz, à tat tatizh.

A Foemininis fiunt in, izh, vel in iza, ut : à shena, fit sheniza, item à dekliza fit deklizh.

A Neutris fiunt in, ze, desinentia, ut : à téle, fit telze, à perú fit pérze, à déte fit detéze, alia ipse usus docebit.

4. DENOMINATIVA.

1. Materiam significantia, & apud Latinos in, EUS, desinentia redduntur, sic Slavonice, ut: Ferreus, a, um, sheléjsen, sna, snu, eysern. in, atus, desinentia significant incrustationem, ut ferratus, is sheléjsom obijt. ali okován, mit Eysen beschlagen.

2. Habitum significantia, ut : ocreatus, s' shkórnozami obút, ali oshkórnozian, gestiffelt / s'plájsnom obdán, ali oplájsnan, mit Mantel umbgeben / auritus, vuhát, der Ohren hat / Cornutus, rogát, daß Hörner hat / gehórnet / honestus, pósh-ten, Ehrbar.

3. Cupiditatem denotantia : ut : Vinosus, vinu sdan, ali vinén, dem Wein ergeben / seditiosus, púntarski, aufrührisch.

4. COPIAM, UT.

Saxosus, kameniten, steinig / aquosus, vodén, mozhárn, wässerig / ingeniosus, pámetén,

- metèn , verständig / vinolentus , pyán ,
bezech / oder truncken.
5. Activè significantia , ut : studiosus , vuzh-
liv , der Lehr geflissen / gelehrnig / curiosus ,
skarhliv , sorgfältig.
6. Passivam habentia significationem , ut :
odiosus , sovráshliv , verhasst.
7. Loca arborum , ut : quercetum hrastje ,
Eichwald / salicetum , verbje , Orth velt
Weidenbaum.
8. Receptacula rerum , ut : Calamarium ,
pérnik , Federrohr. &c.

CAPUT IX.

De Numeralibus.

Ad Denominativa etiam pertinent Numera-
lia , quorum hæc sunt præcipua Genera.

CARDINALIA.

M.	F.	N.	M.	F.	N.
1. Unus , una , unum , Eden , edna , ednu , <i>vel per concisionem</i> En , ena , enu.			2. Duo , duæ , duo. Dva , Dvej , Dvuja. Zween / zwen / zwen.		
CROATÆ DICUNT: Iedan , Iedna , Iednu. Einer / eine / eins.			3. Tres , tres , tria. Tri , tri , truja. Drey / drey / drey.		
4. Quatuor , shtiri , vier.					
5. Quinque , pet , fünff.					
6. Sex , shest , sechs.					

7. Se-

7. Septem, sedem, sibem.

8. Octo, ossem, achte.

9. Novem, devet, neun.

OBSERVATIO.

Priusquam propagationem numerorum Cardinalium prosequamur, monendi sunt studiosi: numerorum Cardinalium, alios dici ab logisticis, Digitos: alios Articulos: Alios verò ex his compositos. Digiiti sunt illi, quorum valor denarium non attingit, ut sunt jam præscripti Articuli, qui per decem divisi, surgunt, vel qui in, o, omicron desinunt: Illi sic dicuntur, quòd per digitos, Hi verò quòd per articulos antiquitus significabantur: Unde, Micare digitis, ludus, quem, antiqui exercere, (quemadmodum hodie gens Itala facit, ala mora, appellant:) solebant, dicitur. Ex tertio genere Cardinalium numerorum sunt, qui Compositi appellantur. Hi ex digitis & articulis procreantur.

PRIMUS EX ARTICULUS EST.

10. Decem, deset, zehen.

Observe: in compositis numeris Carniolani, pro deset dicunt, najst. Quæ vox est confusa ex, na, & deset, quod Croatæ, distinctè magis efferunt, cum dicunt, pro undecim. Edèn nad deset, quasi dicas, unum supra decem. 20. Viginti, dvajseti, Croatæ dicunt, dvadeset, zwanzig.

D. 4

30. Tri-

30. Triginta, trideset, dreßsig.
 40. Quadraginta, fhtirideset, vierßig.
 50. Quinquaginta, petdeset, funßzig.
 60. Sexaginta, sheftdeset, sechsßig.
 70. Septuaginta, fedemdeset, siebenßig.
 80. Octoginta, offemdeset, achtßig.
 90. Nonaginta, devedeset, neunßig.

De Motione & declinatione ha-
betenus descriptorum numerorum, obser-
vationes.

1. Primus monadicus, édèn, edna, ednu, habet distincta genera & etiam distinctè per tres numeros inflectitur.
2. Secundus monadicus, id est, dva, dve, dvuža, habet etiam tria distincta genera, sed saltem in duali numero declinatur.
3. Tertius monadicus, id est, tri, est quidem unius terminationis, & omnis generis, sed in plurali tantum declinatur.
4. Reliqui usque ad decem, exclusivè, habent quidem unam terminationem in recto, omnis generis: at reliqui casus imitantur sui generis articulum: hoc tamen observato. Quando in oratione sine pronomine demonstrativo ponuntur, illis addi demonstrativi, vel, si mavis dicere, articuli syllabam, sin minus, manere indeclinabiles.
5. Idem etiam de articulis, usque ad centum, intelligendum. Post

Post 90. sequitur.

100. Centum, ſtu, vel enuſtu, ein hundred.

200. Ducenti, æ, a, dvejſtu, zwey hundred /

& ſic deinceps, uſque ad 900. Noningenta,

devetſtu, neun hundred. Hic obſervan-

dum venit, vocem, ſtu, eſſe indeclinabi-

lem & omnis generis. Ideoque etiam nu-

meri omnes, a quibus illa vox denomina-

tionem accipit, ſive præponantur ſive poſt-

ponantur, indeclinabiles eſſe, idque uſque

ad, Mille, tauſhent, tauſendſt.

De Propagatione numerorum

Cardinalium.

Primus ex Compoſitis eſt.

11. Undecim, ennajſt, eylff.

12. Duodecim, dvanajſt, zwölff.

13. Tredecim, Trinajſt, dreyzehne / &c.

Et ſic deinceps, in componendis enim &

efferendis illis numeris, Digiti præcedunt,

Articulos. Et juxta genus ſuum moventur

& declinantur digiti, reliqua parte indecli-

nabili relicta, vel ſecus, idque ad jam, dictum

modum.

1000. Mille, tauſhent, tauſendſt. Eſt om-

nis generis, cujus inflexio eadem eſt, cum,

ſtu, etiam in compoſitis. Dalmatæ & Boſ-

nenſes ſeu Myſi, ut pote Græcis vicinioreſ,

dicunt, pro voce, tauſhent, Hiliad, à Græ-

co *Chiliàs*, & declinant instar articuli Masculini generis.

10000. Decem millia, delet taushent. Hunc numerum dicti Dalmatæ & Myfi efferunt, per vocem. Miriad. à *Myrias*, declinatur verò Miriad, sicut Hiliad.

1000000. Millio, Milljar, tausendmahltausendt / Latini voce, Millio, & Carniolani æquivalente, Million, sunt ditiores Græcis, quòd hi, vocem, qua maximum numerum efferrent, præter *Myriàda* non habeant, Latini verò cum Carniolanis, Græcos in hoc superant, quòd unica & exili quidem voce, centies tantum complectantur. Declinatur hæc vocula, ut præcedentes duæ Barbaro Græcæ: Hiliad, & Miriad.

Cardinalium interrogatio est. Quot? Kùliku? wie viel.

ORDINALIA.

Primus, ma, mum, Pérvì, va, vu, der erste / secundus, da, dum, drugi, ga, gu, der andere / tretji, ja, je, der dritte / zheterti, a, u, der vierdte / peti, a, u, der fünfte / shesti, a, u, der sechste / sedmi, a, u, der siebende / osmi, a, u, der achte / deveti, a, u, der neundte / deleti, a, u, der zehende. Hæc moventur more adjectivorum, mutata, I. ultima, Masculina, vocali, in A, & V, vel (cum opus est) etiam in, E, Fœminino & Neutro genere, idque in singulari numero, sed in
reli-

reliquis numeris, incipiendo, à pet, vocalis **I**, mutatur in eri, era, eru. Enajsti, a, u, dvanajsti, a, u, trinajsti, a, u, shtirinajsti, a, u, petnajsti, a, u, shestnajsti, a, u, sedemnajsti, a, u, ofemnajsti, a, u, devetnajsti, a, u, dvajseti, a, u, sed usitatus dvajseteri, dvajsetera, dvajseteru. His additur ad Masculinam vocem, Monadicam, dictio, Naist, id est, ut dictum est, na deset. Moventur & Declinantur utrinque. Pervi, a, u, inu, tar dvajseti, a, u, i éri, éra, éru. Drugi, inu, ter, dvajseti, a, &c. Pervi, a, u, inu, tar, trideseti, a, u, eri, era, eru. Pervi, a, u, inu, tar shtirideseti, a, u, eri, era, eru, Pervi, inu, tár, pedeseti, a, u, eri, era, eru, &c. Pervi, a, u, inu, tár, shestdeseti, a, u, eri, era, eru. Pervi, a, u, inu, tar, sedemdeseti, a, u, eri, era, eru. Pervi, a, u, inu, tar, ofemdeseti, a, u, eri, era, eru. Pervi, a, u, inu, tár, devetdeseti, a, u, eri, era, eru, Pervi, a, u, inu, tar, sht, &c.

STU. Componitur cùm digitis, denarijs, & etiam compositis. Ipsum manet indeclinabile: At digiti, denarij & ex his compositi, frequentius & compendiosius intercedente copula, ex parte posteriore, & moventur & flectuntur, ut, shtu, inu, vel, ter, enajsti, a, u, eri, era, eru, 111. Sic dvejstu, inu, trinajsti, a, u, eri, era, eru, 213. Et sic deinceps, usque ad Mille, taushent. Demum, cum Hiliad, Miriad, & Milljar, eadem ratio

movendi ac declinandi ineunda, quæ cum
Stu.

Ordinis numerorum interrogatio est, quo-
tus? kateri, a, u, na vèrsti, ali na redi.

CAPUT X.

De multiplicatis Numeralibus.

Simplex, ena guba, einfach.	Sextuplex, shest gub, sechsfach.
Duplex, dvej gubej, zweyfach.	Septuplex, sedem gub sibenfach.
Triplex, tri gube, dreyfach.	Octuplex, osom gub, achtfach.
Quatruplex, shtiri, gube, vierfach.	Noncuplex, devet gub, neunfach.
Quintuplex, pet gub, fünffach.	Decuplex, deset gub, zehenfach.

Postponitur Cardinalibus numeris vox,
guba, latinis, plicam. Germanis, fach/ vel
falt/ significans.

Moventur & declinantur utrinque fœ-
minino genere. quia, guba fœmininû est, ut:
N. ta ena guba. Ac. to eno gubo.
G. te ené gube. V. ô ti ena guba.
D. ti eni gubi. Ab. od te ené gube.

Sic etiam duali & plurali numero.

QUÆ-

DE SPECIE.

61

QUÆSTIO EST.

Quotuplex? kuliku-
gub? wie vilfältig?

mo drug, zweymal
sovil.

PONDERATIO.

Simplus, leénkrat tu-
likajna vel taku te-
shák, einmal sovil.

Triplus, samo tretji, a,
e, zweymal sovil.

Quadruplus, samo
shterti, a, u, &c.

Duplus, topélt, vel sa-

viermal sovil.

Præponuntur vox, samo, quæ Germa-
nis, selb / sonat, ponderalibus numeris: &
illi quidem etiam moventur & declinantur à
parte posteriore.

Interrogatio fit, per, quotuplus? Kuli-
ku teshij? vel, je reshák? wie vil?

DISTRIBUTIVA.

Singuli, vselej edèn, vel vsaki suseb. jeder bes-
sonder.

Bini, vselej dva v'kup, zwey und zwey.

Terni, vselej tri vkup, drey und drey.

Quaterni, vselej shtiri v'kup, viere und viere.

Hæc distributiva explicantur Slavice,
per voces, vselej, & v'kup: sed hæc post-
ponitur, illa præponitur numeris, Cardina-
libus.

Interrogatio est, Quoteni? kuliku v'kup,
vel vselej? wie vil mit einander?

ADVERBIALIA.

Semel, en krat, vel fart, einmal.

Bis, dvakrat, zweymal / Ter, trikrat, drey mal.

Quater, shtirikrat, viermal.

Quin-

Quinquies, pet krat, fünffmal.
 Sexies, sheft krat, sechsmal.
 Septies, sedem krat, sibennmal.
 Octies, ofem krat, achtmal.
 Novies, devet krat, neunmal.
 Decies, deset krat, zehenmal.
 Centies, stu krat, hundertmal.
 Millies, tausent krat, tauzentmal.
 Decies millies, deset krat tausent, &c.
 zehen tausentmal.

Hic Cardinalibus postponitur particula,
 Krat.

Interrogatio est, Quoties? Kuliku krat?
 wie vilmal? wie oftmal?

TEMPORIS.

Anniculus, léta star, jährig.
 Bimus, biennis, dvej, léti star, zwey jährig.
 Trimus, triennis, tri léta star, drey jährig.
 Quadrimus, quadriennis, shtiri léta star.
 vier jährig.

Quinquennis, pet lét star, fünff jährig.
 Sexennis, sheft lét star, sechs jährig.
 Decennis, deset lét star, zehen jährig.
 Quinquagenarius, pet deset lét star. funffzig
 jährig.

Septuagenarius, sedem deset lét star, sibenzig
 jährig.

Centenarius, stu lét star, hundert jährig.
 Biennium, Triennium, Quadriennium, dvej,
 tri, shtiri léta, zwey / drey / vier Jahr.

Quin-

Quinquennium, pet lét dolgu fünff Jahr.

Sexennium, shest lét dolgu, sechs Jahr.

Item, Bimestris, dva mezsa star, zwen Monath alt.

Trimestris, tri mezze dolgu, ali star, drey Monath alt.

Semestris, shest mezou dolgu, sechs Monath alt.

Bimatus, dvejuh lét starost, zwen Jahr Zeit.

Trimatus, treih lét starost, drey Jahr Zeit.

Biduum, dva dni dolgu, zwen Tag lang.

Triduum, tri dni dolgu, drey Tag lang.

Quadriduum, shtiri dni dolgu, vier Tag lang.

Binoctiú, dvej nozhi dolgu, zwen Nacht lang.

Trinoctium, tri nozhi dolgu, drey Nacht lang.

NUMERALIA.

IN RIUS.

Binarius, zbájer, dvoják, Zweyer.

Ternarius, drajer, tretják, Dreyer.

Quaternarius, zhetèrták, Bierling.

Quinarius, peták, Fünffer.

Senarius, shesták, Sechser.

Septenarius, sedmák, Sibner.

Octonarius, osmák, Achter.

Novenarius, deveták, Neuner.

Denarius, deseták, Zehner.

Quinquagenarius, ker pedeset velá, oli je pet deset lét star, Fünffziger.

Centenarius, ker stu v' sebi dèrshy, ali stu velá.

Cen-

Centenarius lapis, en kamèn, kir stu vlezhe,
en Cent, ein hundert pfündiger Stein.

In, ANUS, ut: Primanus, pèrvih edén, ut
Primanus miles, primæ legionis, En shol-
njer is pèrvih, der Ersten einer.

Secundanus, is drugih eden, der Andern einer.

Tertianus, is tretijh eden, der Dritten einer.

VERBIALIA. Hæc derivantur, in lin-
gua Slavonica, frequenter ab infinitivis ver-
bis ejus linguæ, ut: à lubiti, amare, venit
lubésèn, amor. à boléti, dolere, fit bolésèn,
dolor. à pejti, canere, fit peisom, cantio vel
carmen. Item pejviz Cantor. peuka, péukinja,
cantatrix. à pissati, scribere, fit pismu, scrip-
tum, sive scriptio, & pissar, scriptor.

Hactenus de regularibus, Nunc de Anomalis.

CAPUT XI.

De Anomalis.

MASCULINA SINGULARIA TANTUM.

Zhlovik, Homo, Mensch. Svejt, Mundus,
Welt. Shivót, Corpus, vel Vita, Leben. lil,
Limus, Laim.

FOEMININA SINGULARIA TANTUM.

Virtutum & vitiorum: Item affectuum &
facultatum nomina. Nezhást, dedecus Unehr.
Bledúst, Pallor, Bleiche / Vmétalnost, Ars,
Kunst.

DE ANOMALIS. 65

Stunst, Lubesnivost, Holdseeligkeit. Mladúst, Juventus, Jugend. Oblást, potestas, Gewalt. Perjásen, Necessitudo, Freundschaft Smèrt, Mors, Todt. Kri, Sanguis, Blut. Rossa, Ros, Tau. Luzh, Lux, Licht. Shéija, Sitis, Durst. Vjera, Fides, Glaub. Lubésèn, Dialectio, Lieb. Spumlad, Ver, Frühling.

NEUTRA SINGULARIA TANTUM.

Blatu, fex, Roth. Sdrávje, Salus, Gesundheit/ Heyl. Bushtvu, Paupertas, Armut. Vúpainje, Spes, Hoffnung. Oróshje, Arma, Waffen. Sonze, Sol, Sonn.

MASCULINA PLURALIA TANTUM.

Ludje, Homines, Menschen. Otróci, Proles, Kinder/ Geschlecht. &c.

FOEMININA PLURALIA TANTUM.

Vinkushti, Pentecostes, Pfingsten. Búgve, Liber, Buch. Droshjè, Fex, Germ/ Geleger. Gazhe, subligar, nider Klend. Item Jètre, Jecur, Lebern. Dauri, Janua, Thür. Saróke, Sponsalia, Versprechen.

NEUTRA, PLURALIA TANTUM.

Vusta, Faux, os, Mund / Schlund. Vrata, Porta, Thor. Tla, solum, Fleß. Kula, Currus, Wagen.

In hac re variant Dialectici Nam alibi sunt quædam singularia tantum, quæ alibi integrè declinantur. Quare his paucis annotatis contenti erimus & hîc, ut ubique usum observare oportebit.

DE COMPOSITORUM.

DECLINATIONE.

I. Composita ex duobus rectis, utrinque declinantur, ut hishni malyk, lar, Hausgott. tîga hishni gâ malyka. shiv vogel. carbo, shivîga vogla.

II. Composita ex obliquo & recto, solum declinantur in recto, ut : ta Fraunzimer, tîga Fraunzimerja, gynecæum. Samorogâzh, Unicornis, id est: Einhorn / tîga Samorogâzha.

III. Peregrina, hoc est, quæcunque, non sunt Slavonica, sunt indeclinabilia, ut : Abraham, Isaac, Scipio, Cicero, nisi illis affingatur terminatio, juxta articulum sui Generis: ut tîga Abrahama, Isaaca, Scipionâ, Cicerônâ, &c.

IV. Composita ex duobus obliquis, indeclinabilia sunt, ut : Polmoshá, semi Vir, Halbman / nepremóshen, unvermöglîch.

PRO-

LIBER III.

De Pronomine.

CAPUT I.

De Pronominibus, Ego, tu, ille.

Pronomina eo ordine, quo à Donato numerantur, recensibimus declinabimusque.

EGO, *lest*, Generis omnis est, ut apud Latinos.

SINGULARIS NUM. N. <i>lest</i>, ego, ich. G. mene, mei, meiner. D. meni, mihi, mir. Ac. mene <i>vel per Apocopen</i>, me, mich. V. caret. Abl. od, mene, à me, von mir.	bus, duabus, duobus, uns zweyen. Ac. naih, nos duos, as, o, uns zwey. V. caret. Abl. od naih, à nobis duobus, duabus, duobus, von uns zweyen.

DUALIS NUM. N. Mi, nos duo, duæ, duo, addita voce numerali dva, dvej, dvuja, wir zwey. G. naih, nostrum duorum, duarum, duorum, unser zweyen. D. nama, nobis duo-	PLUR. NUM. N. mi, nos, wir. G. naih, nostrum unser. D. nam, nobis, uns. Ac. nas, nos, uns. V. caret. Abl. od nas, à nobis, von uns.

TU, *Generis omnis est.* D. vam, vobis, euch.

SING. NUM.

N. ti, tu, du.

G. tebe, tui, deiner.

D. tebi, tibi, dir.

Ac. tebe, *vel per Apocopen, te dich.*

V. ô ti, ô tu, O du.

Abl. od tebe, à te, von dir.

DUALIS NUM.

N. vi, vos duo & duæ, ihr zwey.

G. vajh, vestrum duorum, duarú & duorum, euer zweyen.

D. vama, vobis, duobus, duabus, euch zweyen.

Ac. vaju, vos duos, duas, duo, euch zwey.

V. ô vi, ô vos duo, duæ, O ihr zwey.

Abl. od vaih, a vobis duobus, duabus, von euch zweyen.

NUM. PLUR.

N. vi, vos, ihr.

G. vaih, vestrú, euer.

Ac. vas, vos, euch.

V. ô vos, ô vi, O ihr.

Ab. od vas, à vobis, von euch.

S U I.

N. caret.

G. sebe, sui, seiner.

D. sebi, sibi, ihme.

Ac. sebe, *vel etiam se per apocopen, sich.*

V. caret.

Ab. od sebe, à se, von sich.

D. & P.

N. caret.

G. sebe, ihrer.

D. sebi, ihnen.

Ac. sebe vel se, sich.

V. caret.

Ab. od sebe, von sich.

Ille, ipse, iste, una *utuntur interpretatio- ne, scilicet, Taisti, taista, tuistu.*

MASCUL. GEN.

SING. NUM.

N. taisti, ipse, derselbe.

G. tigaistiga, ipsius, desselben.

G. ti-

- D.** timulstimu, ipsi, demselben.
F. O. E. M. I. N. G. E. N. S. I. N. G. N. U. M.
- Ac.** tigaista, ipsum, denselben.
N. talsta, ipsa, dieselbe.
G. teiste, ipsius, denselben.
D. tiisti, ipsi derselben.
Ac. toisto, ipsam, dieselbe.
V. caret.
- Ab.** od tigaistiga, ab ipso, von demselben.
D. U. A. L. N. U. M.
- N.** taisti, dieselbe zwey.
G. tiuistih, derselben zwey.
D. timaistima denensselben zwey.
Ac. taista, dieselbe zwey.
V. caret.
- Ab.** od tiuistih, von selben zwey.
P. L. U. R. N. U. M.
- N.** tiisti, ipsi, dieselben.
G. tihistih, ipforum, derselben.
D. timistim, ipsis, denensselben.
Ac. teiste, ipsos, dieselbe.
V. caret.
- Abl.** od tihistih, ab ipsis, von denensselben.
D. U. A. L. I. S. N. U. M.
- N.** te iste, dieselben zwey.
G. tiu istih, derselben zwey.
D. tima istima, denensselben zweyen.
Ac. te iste, dieselbe zwey.
V. caret.
- Ab.** od tiu istih, von denensselben zweyen.
P. L. U. R. N. U. M.
- N.** te iste, ipsæ, dieselbe.
G. tih istih, ipsarum, derensselben.
D. tim istim, ipsis, denensselben.

Ac. teište, ipsas, die
selbe.

V. caret.

Ab. od teh istih, ab ip-
sis, von denen selbē.

GEN. NEUTRI.

SING. NUM.

N. tuistu, ipsum, das
selbe.

G. tiga istiga, ipsius,
desselben.

D. timu istimu, ipsi,
demselben.

Ac. tu istu, ipsum, den-
selben.

V. caret.

Ab. od tiga istiga, ab
ipso, von demselbē.

DUALIS NUM.

N. ta ista, dieselbe
zwey.

G. tih istih, derselben
zweyen.

D. tima istima, denens-
selben zweyen.

Ac. ta ista, dieselbe
zwey.

V. caret.

Ab. od tiu istih, von
denen selben zweyē.

PLUR. NUM.

N. ta ista, ipsa, dieselbe.

G. tih istih, ipsorum,
derselben.

D. tim istim, ipsis, de-
nen selben.

Ac. ta ista, ipsa, die
selbe.

V. caret.

Ab. od tih istih, ab ip-
sis, von denenselbē.

Hic, id est, Ta: Pro-
nomen demonstrati-
vum, declinatio ejus
supra in nomine in ar-
ticulo, præscripta est.

Huc adscriptimus
integram declinatio-
nem Pronominis, ON
Relativi, quod fre-
quenter loco Prono-
minum IS, Ille, & Ipse
flavicé efferimus.

GEN. MASCUL.

SING. NUM.

N. on, is, ille, er.

G. njega, ejus, illius,
sein.

D. njemu, ei, illi, &
per apheresim, mu-
ihm.

Ac.

Ac. njega, & <i>per apher- resim</i> , ga, eum, il- lum, ihm.	FOEMIN. GEN. SING. NUM.
V. caret.	N. ona, ea, illa, sie.
Ab. od njega, ab eo, illo, von ihm.	G. nje, ejus, illius <i>ihr/ der</i> .
DUAL. NUM.	D. njei, illi, <i>ihr</i> .
N. oná, ij, & illi duo, G. njiu, eorum duorú & illis duobus.	Ac. njo, eam, illam, sie.
D. njima, ejs ijs, & illis duobus.	V. caret.
Ac. njiu, eos, & illos duos.	Ab. od nje, áb ea, illa, von <i>ihr</i> .
V. caret.	DUAL. NUM.
Ab. od njiu, ab eis & illis duobus.	N. oné, eæ, & illæ duæ G. njiu, earum, & illa- rum duarum.
PLUR. NUM.	D. njima, eis & illis duabus.
N. oni, ei, & ij, & illi, sie.	Ac. nje, eas, & illas duas.
G. njih, eorum, illo- rum, <i>den/ iherer</i> .	V. caret.
D. njim & <i>per aphere- sim</i> , jim, eis, & illis, denen/ <i>ihnen</i> .	Ab. od njiu, ab eis & illis, duabus.
Ac. njejih, eos & il- los, sie.	PLUR. NUM.
V. caret.	N. oné, eæ, illæ, <i>ipsæ</i> , sie.
Ab. od, njih ab eis & illis, von <i>ihnen</i> .	G. njih, earum, illa- rum, <i>iherer</i> .
	D. njim, & <i>per apher- resim</i> jim, eis, illis, <i>ihnen</i> .

Ac. njé, eas, illas, sie. D. njima, ejs vel ijs, & illis duobus.
V. caret.

Ab. od nih, ab eis, jis & illis, von ihnen.
Ac. oná, ea, illa duo.
V. caret.

NEUT. GENERIS. Ab. od njiu, ab illis duobus.

SING. NUM.

N. onu, id, illud, das.

PLUR. NUM.

G. njega, ejus, illius, des.
N. oná, ea, illa, ipsa, sie.

D. njemu, & mu, ei, illi, den.
G. njih, eorum, illorum ipforum, ihcer.

Ac. onu, id, illud, das.
D. njim, eis vel ijs, illis & ipsis, ihnen.

Ab. od njega ab illo, von dem.
Ac. oná, ea, illa, ipsa, sie.

DUAL. NUM.

V. caret.

N. ona, ea & illa duo,
Ab. od njih, ab eis vel ijs, illis, ipsis, von ihnen.
G. njiu, eorum & illorum duorum.

Utuntur etiam Slavonici pronomibus, ta, taisti, uni, pro demonstrativis, præposita illis, particula, LE, ut:

Letá, hic. Leta, hæc. Letu, hoc. letaisti, iste. letajsta, ista. letuistu, istud.

Leúni, ille. leúna, illa. leúnu, illud.

Ab, ON, Derivativum, possessivæ significationis est, njegov, a, u, quod quia latine reddi non potest, decipit similitudo vocis, njega, genitivi casus, ut njegoviga, idem esse putetur, cum tamen, sit genitivus à njego, derivativæ speciei.

CAPUT II.

De Relativo, qui, quæ, quod.

QUIS. Interrogativum, gdu? vel du? per aphæresim, vel etiam kateri, a, u, quis? quæ, quod? declinatur hoc modo.

MASCUL. GEN.	V. caret.
SING. NUM.	Ab. od katérih, à quibus duobus.
N. Katéri, quis, wer? oder welcher.	PLUR. NUM.
G. katériga, cujus wesen oder welches.	N. katéri, qui, welche.
D. katérimu cui, wem oder welchem.	G. katérih, quorum welcher.
Ac. katériga, quem? wen oder welchen.	D. katérim, quibus, welchen.
V. caret.	Ac. katére, quos, welche.
Ab. od katériga, à quo von wem oder welchem.	V. caret.
DUAL. NUM.	Abl. od katérih, à quibus, von welche.
N. katéra, qui duo. welche zwey.	FOEMIN. GEN.
G. katérih, quorum duorum.	N. katéra, quæ, welche.
D. katérima, quibus duobus.	G. katére, cujus, welcher.
Ac. katéra, quos duos	D. katéri, cui welcher.
	Ac. katéro, quam, welche.
	E. s
	V. ca-

V. caret.	G. katériga , <i>cujus ,</i> <i>welches.</i>
Abl. od katére, à qua, <i>von welcher.</i>	D. katérimu , <i>cui ,</i> <i>welchen.</i>
DUAL. NUM.	Ac. katéru , <i>quod ,</i> <i>welches.</i>
N. katére, quæ duæ, <i>welche zwey.</i>	V. caret.
G. katérih , <i>quarum</i> <i>duarum.</i>	Abl. od katériga , à <i>quo , von welchen.</i>
D. katérima , <i>quibus</i> <i>duabus.</i>	DUAL. NUM.
Ac. katére, <i>quas duas.</i>	N. katéra , <i>quæ duo ,</i> <i>welche zwey.</i>
V. caret.	G. katérih , <i>quorum</i> <i>duorum.</i>
Ab. od katérih, à qui- <i>bus, duabus.</i>	D. katérima , <i>quibus</i> <i>duobus.</i>
PLUR. NUM.	Ac. katéra , <i>quæ duo.</i>
N. katére, quæ, <i>wel-</i> <i>che.</i>	V. caret.
G. katérih , <i>quarum ,</i> <i>welcher.</i>	Abl. od katérih, à qui- <i>bus duobus.</i>
D. katérim , <i>quibus ,</i> <i>welchen.</i>	NUM. PLUR.
Ac. katére , <i>quas ,</i> <i>welche.</i>	N. katéra , <i>quæ , wel-</i> <i>che.</i>
V. caret.	G. katérih , <i>quorum ,</i> <i>welcher.</i>
Abl. od katérih, à qui- <i>bus, von welchen.</i>	D. katérim , <i>quibus ,</i> <i>welchen.</i>
NEUTRIUS GEN.	Ac. katéra , <i>quæ ,</i> <i>welche.</i>
SING. NUM.	V. caret.
N. katéru, <i>quod , Ad-</i> <i>verbiale kaj? quid ,</i> <i>welches.</i>	Abl.

Abl. od katérih, à quibus, von welche.
Quoddam, kateru? gdu, was.

Composita à quis, à Frante.
 2. **Quispiam**, nekák, etwan einer.

1. **EN quis**, póle gdu, wer.
Quæpiam, nekáka, eine.

2. **Nequis**, da nikár gdu, vel da nihzhé, das niemand.
Quidpiam, nekaku, vel nékaj, eines.

3. **Aliquis**, eden vel en, einer.
Hinc venit adverbium loci, negdi, alibi.

Aliqua, edna, vel ena, eine.
 3. **Quisquam**, aku gdu.

Aliquid, ednu vel enu, eines.
Quid putas? kaj se ti sdi, gdu? was meinst wer.

Hæc declinantur juxta terminationem sui Articuli.
 6. **Quisque**, en vsakotéri, ein jeder.

4. **Numquis**, Jeli gdu, ist jemand.
QUI relativum eodem modo & redditur & declinatur ut, **QUIS.**

5. **Siquis**, aku gdu, wanni jemand.
Muscul. Generis.

6. **Quisquis**, bodi gdur bodi, sey wer da vill.
SING. NUM.

A TERGO.
 N. katéri, vel *syncope* quidam kar, &c.

1. **Quisnam**, katéri? gdu, wer.
 D. N.

Quænam, katera? gdu, welche.
 N. katéra, qui, duo, &c.

P. N.
 N. katéri, qui, &c.

Fœm.

Fœm. Gene.	Composita cum, Qui.
S. N.	Quidam, edan, en, ei-
N. katéra, quæ, vel	ner.
kar, &c.	Quædam, edna, ena,
D. N.	eine.
N. katéra, quæ duæ.	Quddam, ednu, enu,
P. N.	eines.
N. katére, quæ.	Item, Quisvis, Quæ-
Neutro Gene.	vis, Quodvis, vſako-
S. N.	teri vſakotera : teru
N. Katéru, quod, vel	vſaki, ka, ku, ein je-
kar.	der/ præponuntur in-
D. N.	terdum emphaseos,
N. katéra, quæ duo.	causa en, ena, enu.
P. N.	Item, quicumque,
N. Katéra, quæ, &c.	quæcunque, quod-
Nota.	cunque. Redditur,
Katéri, a, u, per	ut: Quivis. Sic etiam
Syncopen vel potius	Quilibet, Quælibet,
Crasin effertur, per,	Quodlibet. Præpo-
kár, quod est omnis	nuntur interdum his,
generis & numeri, in-	en, ena, enu, Sic : en
declinabile. & signifi-	vſakoteri, ena vſako-
cat qui, quæ, quod &c.	tera, enu vſakoteru,
	&c.

CAPUT III.

De Pronom. meus, tuus, suus.

MEUS, Mascul. Gen.	N. muj, meus, mein.
SING. NUMERUS.	G.

G. mojga, mei, meis nes.	V. ô vi moji, ô vos mei, O ihr meine.
D. mojmu, meo, meis nem.	Ab. à meis, od moih, von meinen.
Ac. mojga, meum, meinen.	Fœmin. Generis. SINGUL. NUMER.
V. ô ti muj, ô mi, O mein.	N. moja, mea, meine.
Ab. od mojga, à meo, von meinem.	G. moje, meæ, meis ner.
DUAL. NUM.	D. moji, meæ, meis ner.
N. moja, mei duo, meine zwey.	Ac. mojo, meam, meis ne.
G. mojh, meorum duorum.	V. ô ti moja, ô tu mea, O meine.
D. mojma, meis duo- bus.	Ab. od mojé, à mea, von meiner.
Ac. moja, meos duos.	DUAL. NUMER.
V. ô vi mojá, ô vos mei duo.	N. moje, meæ duæ, meine zwey.
Ab. od moih, ab his meis duobus.	G. moih, meorum duarum.
PLUR. NUM.	D. mojma, meis dua- bus.
N. moji, mej. meine.	Ac. moje, meas duas.
G. moih, meorum, meiner.	V. ô vi moje, ô vos meæ duæ.
D. mojim, meis, meis nem.	Abl. od moih, à meis duabus.
Ac. moje, meos, meis ne.	

PLUR. NUM.	D. mojma, meis duobus.
N. moje, meæ, meine.	Ac. moja, mea duo.
G. mojih, mearum, meiner.	V. ô vi moja, ô vos mea duo.
D. mojim, meis, meinen.	Ab. od mojih, à meis duobus.
Ac. moje, meas, meine.	PLURAL. NUM.
V. ô vi moje, ô meæ, O meine.	N. moja, mea, meine.
Ab. od mojih, à meis, von meinen.	G. mojih, meorum, meiner.
Neutri Generis.	D. mojim, meis, meinen.
SINGUL. NUM.	Ac. moja, mea, meine.
N. moje, meum, mein.	V. ô vi moja, ô mea, O ihr meine.
G. mojga, mej, meines.	Ab. od mojih, à meis, von meinen.
D. mojmu, meo, meinem.	TUUS, Mascul. Gen.
Ac. moje, meum, meines.	SINGUL. NUM.
V. ô moje, ô meum, O mein.	N. tvoj, tuus, dein.
Ab. od mojga, à meo, von meinem.	G. tvojga, tuj, deines.
DUALIS NUM.	D. tvojmu, tuo, deinem.
N. moja, mea duo, meine zwey.	Ac. tvojga, tuum, deinen.
G. mojih, meorum duorum.	V. caret.
	Ab. od tvojga, à tuo, von deinem.

DUALIS NUM.

N. tvoja, tui duo, deine zwen.

G. tvojih, tuorum duorum, deiner zwenen.

D. tvojma, tuis duobus, deinen zwenen.

Ac. tvoja, tuos duos, deine zwen.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis duobus, von deinen zwenen.

PLURAL. NUM.

N. tvoi, tui, deine.

G. tvojih, tuorum, deiner.

D. tvojim, tuis, deinen.

Ac. tvoje, tuos, deine.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis, von deinen.

Fœmin. Generis.

SING. NUM.

N. tvoja, tua, deine.

G. tvoje, tuæ, deiner.

D. tvoji, tuæ, deiner.

Ac. tvojo, tuam, deine.

V. caret.

Ab. od tvoje, à tua, von deiner.

DUAL. NUM.

N. tvoje, tuæ, duæ, deine zwen.

G. tvojih, tuarum duarum.

D. tvojma, tuis duabus.

Ac. tvoje, tuas duas.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis duabus.

PLURAL. NUM.

N. tvoje, tuæ, deine.

G. tvojih, tuarum, deiner.

D. tvojim, tuis, deinen.

Ac. tvoje, tuas, deine.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis, von deinen.

Neutri Generis.

SING. NUM.

N. tvoje, tuum, deine.

G. tvojga, tui, deine.

D. tvoj-

	PLUR. NUM.	D. mojma, meis duobus.
N. moje, meæ, meine.		Ac. moja, mea duo.
G. mojih, mearum, meiner.		V. ô vi moja, ô vos mea duo.
D. mojim, meis, meinen.		Ab. od mojih, à meis duobus.
Ac. moje, meas, meine.	PLURAL. NUM.	N. moja, mea, meine
V. ô vi moje, ô meæ, Ô meine.		G. mojih, meorum meiner.
Ab. od mojih, à meis, von meinen.		D. mojim, meis, meinen.
Neutri Generis.		Ac. moja, mea, meine
SINGUL. NUM.		V. ô vi moja, ô me
N. moje, meum, mein.		Ô ihr meine.
G. mojga, mej, meines.		Ab. od mojih, à meis von meinen.
D. mojmu, meo, meinem.	TUUS, Mascul. Ge	
Ac. moje, meum, meines.	SINGUL. NUM.	
V. ô moje, ô meum, Ô mein.	N. tvoj, tuus, dein	
Ab. od mojga, à meo, von meinem.	G. tvojga, tuj, dein	
DUALIS NUM.	D. tvojmu, tuo, deinem.	
N. moja, mea duo, meine zwey.	Ac. tvojga, tuum, den.	
G. mojih, meorum duorum.	V. caret.	
	Ab. od tvojga, à tui von deinem.	

DEUS NOSTER

N. tuorum
ne grem.

E. tuorum
dorum
grem.

D. tuorum, tuis
in grem.

tuorum, tuos ducis
me grem.

tuorum.

tuorum, a tuis
deinen

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum.

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

tuorum

D. tvojmu, tuo, deinem.

Ac. tvojga, tuum, dein.

V. caret.

Ab. od tvojga, à tuo, von deinem.

DUAL. NUME.

N. tvoja, tua duo, deine zwen.

G. tvojih, tuorum duorum.

D. tvojma, tuis duobus.

Ac. tvoja, tua duo.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis duobus.

PLURAL. NUM.

N. tvoja, tua, deine.

G. tvojih, tuorum, deiner.

D. tvojim, tuis, deinen.

Ac. tvoja, tua, deine.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis, von deinen.

SUUS, SUA, Mas. Ge.
SINGUL. NUM.

N. svoj, suus, sein.

G. svojga, sui, seines.

D. svojmu, suo, seinem.

Ac. svojga, suum, seinen.

V. caret.

Ab. od svojga, à suo, von seinem.

DUAL. NUM.

N. svoja, sui duo, seine zwen.

G. svojih, suorum duorum.

D. svojma, suis duobus.

Ac. svoja, suos duos.

V. caret.

Ab. od svojih, à suis duobus.

PLURAL. NUM.

N. svoi, sui, seine.

G. svojih, suorum, seiner.

D. svojmu, suo, seinem

Ac. svojga, suum, seinen.

V. caret.

Ab. od svojga, à suo, von seinem.

DUA-

DUAL. NUM.

N. svoja, sui duo, seine
zwey.

G. svojh, suorum duo-
rum.

D. svojma, suis duo-
bus,

Ac. svoja, suos duos,
V. caret.

Ab. od svojh, à suis
duobus.

PLUR. NUM.

N. svoji, sui, seine.

G. svojih, suorum, sei-
ner.

D. svojim, suis, seinen.

Ac. svoje, suos, seine.

V. caret.

Ab. od svojih, à suis,
von seinen.

FOEMIN. GEN.

SING. NUM.

N. svoja, sua, sein.

G. svoje, suæ, seiner.

D. svoji, suæ, seiner.

Ac. svojo, suam, sein.

V. caret.

Ab. od svoje, à sua,
von seiner.

DUAL. NUM.

N. svoje, suæ duæ, die
seine zwey.

G. svojih, suarum dua-
rum,

D. svojma, suis dua-
bus,

Ac. svojie, suas, duas,
V. caret.

Ab. od svojih, à suis
duabus,

PLUR. NUM.

N. svoje, suæ, seine.

G. svojih, suarum, sei-
ner.

D. svojim, suis, seinen.

Ac. svoje, suas, seine.

V. caret.

Ab. od svojih, à suis,
von seinen.

NEUTRI GEN.

SING. NUM.

N. svoje, suum, sein.

G. svojga, sui, seines.

D. svojmu, suo, seinem.

Ac. svoje, suum, sein.

V. caret.

Ab. od svojga, à suo,
von seinem.

DUAL. NUM.	PLUR. NUM.
N. svoja, sua duo, seine ne zwen.	N. svoja, sua, seine.
G. svojh, suorum duo- rum.	G. svojh, suorum, sein- ner.
D. svojim, suis duobus,	D. svojim, suis, seinen.
Ac. svoja, sua duo,	Ac. svoja, sua, seine.
V. caret.	V. caret.
Ab. od svoih, à suis duobus.	Ab. od svojh, à suis, von seinen.

CAPUT IV.

De Pronom. Noster, Vester, Unus.
Noster) Nash)

MASCUL. GEN. SING. NUM.	DUALIS NUM.
N. nash, noster, unser.	N. nasha, nostri duo, unsere zwen.
G. nashiga, nostri, un- ser.	G. nashih, nostrorum duorum.
D. nashimu, nostro, dem unsern.	D. nashima, nostris duobus.
Ac. nashiga, nostrú, unsere.	Ac. nasha, nostros duos.
V. ô ti nash, ô noster, ô unser.	V. ô vi nasha, ô vos duo nostri.
Ab. od nashiga, à nostro, von un- sere.	Ab. ad nashih, à no- stris duobus.

PLU-

DE PRONOMINE.

83

PLURALIS NUM.

N. nashi, nostri, un-
sere.

G. nashih, nostrorū,
unserer.

D. nashim, nostris,
unfern.

Ac. nashe, nostros,
unfere.

V. ô vi nashi, ô vos
nostri, O unse.

Ab. od nashih, à no-
stris, von unfern.

FOEMIN. GENER.
SINGUL. NUM.

N. nasha, nostra, un-
sere.

G. nashe, nostræ,
unfern.

D. nashi, nostræ, un-
seren.

Ac. nasho, nostram,
unfere.

V. ô ti nasha, ô no-
stra, O unfer.

Ab. od nashe, à no-
stræ, von unfern.

DUALIS NUM.

N. nashe, nostræ duæ,
unfere zwey.

G. nashih, nostrarū
duarum.

D. nashima, nostris
duabus,

Ac. nashe, nostras
duas.

V. ô vi nashe, ô vos
nostræ duæ.

Ab. od nashih, à no-
stris duabus.

PLURAL. NUM.

N. nashe, nostræ, un-
sere.

G. nashih, nostrarū,
unserer.

D. nashim, nostris,
unfern.

Ac. nashe, nostras,
unfere.

V. ô vi nashe, ô vos
nostræ, O unfere.

Ab. od nashih, à no-
stris, von unfern.

NEUTRI GENER.
SINGUL. NUM.

N. nashe, nostrum,
unfer.

G. nashiga, nostri,
unfers.

D. noshimu, nostro,
unfern. Ac.

Ac. nashe, nostrum,
unser.

V. ô ti nashe, ô no-
strum, O unser.

Ab. od nashiga, à no-
stro, von unsern.

DUAL. NUM.

N. nasha, nostra duo,

G. nashih, nostrorú
duorum.

D. nashima, nostris
duobus.

Ac. nasha, nostra duo.

V. ô vi nasha, ô no-
stra duo.

Ab. od nashih, à no-
stris duobus.

PLURAL. NUM.

N. nasha, nostra, un-
sere.

G. nashih, nostrorú,
unserer.

D. nashim, nostris,
unsern.

Ac. nasha, nostra, un-
sere.

V. ô vi nasha, ô vos
nostra, O unsern.

Ab. od nashih, à no-
stris, von unsern.

Vester) Vash.)

MASCUL. GENER.

SINGUL. NUM.

N. vash, vester, euer.

G. vashiga, vestri,
eueres.

D. vashimu, vestro,
euerem.

Ac. vashiga, vestrum,
eueren.

V. caret.

Ab. od vashiga, à ve-
stro, von euerem.

DUAL. NUM.

N. vasha, vestri duo,
euere zwey.

G. vashih, vestrorum
duorum.

D. vashima, vestris
duobus.

Ac. vasha, vestros
duos.

V. caret.

Ab. od vashih, à ve-
stris duobus.

PLURAL. NUM.

N. vashi, vestri, euere.

G. vashih, vestrorú,
euerer.

D. vashim, vestris,
eueren. Ac.

Ac. vashe, vestros,	N. vashe, vestra, eue-
euere.	re.
V. caret.	G. vashih, vestrarum,
Ab. od vashih, à ve-	euerer.
stris, von eueren.	D. vashim, vestris,
FOEMIN. GENER.	eueren.
S. N.	Ac. vashe, vestras,
N. vasha, vestra, euer.	euere.
G. vashe, vestra, eue-	V. caret.
rer.	Ab. od vashih, à ve-
D. vashi, vestra, eue-	stris, von eueren.
rer.	GENER. NEUTR.
Ac. vasho, vestram,	S. N.
euer.	N. vashe, vestra, eue-
V. caret.	er.
Ab. od vashe, à ve-	G. vashiga, vestri,
stra, von euerer.	eueres.
DUAL. NUM.	D. vashimu, vestro,
N. vashe, vestrae duæ,	euerem.
euere; tvey.	Ac. vashe, vestrum,
G. vashih, vestrarum	euer.
duarum.	V. caret.
D. vashima, vestris	Ab. od vashiga, à ve-
duabus.	stro, von euerem.
Ac. vashe, vestras	D. N.
duas.	N. vasha, vestra duo.
V. caret.	G. vashih, vestrorum
Ab. od vashih, à ve-	duorum.
stris duabus.	D. vashima, vestris
P. N.	duobus.

Ac. vasha, vestra duo.
V. caret.

Ab. od vashih, à vestris duobus.

P. N.

N. vasha, vestra, euerere.

G. vashih, vestrarum, euerer.

D. vashim, vestris, eueren.

Ac. vasha, vestra, euerere.

V. caret.

Ab. od vashih, à vestris, von eueren.

Nostras, en, ena, enu, is nashih, unus, a, um : nostrorum, nostrarum, nostrorum, vel, en, ena, enu, is nashih, unus, a, um, ex nostris, &c. Item, is mej, nashih.

SING. NUM.

M. F. N.

Unus, Una, Unum.

N. en, ena, enu, einer
eine/ eines.

G. eniga, ene, eniga,
eines/ einer/ eines.

D. enimu, eni, enimu,
einem/ einer/ einem.

Ac. eniga, ene, enu,
einen/ einer/ eines.

V. ô eni, ena, enu,
Deiner/ eine/ eines.

Ab. od eniga, od ene,
od eniga.

von einem/ einer/
einem.

DUAL. NUM.

M. F. N.

N. ena, ene, ena.

G. enih, enih, enih.

D. enima, enima, enima.

Ac. enih, enih, enih.

V. ô ena, ô ene, ô ena.

Ab. od enih, od enih,
od enih.

PLURALIS NUMERUS.

M. F. N.

N. eni, ene, ena, eine/
oder etliche.

G. enih, enih, enih,
einer.

D. enim, enim, enim,
einen.

Ac. ene, ene, ena, ei-
ne

V.

V. ð eni, ð ene, ð ena,
 D eine.

Ab. odenih, od enih,
 od enih, von einen.

Omnibus cassibus,
 omnis generis, & nu-
 meri subjungitur, hæc
 formula, scilicet.

nashi vel
 is nashih,
 vel is mej.

nashih: Nisi quòd
 in duali numero, duo,
 vox additur, & decli-
 natur suo modo, ut
 superius ostensum est.

Vestras, en, ena,
 enu, vashi vel is va-

shih, vel is mej, vashih
 einer/ eine/ eines/ von
 oder unter euch.

Hic eodem modo
 additur, sub finem ca-
 sum, hæc formula.

vashih, vel
 is vashih,
 vel is mej
 vashih.

Hinc, vox, DUO,
 in duali numero.

Cujàs? Katére
 vel is, vel, od katére
 shlahte, deshéle, vje-
 re, ali partije, von
 was Freundschaft /
 Land/ Glauben/ oder
 Partey.

LIBER IV.

DE VERBO.

*Verbum aliud est personale, aliud
 impersonale.*

Personale est, quod distinctè per tres per-
 sonas conjugatur, ut:

Delam, laboro, ich arbeite. Delash, labo-
 ras, Dela, laborat, &c.

Impersonale, quod in tertijs tantum personis singularibus inflectitur, ut:

Se dela, laboratur, man arbeitet.

CAPUT I.

De Accidentibus Verbi.

Verbo accidunt.

Genus, Tempus, Modus, Figura, Persona, Numerus, Conjugatio.

DE GENERE.

Genus hic dupliciter erit, discendi causa, considerandam. Primò verbum est aliud, quo discernitur significatio verbi: An sit videlicet Verbum, Activum, Passivum, Neutrum, Deponens: vel quo discernitur sexus, atque ita verba sunt, vel Masculina, vel Fœminina, vel Neutra, vel omnis Generis.

Activum, ut: Sekam, Seco, ich haue.

Passivum, ut: Bom sekan, Secor, ich werd gehauet.

Neutrum, ut: Sedim, sedeo. Tezhem, curro, ich siße/ ich lauffe.

DE TEMPORE.

Tempora sunt in conjugandis verbis, in lingua Slavica, tria,

Præsens, ut: Sekam, haue / haue.

Præteritum, sub quo & Imperfectum & Plusquamperfectum comprehenditur, ut: Sem sekal, Secui, secabam, & secueram, ich hab gehacet.

Futurum, ut : bom sekal , secabo , werde
hacfen.

D E M O D O.

Modi sunt totidem , quot apud Latinos.

Indicativus, ut : Sekam, seco, ich hacfe.

Imperativus, ut : Sekaj, seca, hacfe du.

Optativus, ut : ô Debi sekal , utinam se-
rem , wolte Gott ich hätte gehacfet.

Subjunctivus, ut : Kadar secam, cum secem,
weil ich hacfe.

Infinitivus , Sekati, secare, hacfen.

F I G U R A.

Figura, alia simplex, ut : Sekam, seco.

Composita, ut : Nafekam, incido, ich haue an.
presékam, præcido, ich haue ab.

Decomposita, ut : Neprepovedújem, non
prohibeo, componitur enim ex voce nega-
tiva, nè, quod est, non, & prepovedújem,
prohibeo, quod etiam compositum est, ex,
pre, quod est, anté, & povedújem, quod est
frequentativum à povejm, idest, indico, hinc
prepovedújem quasi, frequenter & identi-
dem dico.

P E R S O N A.

Personæ sunt tres.

Prima, ut : jest bérem, ego lego, ich lise.

Secunda, ut : ti béresh, tu legis, du lifest.

Tertia, ut : on bére, ille legit, er liset.

N U M E R U S.

Numeri sunt tres, ut : apud Græcos.

Singularis, ut : pishem, id est, scribo, ich
schreibe.

F s

Dua

Dualis, ut : pisheva, id est, nos duo scribimus, wir zwey schreiben.

Pluralis, ut : pisheмо, scribimus, scilicet, plures, wir schreiben.

C O N J U G A T I O.

Ordines conjugandi personalia verba sunt tres.

Primus est eorum, quæ, desinunt in, AM, ut : délam, laboro, ich arbeite.

Secundus est eorum quæ desinunt in, EM, ut : dérem, excorio, ich schinde.

Tertius est eorum verborum, quæ exeunt in, IM, ut : velim, jubeo, ich gebiete.

C A P U T II.

Speciebus Verbi.

Primitiva sunt, ut :

Gorim, ardeo, ich brine. Svétim, luceo, ich leichte.

Derivativa sunt vel Inchoativa, ut :

1. Ardesco, id est incipio ardere, fazhnem goréti, ich fange an zu brinnen. Huc referuntur illa, impersonalium formam habentia, ut : Ardescit, se v'namle, vel se sashíga. Inchoativa redduntur per fazhne, vel perhája.

2. Frequentativa, ut :

Agito, id est, vedén, pred inu pred, pres prestánka, prenestánu, delam, ich würdfe/oder arbeite ohne unterlass.

3. Meditativa seu Desiderativa, per mislim vel shelím interpretantur, ut : Lectu-

Lecturio, id est, mislim oli shelim brati, ich lise gern.

4. Diminutiva, hæc redduntur, si illis præponitur vocula, per, ut :

Cantillo, id est, parumper cano, pèrpèvam, vel pomálim pójem, ich sinje gemach. Item, Sorbillo, id est, modicè sorbeo, pomálim sréblem, ich sürffle gemach/ oder langsam

5. Imitativa, ut : patrizo.

Po ozhini shari, ali shegi, delam, ich schlaege dem Batter nach.

His cognata sunt quædam verba continuam actionem significantia : Et veniunt ferè ab omnibus verbis, ut : spisnem, id est, exscribo, sed, spisnùjem. significat continuè exscribere, auß oder abschreiben. Et fiunt ex prima persona præsentis Indicativi, si um, em, & im, vel in, avam, vel in ujem, mutantur : sed frequenter id fit, quando componuntur verba cum præpositionibus.

CAPUT III.

De Formatione Temporum in

Verbis : Canones.

1. Omne verbum, sive illud sit voce sive significatione activum, regulariter definit, vel in AM, vel in EM, vel in IM. Atque ideo rectè in lingua Carniolana tres ordines verborum constituuntur : videlicet, juxta vocales,

les, a, e, i, characteristics in ultima syllabæ:
Sic in Am, desinentia, in præsentî tempore,
prima persona, Indicativi modi, erunt primi:
In EM, secundi: & in IM, tertij ordinis, ut:
delam, laboro. Pissem, scribo. Lubim, amo.

2. Habito themate, quærendus erit Infinitivus: Is regulariter desinit in, Ti, ut: à delam, fit: delati, laborare, à pissem, fit pisati, scribere, à lubim, fit lubiti, amare.

3. Ab hoc Infinitivo formabitur, sive verbale dicas sive participiale verbum, mutata, Ti, ultima syllaba in, l, litteram, ut: à delati, fit, delal, qui laboravit. à Pisati, fit, Pisal, qui scripsit, à lubiti, fit, lubil, qui amavit:

Movetur autem hæc vox per tria genera, sic:
Singulari Numero, Genere.

Masculino, Delal, qui laboravi, visti, vit.

Fæminino, Delala, quæ laboravi, visti, vit.

Neutro, Delalu, quod laboravi, visti, vit.

DUALI NUMERO, GENERE.

Masculino, Delala, qui duo, laboravimus, vistis, verunt.

Fæminino, Delale, quæ duæ, laboravimus, vistis, verunt.

Neutra, Delala, quæ duo, laboravimus, vistis, verunt.

Plurali Numero, Genere.

Masculino, Delali, qui laboravimus, vistis, verunt.

Fæminino, Delale, quæ laboravimus, vistis, verunt.

Neu-

Neutro, Delala, quæ laboravimus, viftis, verunt.

Hinc itaque fiunt præterita, cum verbo substantivo præsentis temporis, *sim, fi, je*, id est, *sum, es, est*.

Hoc participium alios casus præter, nominativum singularem, dualem & pluralem, non habet.

Fit inde etiam Futurum, addita, ad dictum participium verbo substantivo Futuri, temporis. Id quod in conjugandis verbis, videbitur.

4. Ab hoc Infinitivo, formatur etiam verbum passivum, mutata ultima syllaba Infinitivi verbi activi, *ti*, in *N*, litteram, fit, à *delati* fit *delan*, quasi dicas *laboratus*, à *Pifati*, fit, *pifan*, scriptus, à *lubiti*, fit *lublen*, amatus. Movetur quoque per tria Genera, sic, Numero.

Singulari. Duali. Plurali.

M. Delan, laboratus, Delana, laborati, Delani, laborati.

F. Delana, ta. Delane, tæ. Delane tæ.

N. Delanu, tum. Delana, ta. Delana, ta.

Hoc participium declinatur per omnia genera & numeros.

Hoc unico participio absolvuntur omnia verba, sive ea sunt voce, sive significatione passiva, addito saltem verbo substantivo, *sim, fi, je*, &c. *sum, es, est*.

5. A tertia persona plurali, præsentis Indicativi activi, formatur vox, habens significationem latini Gerundij in, DO, additis ad finem ejus personæ litteris, zh, ut.

à Délajo, laborant, fit delajózh, laborando.

à Píshejo, scribunt, fit pishejózh, scribendo

à Lúbijo, amant, fit lubijózh, amando.

Participium præsens.

Hinc fit Participium temporis præsentis, per motionem, sic:

M. Delajózhi, laborans, Pishejózhi, scribens,
 Lubijózhi, amans.

F. Delajózha, laborans, Pishejózha, scribens,
 Lubijózha, amans.

N. Delajózhe, laborans, Pishejózhe, scribens
 Lubijózhe, amans.

Hæc declinantur per omnia genera, numeros & casus, quemadmodum Adjectiva.

Prius Supinum in TUM, & Gerundium in DUM.

6. Ab Infinitivo fit Supinum, significatione exprimens prius Supinum latinum in, tum, abjecta ab Infinitivo, littera ultima. I, ut:

à Délati, fit delat, laboratum, laborandum.

à Písati fit, pisat, scriptum, scribendum.

à Lubiti, fit lubit, amatum, amandum.

Verbalia in, NIE.

7. Ab Infinitivo possunt quoque formari Verbalia in, nje, ultima syllaba: ti, mutata in nje, ut: à De-

à Délati, fit délanje, labore.

à Pissati, fit pissánje, scriptum.

à Lubiti, fit lublénje, amor.

Vel si mavis, potes ea formare à passivis participijs.

Verbalia in V, EZ, & ZA.

Veniunt etiam verbalia à verbis activis. Substantiva, Delu, labor: Pismu, scriptio, Lubése, amor. Item, Délavez, laborator, Délaviza, laboratrix. Adjectiva: lub, a, u. Charus, a, um.

Gerundia in DI.

8. Infinitivus etiam ponitur loco Gerundij desinentis in DI. Item posterioris supini in TU, ut:

Zhas je délati, tempus est laborandi, pisati, scribendi, lubiti, amandi.

Supina in TU.

Teshkú je délati, difficile est laboratu, Pisati, scriptu, lubiti, amatu.

Observationes quaedam in conjugationes verborum.

1. Indicativus & Conjunctivus conveniunt voce, nisi quod Conjunctivo modo adduntur conditionales particulae: aku, kaddar, dokler, da, &c.
2. Indicativus modus distincta tempora, Præsens, Præteritum, sub quo continetur, & Imperfectum & Plusquamperfectum) & Futurum. Sic etiam modus Conjunctivus.
3. Im:

3. Imperativus habet duo distincta tempora, Præsens & Futurum.
4. Optativus modus, habet unum saltem tempus, videlicet. Præteritum Perfectum, quod ab Indicativi præteriti voce nihil differt, nisi quod Optativus habet votum, hoc est, adverbium vocandi ô si aut, utinam, id est, ô de bi.
5. Præteritum Indicativum activum, habet præpositum, participio activo, verbum substantivum, sem, si je, sum, es, est.
6. Futurum activum, habet vocem eandem participialem cum præteritis, nisi quod ei etiam præponitur, verbum substantivum, Futuri temporis, Bom, bohi, bo. Ero, eris, erit.
7. Passivum verbum absolvitur, Participio passivo, & verbo substantivo.

CAPUT IV.

Conjugatio verbi Substantivi,

SUM.

Sine verbo substantivo SUM, nullum verbum inflecti potest, Quare ante omnia ejus inflexio subjungenda est. Nam eo bene cognito, obvia, erit & perfacilis omnium verborum, in lingua Carniolana, seu Slavica, conjugatio.

Indicativi presens, numeri Singularis.

Iest sim, ego sum, ich bin. Ti si, tu es, du bist. on, ona, onú, je. Jlle, illa, illud est, er/ sie/ Das ist.

DUALIS.

Mi sva, sve, sua, Nos duo, duæ, duo, sumus, wir zwey seynd. Vi sta, ste, sta. Vos duo, duæ, duo estis. ihr zwey seynd. Oná, oné, oná sta. illi, duo, illæ duæ, illa duo sunt, die zwey seynd.

PLURALIS.

Mi smo, nos sumus, wir seynd. Vi ste, vos estis, ihr seynd. Oní, oné, oná so, Jlli illæ, illa sunt, die seynd.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquam perfectum Singularis numeri.

Sim bil, bila, bilu, Fui, ich bin gewesen.

Si bil, bila, bilu, Fuisti, du bist gewesen.

Ic bil, bila, bilú, Fuit, er ist gewesen.

DUALIS.

Sva bilá, sve bile, sva bila, Nos, duo, duæ, fuimus, wir zwey seynd gewesen. Sta bila, ste bile, sta bilá, Vos duo, duæ, duo, Fuistis, ihr zwey seynd gewesen. Oná, oné, ona, sta, ste, ita, bila, é, á, illi, æ, a, duo duæ, duo Fuerunt, die zwey seynd gewesen.

PLURALIS.

Mi smo bili, bilé, bila, Nos fuimus, wir seyn gewesen. Vi ste bili, bilé, bilá, Vos fuistis, ihr seynd gewesen. Oni, oné, oná, so bili, bilé, bilá. Jlli, illæ, illa, fuerunt, die seynd gewesen.

FUTURI, NUMERI SINGULARIS.

Bódem, Ero, ich werde seyn. Bódesih, eris, du werdest seyn. Bóde, erit, er wird seyn. *Per syncopen*, Bom, boih, bo, *per apocopen*.

DUALIS.

Bódeva, bódevé, bódeva, Nos duo, duæ, duo erimus, *per syncopen* Bóva, bóve, bóva, Bódeta, bódete, bódeta, vos duo, duæ, duo, eritis, *per syncopen*, Bóta, Bóte, Bóta. Oná, oné, oná, Bódeta, Bódete, Bódeta. Illi duo, illæ duæ, illa duo, erunt, *per syncopen*. Bóta, Bóte, Bóta.

PLURALIS.

Bódemo, bódete, Bódejo, *per Syncopen*, Bómo, bóte, Bódo. erimus, eritis, erunt. *wir werden/ ihr werdet/ sie werden seyn.*

IMPERATIVUS NUMERI SINGULARIS.

Præsens & Imperfectum, tùm etiam Futurum sunt conjuncta. Vbi observandum singulari numero primam personam non haberi, In duali verò ac plurali, integrè inflecti per omnes personas.

SINGULARIS.

Bodi ti, sis vel esto tu, *seye du/* Bodi on, ona, onu, sit vel esto, ille, illa, illud, *seye er/sie/dasß.*

DUALIS.

Bódiva, ve, va, simus nos duo, æ, o. Bódi-
ta, te, ta, sitis vel estote vos, duo, æ, o. Bódi-
ta, te, ta, oná, é, á, sint vel estote illi duo, illæ
duæ,

duæ, illa duo, *vel per syncopen*, Bota, te, ta, *in secundis & tertijs personis.*

PLURALIS.

Bodimo, simus, *seynd wir / oder sollen seyn /*
Bodite, sitis, *seynd ihr / oder sollet seyn /* Bodi-
te, oni, one, a, *sint illi, illæ, illa, seynd die /*
oder sollen seyn / in secunda & tertia persona
fit syncope, sic: Bote.

OPTATIVUS.

Præfens, Imperfectum, Perfectum, & Plus-
quamperfectum, sunt conjuncta. Et est ea-
dem vox, cum præterito Indicativi, nisi quod
hic præponitur, votum, ô debi.

NUMERI SINGULARIS.

O debi ject bil, bila, bilu. Utinam ego es-
sam vel fuisssem, wolte **G**ott ich wäre gewes-
sen / O debi ti bil, bila, bilu. Utinam tu es-
ses vel fuisses, wolte **G**ott du wärest gewes-
sen / O debi on, bil, ona bila, onu bilu. Uti-
nam, ille, illa, illud, esset vel fuisset, wolte
Gott / er / sie / das wäre gewesen.

DUALIS.

O debi mi bilá, bilé, bilá. Utinam nos
duo, duæ, duo essemus vel fuisssemus, wolte
Gott wir zwey wären gewesen / O debi vi
bila, bile, bila. Utinam vos duo, duæ, duo
essetis vel fuissetis, wolte **G**ott ihr zwey wä-
ret gewesen / O debi ona bila, one, bile, ona
bila. Utinam illi duo, illæ duæ, illa duo es-
sent vel fuissent, wolte **G**ott sie wären ge-
wesen.

P L U A L I S.

O debi mi bili, bile, bila, utinam nos essemus vel fuissetis, wolte Gott wir wären gewesen / O debi vi bili, bile, bila,, utinam vos essetis vel fuissetis, wolte Gott ihr wäret gewesen / O debi oni bili, one bile, ona bila, utinam illi, illæ, illa, essent vel fuissent, wolte Gott sie wären gewesen.

O B S E R V A T I O N E S.

Præteritum plusquamperfectum, posset reddi ad Germanicam imitationem, in hunc modum ut: pro, utinam fuisset diceretur: O debijestvshe bil. Augetur enim præteritum perfectum voce, vshe, quod, jam, significaret, sic enim præteritum perfectum absolutum quid significaret. Sæpè fit, ut addatur voci: vshe, etiam vox, Sdaunaj, vel daunu, quod est, diu, & sic redderetur præteritum plusquamperfectum, per, ô debi,jest, sdaunaj vshe bil. Id est, utinam ego diu jam fuisset.

F U T U R U M.

Optativi modi efferendum est per præsens, sed & hoc periphraстикôs, recte efferri posse puto, sic: ô debi meni, bilu, id est, utinam mihi contingeret esse, vel per, posse, sic ô debi moglu biti, id est, utinam posset fieri, wolte Gott ich wurde seyn.

S U B J U N C T I V U S.

Hic modus ab Indicativo, nihil differt, nisi quod hic præponuntur voces conditionales:

D E V E R B O. 101

nales : aku , si , kadar , quando , da , vel de , cum . Dokler , quandoquidem , vel quoniam .

Præsens & Imperfectum , Singularis Numeri .

Aku sim jest , cum sim , weil ich bin / Aku si , cum sis , weil du bist / Aku je on , ona , onu , cum sit ille , illa , illud , weil der / die / das ist .

D U A L I S .

Akú sva , sve , sva mi cum nos duo , duæ , duo simus , weil wir zwey seyn / Akú sta , ste , sta , cum vos duo , duæ , duo sitis , weil ihr zwey seyd / Akú sta ona , ste one , sta ona , cum sint illi duo , illæ duæ , illa duo , weil die zwey seynd .

P L U R A L I S .

Aku smo mi , cum nos simus , weil wir seynd / Aku ste vi , cum vos sitis , weil ihr seyd / Aku so oni , one , ona . cum illi , ille , illa , sint , weil die seynd .

Præteritum perfectum & plusquamperfectum , numeri singularis .

Aku sim jest bil , bila , bilu , cum fuerim & fuisssem , weil ich war gewesen / Aku si ti bil , bila , bilu , Cum fueris vel fuisses , weil du warrest gewesen . Aku je on bil , ona bila , onu bilu , Cum ille , illa , illud fuerit vel fuisset , weil der / die / das war gewesen .

D U A L I S .

Aku sva bila , sve bile , sva bila , Cum nos duo , duæ , duo , fuerimus vel fuisssemus , weil wir zwey waren gewesen . Aku sta bila , ste bile , sta bila , Cum vos duo , duæ , duo , fueritis

vel fuissetis , weil ihr zwey wäret gewesen:
 Aku so oni, one, ona bili, bile, bila , Cum illi
 duo, illæ duæ, illa duo fuerint, vel fuissent,
 weil die zwey waren gewesen.

P L U R A L I S.

Aku smo mi bili, bile, bila , Cum nos fue-
 rimus vel fuissetis , weil wir waren gewesen.
 Aku ste vi bili, bile, bila, Cùm vos fueritis vel
 fuissetis, weil ihr wäret gewesen. Aku so oni
 bili, one bile, ona bila, Cum illi, illæ, illa, fue-
 rint vel fuissent, weil die waren gewesen.

FUTURUM , NUMERI SINGULARIS.

Aku jest bom , Cùm fuero, weil ich werd
 seyn. Aku ti bosh, Cùm tu fueris, weil du
 wirfst seyn. Aku on, ona, onu bo, Cùm ille,
 illa, illud fuerit, weil der die das wird seyn.

D U A L I S.

Aku mi bova, ve, va, Cùm nos duo, æ, o,
 erimus vel fuerimus, weil wir zwey werden
 seyn. Aku vi bota, te, ta, Cùm vos duo æ, o,
 eritis vel fueritis, weil ihr zwey werdet seyn.
 Aku ona, e, a, bota, te, ta, Cùm illi duo, illæ
 duæ, illa duo erunt vel fuerint, weil die zwey
 werden seyn.

P L U R A L I S.

Aku mi bomo, Cùm nos erimus vel fueri-
 mus, weil wir werden seyn. Aku vi bote,
 Cùm vos eritis vel fueritis, weil ihr werdet
 seyn. Aku oni, one, ona, bodo, Cùm illi, illæ,
 illa, erunt vel fuerint, weil die werden seyn.

INFINITIVI PRÆSENS & IMPERFECTUM.

1. Biti, esse, seyn.
2. Participium præsens, Bodejózh, zha, zhe, Ens. Formatur autem à tertia persona plurali, futuri Indicativi, quod est. Bodejo, huic additur, zh, fit Bodejózh, zha, zhe.
3. Gerundium in DI, effertur per Infinitivú, Biti, essendi vel per genitivum verbalis, Bitje, quod habet in Genitivo Bitja, id est, essendi.
4. Gerundium in DO, per participium Bodejózh, essendo.
5. Gerundia in DUM, k'Bitju, quasi dicas ad essendum.
6. Supina per infinitivum redduntur.

CAPUT V.

Exemplum primi Ordinis Verborum exeuntium in AM, Generis Activi, SEKAM, seco.

INDICATIVUS, PRÆSENS, NUM. SINGULARIS.

Iest sekam, Ego seco, ich haue/ oder hadde. Ti sekash, Tu secas. du hauest. On, a, u, seka, ille, la, lud, secat, der / die / das hauet.

DUALIS.

Mi sékava, ve, va, Nos duo, duæ, duo secamus, wir zwey haben. Vi sékata, te, ta, Vos duo, æ, o, secatis, ihr zwey hauet. Ona, e, a,

ſékata, te, ta, Jlli duo, illæ duæ, illa duo ſecant,
die zwey hauen.

PLURALIS.

Mi ſékamo, Nos ſecamus, wir hauen. Vi
ſékate, Vos ſecatis, ihr hauer. Oni, é, à, ſé-
kajo, Jlli, illæ, illa, ſecant, die hauen.

*Præteritum Imperfectum, Perfectum, & Plus-
quamperfectum, numeri Singularis.*

Ieſt ſim ſekal, a, u, Ego ſecabam, ſecui, ſe-
cueram, ich hab gehauer. Tiſi ſekal, a, u, Tu
ſecabas, ſecuiſti, ſecuerat, du haſt gehauer.
On a, u, je ſekal, a, u, Jlle, a, ud, ſecabat, ſe-
cuit, ſecuerat, der die das hat gehauer.

DUALIS.

Mi ſva, ſve, ſva, ſékala, le, la, Nos duo, æ,
o, ſecabamus, ſecuiſimus, ſecueramus. Vi ſta,
ſte, ſta, ſékala, le, la, vos duo, æ, o, ſecabatis,
ſecuiſtis, ſecueratis, Oná é, à, ſta, ſte, ſta, ſéka-
la, le, la, Jlli, æ, a, ſecabant, ſecuerunt, ſe-
cuerant.

PLURALIS.

Mi ſmo ſékali, le, la, Nos ſecabamus, ſecui-
mus, ſecueramus, wir haben gehauer. Vi ſte
ſékali, le, la, Vos ſecabatis, ſecuiſtis, ſecuera-
tis, ihr habet gehauer. Oni, e, a, ſo ſékali, le, la,
Jlli, læ, la, ſecabant, ſecuerunt, ſecuerant, die
haben gehauer.

OBSERVATIO.

Poſſet præteritum perfectum, ſeorſim hoc
modo conjugari, ut ſecui, ſem bil ſekal, &c.

At

At præteritum plusquamperfectum, sic: secueram, sim vshe bil sekal, vel: sim vshe bil sdaunaj sekal, sic essent distincta hæc tria præterita videlicet:

Sem sekal, &c. secabam: Præterit. imperf.

Sèm bil sekal, &c. præteritum perfectum.

Sèm vshe bil sekal, &c. præter. plusquamperf.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Iest bom sekal, a, u, Ego secabo, ich werd hauen. Ti bosh secal, a, u, secabis, du wirst hauen. On, a, u, bo sekal, a, u, Jlle, a, ud, secabit, der/ die/ das wird hauen.

DUALIS.

Mi bova, ve, va, sèkala, le, la. Nos duo, æ, o, secabimus. Vi bota, e, a, sèkala, le, la. Vos duo, æ, o, secabitis. Oná, é, á, bota, te, ta, sèkala, e, a, Jlli, æ, a, duo, æ, o, secabunt.

PLURALIS.

Mi bomo sèkali, le, la, Nos secabimus, wir werden hauen. Vi bote sèkali, le, la, Vos secabitis, ihr werdet hauen. Oni, e, a, bodo sèkali, le, la, Jlli, æ, a, secabunt, die werden hauen.

OBSERVATIO.

In Duali numero, ad Pronomina, majoris evidentia & emphaseos causa, adduntur interdum, dva, dve, dva, sic: mi dva, nos duo, mí dve, nos duæ, mi dvoja, nos duo in neutro genere. Item: Vi dva, vos duo, vi duje, vos

duæ, vi dvuja, vos duo . gen. neutri. **Item**
Onadva, onedve, onadvuja, &c.

IMPERATIVUS OMNIUM TEMPORUM.

Prima persona singularis hîc desideratur.

NUMERI SINGULARIS.

Sekaj, ti, seka tu, vel secato tu, haue du.
Sekaj on, a, u, secet vel secato ille, a, ud,
haue der die das.

DUALIS.

Sékajva, ve, va, mi, Secemus nos duo, æ, o,
hauen wir zwey / oder sollen hauen. Sekajta,
e, a, vi, secate vos, duo, æ, o, hauet ihr zwey/
oder sollet hauen. Sekajta, te, ta, oná, é, á,
secent vel secanto illi, illæ, illa, duo, æ, o,
hauen die zwey.

PLURALIS.

Sékajmo mi, secemus nos, hauen wir. Se-
kajte vi, secate vel secatote, vos, hauet ihr.
Sekajo oni, e, a, secent, vel secanto illi, æ, a,
hauen die. OPTATIVUS.

Modus hîc conjuncta habet tempora, præ-
sens, Imperfectum, Perfectum, Plusquam-
perfectum & etiam Futurum. Coincidit ipsa
terminatione, cum præterito Indicativi modi
nisi quod hîc præponitur votum, ô de bi.

NUMERI SINGULARIS.

O Debi jest bil, a, u, sekal, a, u, Ultimam
ego secarem vel secuissem, wolte & Ott / ich
hauete / oder hätte gehaut. ô debi ti bil, a,
u, sekal, la, u, Utinam tu secares vel secuis-
ses,

ses, wolte **Gott**/ du hauetest/ oder hättest gehauet. O debi on, a, u, bil, a, u, Utinam ille, a, ud secaret vel secuisset, wolte **Gott**/ der/ die das hauete/ oder hätte gehauet.!

DUALIS.

O debi mi bilá, é, á, sékala, le, la, Utinam nos duo, æ, o, Secaremus vel secuiffemus, O debi vi bilá, é, á, sékala, le, la. Utinam vos duo, æ, o. Secaretis, secuiffetis, ô debi oná, é, á, bilá, é, á sékala, le, la. Utinam illi, æ, a, duo æ, o. Secarent vel secuiffent.

PLURALIS.

O debi mi bili, e, a, sékali, le, la, Utinam nos secaremus, vel secuiffemus, wolte **Gott**/wir haueten/ oder hätten gehaut. O debi vi bili, e, a, sekali, le, la, Utinam vos secaretis vel secuiffetis, wolte **Gott**/ ihr hauetetz/ oder hättet gehaut. O debi, oni, e, a, bili, le, la, sekali, e, a, Utinam illi, æ, a, secarent, vel secuiffent, wolte **Gott**/die haueten/oder hätten gehaut.

OBSERVATIO.

1. Præsens & imperfectum, à præterito plusquam perfecto possent in hunc modum distingui, ut præsens & imperfectum, sine verbo substantivo, bil, a, u, efferrentur. Sic: ô debi jest sekal, id est: Utinam ego secarem. At perfectum & plusquam perfectum, adderent sibi verbum substantivum bil, a, u, sic: ô debi jest bil sekal, Utinam ego secuiffem, ut est præscriptum.

2. Fu-

2. Futurum hujus modi, potest reddi, sic :
 ô Utinam ego secem, ô debi meni bilu sekati. Quæ locutio ad verbum sic latinè exprimeretur : Utinam mihi daretur seu contingeret secare, wolte Gott/ es wäre mir erlaubt zu hauen.

CONJUNCTIVUS.

Idem cum Indicativo est hic modus, nisi quod ei præponantur conditionales particule : Aku, id est. Si, Kadar, id est, quando, Da, id est, cum, vel quod, Dokler, quandoquidem, quoniam.

PRÆSENS NUM. SINGULARI

Kadar jest sekam, Cum secem, weil ich hae.
 Kadar ti sekash, Cum tu seces, weil du hauest.
 Kadar on, a, u, seka, Cum ille, a, ud, secet.
 weil der / die / das hauen.

DUALIS.

Kadar mi sékava, ve, va, cum nos duo, æ, o, secemus. Kadar vi sekata, e, a. Cum vos duo, æ, o, secetis, Kadar, oni, e, a, sekata, Cum illi, æ, a, duo, secent.

PLURALIS.

Kadar mi sékamo, Cùm nos secemus, weil wir hauen. Kadar vi sékate, Cum vos secetis, weil ihr hauen. Kadar oni, e, a, sékajo, Cum illi, æ, a, secent, weil die hauen.

*Præteritum Imperfectum, & Plusquamperfectum
 Numeri Singularis.*

Kadar sim jest bil a, u, sekal, a, u, Cùm secuerim

cuerim vel secuiffem, weil ich hauete / oder hätte gehaut. Kadar fi ti bil, a, u, fekal, a, u, Cum tu fecueris vel secuiffes, weil du hauetest / oder hättest gehaut. Kadar je on, a, u, bil, a, u, fekal a, u, Cum ille, a, ud, fecuerit vel secuiffet, weil der die das hauete / oder hätte gehaut.

DUALIS.

Kadar fva, sve, fua mi, bila, le, a, fekala, e, a, Cum nos duo, æ, o. Secuerimus vel secuiffemus, Kadar fta, fte, fta vi bili, e, a fekala, e, a, Cum vos duo, æ, o, fecueritis, secuiffetis. Kadar fta, fte, fta, ona, e, a, bila, e, a, fekala, e, a. Cum illi, e, a, duo, æ, o, fecuerint, vel secuiffent.

PLURALIS.

Kadar fmo mi bili, e, a, fekali, le, la, Cum nos fecuerimus, vel secuiffemus, weil wir haueten / haben oder hätten gehaut. Kadar fte vi, bili, le, a, fekali, le, la, Cum vos fecueritis, vel secuiffetis, weil ihr hauetet / oder hättet gehaut. Kadar fo oni, é, á, bili, é, á, fekali, é, a, cum illi, æ, a, fecuerint vel secuiffent, weil die haueten / haben oder hätten gehaut.

OBSERVATIO.

Præteritum plusquamperfectum potest di-
junctim etiam addita faltem voce, vshe, &
sdaunaj, ad præteritum, id quod in Indicati-
vo modo monitum est.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Kadar jest, bom fekal, a, u, Cum ego fe-
cuerō,

cuero, weil ich werd hauen. Kadar ti.bosh sekal, a, u, Cum tu secueris, weil du wirst hauen. Kadar on, a, u, bo sekal, a, u, Cum ille a, ud, secuerit, weil der die das wird hauen.

DUALIS.

Kádar mi bova, ve, va sekala, e, a. Cùm nos duo, æ, o, secuerimus.

Kádar vi bota, te, ta sekala, le, a. Cum vos duo, æ, o, secueritis.

Kádar ona é, á, bota, te, ta, sekala, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o secuerint.

PLURALIS.

Kádar mi bomo sekali, e, a. Cum nos secuerimus, weil wir werden hauen.

Kádar vi bote sekali, e, a. Cum vos secueritis, weil ihe werdet hauen.

Kádar oni, e, a, bodo sekali, e, a. Cum illi, æ, a, secuerint, weil die werden hauen.

Infinitivus præsens, præteritum imperfectum.

Sékati, secare, hauen.

1. *Participium præsens* sekajózh, a, e, secans, hauen.

2. *Participium præteritum*, sekal, gehauet.

3. *Futurum participium*, periphrasticô s efferatur, per Futurum Indicativi.

4. *Gerundium* in DI, redditur per Infinitivum, sekati, ut : tempus est secandi, je zhas sekati, vel per verbale, je zhas sekajnja, ist Zeit zu hauen.

5. *Gerundium* in DO, per participium, seka-józh, secando.

6. Ge-

6. *Gerundium* in DUM, k'sekajnju, ad secandum, per præpositionem affixam, & verbale.
7. *Supinum* utrunque præstat Infinitivi vox, sekati.
8. *Verbale*, sekajnje, id est, sectio. Sekalu, instrumentum ad secandum.

Sequuntur aliquot exempla verborum in AM. Ubi primò ponitur, thema, hoc est, prima persona, præsentis Indicativi: Hinc Infinitivus: Demum participium præteritum. Nam ex his tribus formantur reliqui omnes modi, tempora, participia, Supina, Gerundia, Verbalia, etiam verba passiva.

CAPUT VI.

Verba Primi ordinis in AM, incipientia ab.

D. Dam, dati, dal, DO, gibe. Napréjdam, pro- mo, gib herfür. Bogátu oli obílu dam, gib reichlich Délam, delati, delal, laboro, ago, facio, operor, arbeite / thue was. Svetú délam, san-	Etifico, sancio, macht heilig. Dréngam, drengati, drengal, urgeo, dringe. Partískam, idem. F. Feráhtam, tati, tal, temno, contemno, sperno, aspernor, despicio, verachte. Fílám

Fílám, lati, lal, farcio,
fülle.

Báffam, idem.

Resfilám, refercio,
erfülle.

Búgam, gati, gal,
obedio, sequor,
folge.

Sim pokórén, ob-
sequor, obtem-
pero, idem.

G.

Glédám, dati, dal, vi-
deo, respicio, aspi-
cio, siehe.

Doli glédám, de-
spicio, siehe hi-
nab.

Grem gledat, viso,
gehe zu besehen.

Gmérám, rati, ral, au-
geo, mehre.

Mnóshím, idem.

I.

Iigrám, grati, gral,
ludo, Spiel.

Iimám, meti, mel, ha-
beo, habe.

Isvíram, virati, viral
orior, scaturio, ent-
springe.

K.

Kálam, kalati, kalal,
findo, spalte.

Kopám, pati, pal, fo-
dio, grabe.

Pokopám, sepelio,
begrabe.

Kúham, hati, hal, co-
quo, foche.

L.

Ládam, dati, dal, Re-
go, regiere.

Regíram, oblastú-
jem, idem.

Láutam, tati, tal, So-
no, gibe einen Ebon
Glas Dajem, idem.

Lúzhám, zhati, al,
Jacio, Würffe.

Mézhem idem.

M.

Málam, lati, lal, pingo,
mahle. se máfzhú-
jem ati, al, ulciscor,
reche mich.

N.

Navádo jímám, méti,
mel. soleo, pflege.

Núzám, zati, zal.
Utor, gebrauche.

O.

O.

Ordnam, dnati, dnal,
scisco, struo, ordne.

Ozhítam, tati, tal. Ar-
guo, **S**childe.

P.

Respáram, rati, ral,
dirimo, zertrenne.

Pejlám, lati, lal, duco,
veho, leite / führe.

Pélzam, zati, zal. In-
sero, jmpfe, pelze /
propffe. Zejpim
idem.

Pèrdám, dati, dal, ad-
do, gib zu.

Pèr moravam, vati,
val, cogo, nöthige /
zwinge.

Sílim, idem.

Pèrvágam, gati, gal,
appendo, lege zu
auff die Waag.

Pométam, tati, tal.
Verro, lehre / säu-
bere.

Poprávlam, bati, lal,
sarcio, büsse / besse-
re. sli kam, idem.

Pozhívam, vati, val,
quiesco, ruhe.

Práskam, kati, kal Fri-
co, scabo, frage /
schabe.

Predám, dati, dal, ven-
do, verkauffe.

Premágam, gati, gal,
vinco, überwinde.

Púham, hati, hel. Fre-
mo, schnauffe.

Smerzhím, idem.

R.

Ropózhem, ropotáti,
ropotal, tumul-
tuor, rumpele.

Restèrgam, gati, gal,
Rumpo, reisse.

S.

Se savúpam, pati, pal,
Fido, traue.

Se sanéssém, idem.

Sékam, kati, kal, seco,
haue / hacke.

Shálbam, bati, bal,
ungo, **S**albe.

Sházam, zati, zal,
Reor, puto, existi-
mo, achte / meyne.

Shrájam, jati, jal, Cla-
mo, schreye.

H

Sai

shivam, vati, val. Neo,
spünne/nabe.

shónam, ati, al, parco,
verschone.

shtrájsam, fati, fal,
Arguo, plecto,
straffe.

skládám, dati, dal,
struo, ordne/richte.

skrivam, vati, val, ab-
scondo, occulto,
verberge.

Snám, snáti, snal, scio,
nosco, weiß/kan.

Sposnám, snati, snal,
Fateor, bekenne.

V.

Vágam, gati, gal, pen-
do, wáge.

Pésam idem.

Vájsam, lati, lal, vol-
vo, walge/welße.

Velám, lati, lal, valeo,
gildte.

Vezhvelám, excello,
præcello, antecel-
lo, übertriffe.

v'térgam, gati, gal,
carpo, brich ab/ sig-
nificat etiam rum-
po, zerreisse.

vúpam, pati, pal, spe-
ro, hoffe.

Z.

Zartám, tati, tal, in-
dulgeo, verhänge.

Zhákam, kati, kal, ex-
pecto, warte.

Zimpram, prati, pral,
condo, ædifico,
baue.

Zíram, rati, ral, como,
orno, giere, snashim
Idem.

CAPUT VII.

*Exemplum Verbi Passivi, primi
ordinis desinentis in AN, BOM, SEKAN,
id est, SECOR.*

*Indicativus modus, præsens, & Futurum, nu-
meri Singularis.*

Bom sékan, a, u, secor, vel secabor, ich wird
gehauet. Bosh

D E V E R B O.

115

Bosh sékan, a, u, secaris vel secare, vel secaberis, du wirst gehauet.

Bo sekan, a, u, secatur, vel secabitur, der/ die / das wird gehauet / oder wird gehauet werden.

Bova, ve, va, sekana, e, a. Nos duo, æ, o, secamur vel secabimur. Bota, te, ta, sekana, e, a. Vos duo, æ, o, secamini vel secabimini. Bota, te, ta, ona, e, a, sekana, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, secantur, vel secabuntur.

P L U R A L I S.

Mi Bomo sékani, e, a, nos secamur, vel secabimur, wir werden gehaut / oder gehaut werden. Vi bote, sékani, e, a, vos secamini, vel secabimini, ihr werdet gehauet. Oni, e, a, Bodo sékani e, a, illi, æ, a, secantur vel secabuntur, die werden gehauet.

Præteritum imperfectum, perfectum, & Plusquamperfectum, numeri singularis.

Jest sim bil, la, u, sékan, a, u. sectus, a, um, sum vel fui, ich bin oder war gehauet worden. Ti si bil, a, u, sékan, a, u, tu sectus, a, um, es vel fuisti, Eras vel fueras, du bist gehauet worden. On, a, u, je sékan, a, u, bil, a, u. Ille, a, ud, sectus, a, um, est vel fuit, erat vel fuerat, der/ die/ das ist gehauet worden.

D U A L I S.

Mi sva, lve, lva, sékana, e, a, bila, e, a. Nos duo, æ, o, secti, æ, a, sumus vel fuimus, eramus vel fueramus. Vi, sta, ste, sta, sékana, e,

a, bila, e, a, Vos duo, æ, o, secti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis. Ona, e, a, sta, ste, sta, sékana, e, a, bila, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, secti, æ, a, sunt fuerunt vel fuere, erant vel fuerant.

P L U R A L I S.

Mi smo bili, e, a, sékani, e, a. Nos secti, æ, a, sumus vel fuimus, eramus vel fueramus, wir seynd / oder waren gehauet worden. Vi ste bili, æ, a, sékani, e, a, vos secti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis, ihr seynd gehauet worden. Oni, e, a, so bili, e, a, sékani, e, a, illi, æ, a, secti, æ, a, sunt fuerunt vel fuere, erant vel fuerant, die seynd gehauet worden.

FUTURUM CONVENIT CUM PRÆSENTI.

Imperativus, præsens & futurum, numeri Singularis.

Prima persona caret: Bodi ti sekan, a, u, secare tu, sey du oder werde gehauet. Bodi on, a, u, sekan, a, u, secetur ille, a, ud, sey der / die / das oder werde gehauet.

D U A L I S.

Bodiva, ve, a, mi sekana, e, a, secemur nos duo, æ, o. Bodita, e, a, vi sekana, e, a, secemini vos duo, æ, o. Bodita ona, e, a, sekana, e, a, secentur illi, æ, a, duo, æ, o.

P L U R A L I S.

Bódimi mi sékani, e, a, secemur nos, seynd wir oder werden gehauet. Bódite vi sékani, e, a, secemini vos, seynd ihr oder werdet gehauet.

Bo-

Bodejo, oni, e, a, sekani, e, a, secentur illi, æ, a, seynd die oder werden gehauet werden.

Optativus, præsens, Præteritum Imperfectum, Perfectum, & Plusquamperfectum, numeri Singularis.

O debi ject bil, a, u, sékan, a, u. Utinam ego sectus, a, um, essem vel fuisset, wolte **G**ott ich wäre gehauet worden. ô debi ti bil, a, u, sékan, a, u. Utinam tu sectus, a, um, esses vel fuisset, wolte **G**ott du wärest gehauet worden. ô debi on, a, u, bil, a, u, sékan, a, u. Utinam ille, a, ud, sectus, a, um, esset vel fuisset, wolte **G**ott der/ die/ das wäre gehauet worden.

DUALIS.

O debi mi bilá, é, á, sekana, e, a. Utinam nos duo, æ, o, secti, æ, a, essemus vel fuisset. O debi vi bilá, é, à, sekana, e, a. Utinam vos duo, æ, o, secti, æ, a, essetis vel fuissetis. O debi oná, é, á, bila, é, á, sekana, é, á. Utinam illi, æ, a, duo, æ, o, secti, æ, a, essent vel fuissent.

PLURALIS.

O debi Mi bili, é, á, sekani, e, a. Utinam nos secti, æ, a, essemus vel fuisset, wolte **G**ott wir wären gehaut worden. O debi vi bili, é, á, sekani, e, a. Utinam vos secti, æ, a, essetis vel fuissetis, wolte **G**ott ihr wäret gehaut worden. O debi, oni, one, ona bili, é, á, sekani, æ, a. Utinam illi, æ, a, secti, æ, a, essent vel fuissent, wolte **G**ott die wären gehaut worden.

Futurum hujus modi, potest reddi hoc modo: ut diceretur: O debi meni bilu sekanimu biti, ad verbum latinè sic: Utinam mihi daretur, vel contingeret, ut fecer, & sic per omnes numeros, personas & genera.

Conjunctivus, Præsens, & Futurum, Numeri Singulari.

Kadar jest bom sekan, a, u. Cum ego fecer, vel sectus, a, um, ero vel fuero, weil ich gehauet war/ oder werde gehaut werden. Kadar ti bosh sekan, a, u. Cum tu feceris, vel fecere, sectus, a, um, eris vel fueris, weil du gehaut warest/oder wirst gehaut werden. Kadar, on, a, u, bo sekan, a, u. Cum ille, a, ud, secetur vel sectus, a, um, erit vel fuerit, weil der/ die/ das gehaut war/ oder wird gehaut werden.

DUALIS.

Kadar mi Bova, ve, va, sekana, e, a. Cum nos duo, æ, o, secemur vel secti, æ, a, erimus vel fuerimus. Kadar vi bota, e, a, sekana, e, a. Cum vos duo, æ, o, secemini, vel, secti, æ, a, eritis vel fueritis. Kadar oná, é, á, bota, e, a, sekana, e, a. Cum illi, æ, a, duo secentur vel secti, æ, a, erunt vel fuerint.

PLURALIS.

Kadar mi bomo secani, e, a. Cum nos secemur vel secti, æ, a, erimus vel fuerimus, weil wir gehaut waren/ oder werden gehaut werden. Kadar vi bote, sekani, e, a. Cum vos sece-

secemini vel secti, æ, a, eritis vel fueritis, weil ihr gehaut waret / oder werdet gehaut werden. Kadar, oni, é, á, bodo, sekani, e, a. Cum illi, æ, a, secentur vel secti, æ, a, erunt vel fuerint, weil die waren gehaut / oder werden gehaut werden.

*Præteritum perfectum & plusquamperfectum,
Numeri Singularis.*

Kadar sim jest bil, a, u, sekan, a, u. Cum ego sectus, a, um, sim vel fuerim, essem vel fuisset, weil ich bin / oder war gehaut worden. Kadar si ti bil, a, u, sekan, a, u. Cum tu sectus, a, um, sis vel fueris, esses vel fuisset, weil du bist / oder warst gehaut worden. Kadar je, on, a, u, bil, a, u, sekan, a, u. Cum ille, a, ud, sectus, a, um, sit vel fuerit, esset vel fuisset, weil der / die / das ist / oder war gehaut worden.

DUALIS.

Kadar sva, ve, va, bilá, é, á, sekana, e, a. Cum nos duo, æ, o, secti, æ, a, simul vel fuerimus: essemus vel fuisset. Kadar sta, ste, sta, bilá, e, á, sekana, e, a. Cum vos duo, æ, o, secti, æ, a, sitis vel fueritis, essetis vel fuissetis. Kadar sta, ste, sta. Oná, é, á, bilá, é, á, sekana, é, á. Cum illi, æ, a, duo, æ, o, secti, æ, a, sint fuerint, essent vel fuissent.

P L U R A L I S.

Kadar smo mi bili, é, á, sakani, e, a. Cum nos secti, æ, a, simus vel fuerimus, essemus vel

fuisse, weil wir seynd / oder waren gehaut worden. Kadar, ste vi bili, é, á, sekani, e, a. Cum vos secti, æ, a, fitis vel fueritis, essetis vel fuissetis, weil ihr seynd / oder waren gehaut worden. Kadar so oni, one, oná, bili, é, á, sekane, a. Cum illi, æ, a, secti, æ, a, sint vel fuerint, essent vel fuissent, weil die seynd / oder waren gehaut worden.

Infinitivus modus omnium temporum & numerorum.

Sekan, a, u, biti, secari vel sectum iri, gehaut seyn oder werden.

Participium præteritum, sakan, a, u, sectus, a, um, gehaut worden.

Faturum participium, kër bo sekan, a, u, secandus, a, um, gehaut sollen werden.

Verbale, Sekajnje, sectio.

OBSERVATIO.

Neque est hic dissimulandum, Verba passiva & his similia, fieri etiam ex Activa voce, si ei præponitur, particula, se, sic, se sekam, se sekash, se seka. Id est, secor, aris, atur, &c. Nihilominus etiam ejusmodi verba habere formam & naturam verborum, quæ latinis appellantur: Nuncupandi, ut: cum dicerem, scribor Petrus. Slavice sic, se pisnem Peter. Inflectuntur verò per omnia sicut activæ voces verba, nisi præposita syllaba hac se, omnibus modis, temporibus, personis & nume-

numeris. Id quod monuisse satis est. De reliquis cogitabunt studiosi hujus linguæ.

Hinc confer verborum passivorum & his similia plura exempla.

DE VERBIS IMPERSONALIBUS.

Verba impersonalia fiunt, à tertijs personis singularibus, præpositis eis, voce, se.

EXEMPLUM.

Indicativus præsens, se seka, secatur, man hauet.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum.

Se je sekalu, secabatur, sectum est vel fuit, erat vel fuerat, man hat gehaut.

Futurum, se bo sekalu, secabitur, man wird hauen.

Imperativus præsens & Futurum.

Sekajse, vel de se seka, secetur, man hauer/ oder soll gehaut werden.

Optativus, Præsens, Præteritum Imperfectum, Perfectum & Plusquamperfectum, & Futurum.

O de bi se sekalu: utinam secaretur, vel sectum esset vel fuisset, secetur, wolte Gott es wäre gehaut/ oder wäre gehaut worden.

Conjunctivus Præsens & Imperfectum.

Kadar se seka, cum secetur, & secaretur, weil man hauer/ oder gehauer wird.

Præteritum perfectum, & Plusquamperfectum.

Kadar se je sekalu, cum sectum sit vel fue-

rit, esset vel fuisset, weil man gehauet hat/
oder weil gehauet ist worden.

FUTURUM.

Kadar se bo sekalu. Cum sectum erit vel
fuerit, weil man wird hauen/ oder wird ge-
hauet werden.

INFINITIVUS PRÆSENS & IMPERFECTUM.

Se sekati, sacari, gehaut werden.

Atque ad hunc modum omnia impersona-
lia, sive sint ab Activis derivata, vel natura
talia, inflectuntur.

OBSERVATIO.

Impersonalia cum personalibus passivis vel
Nuncupativis, voce conveniunt. Ac signi-
ficatione & constructione differunt. Nam
personalia cum sunt, habent post se rectum,
at impersonalia absolutè ponuntur sine recto
à tergo, ut: se pishe Peter: scribitur Petrus,
personale est, se pishe, scribitur, impersonale.

CAPUT VIII.

*Exemplum Secundi Ordinis ver-
borum desinentium in, EM, Pissem, scribo.*

Indicativi presens, numeri Singularis.

Jest pissem, ego scribo, ich schreibe. Ti
pisshesh, tu scribis, du schreibest. On, a, u, pi-
she. Jlle, a, ud, scribit, der/ die/ das schreibt.

DUALIS.

Mi pisheva, ve, va, nos duo, æ, o, scribi-
mus. Vi pisheta, te, a, vos duo, æ, o, scribi-
tis,

tis, Oná, é, á, pishta, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, scribunt.

PLURALIS.

Mi píshemo, nos scribimus, wir schreiben. vi pishte, vos scribitis, ihr schreibet. Oni, é, á, pishejo, illi, æ, a, scribunt, die schreiben. *Præteritum & Imperfectum, Perfectum, & plusquamperfectum numeri singularis.*

Jest sim písal, a, u, ego scribebam, scripsi, scripseram, ich schriebe / hab oder hatte geschrieben. Ti si písal, a, u, tu scribebas, scripsisti, scripseras, du schriebest / hast oder hattest geschrieben. On, a, u, je písal, a, u, ille, a, ud, scribebat, scripsit, & scripserat, der / die / das schriebe / hat oder hatte geschrieben.

DUALIS.

Mi sva, sve, sva, Pisála, e, a, nos duo, æ, o, scribebamus, scripsimus, scripseramus. Vi sta, ste, sta, píala, e, a, vos duo, æ, o, scribebatis, psistis, pseratis. Oná, é, á, sta, ste, sta, píala, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, scribebant, scripserunt, scripserant.

PLURALIS.

Mi smo píáli, e, a, nos scribebamus, scripsimus, scripseramus, wir schrieben / haben oder hatten geschrieben. Vi ste píali, e, a, vos scribebatis, scripsistis, scripseratis, ihr schreibet / habt oder hattet geschrieben. Oni, e, a, so píali, e, a, illi, æ, a, scribebant, scripserunt, scripserant, die schrieben / haben oder hatten geschrieben.

OBSERVATIO.

Quæ de his temporibus in primo ordine dicta sunt, possunt huc quoque referri.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Jest bom pisal, a, u, ego scribam, ich werde schreiben. Ti bosh, pisal, a, u, scribes, du werdest schreiben. On, a, u. Bo pisal, a, u, ille, a, ud, scribet, der/ die/ das wird schreiben.

DUALIS.

Mi bova, ve, va, pisála, e, a, nos duo, æ, o, scribemus. Vi bota, e, a, pisála, e, la, vos duo, æ, o, scribetis. Ona, e, a, Bota, e, a, pisála, le, la, illi, æ, a, duo, æ, o, scribent.

PLURALIS.

Mi bomo pisáli, e, a, nos scribemus, wir werden schreiben. Vi bote pisáli, e, a, vos scribetis, ihr werdet schreiben. Oni, e, a, Bodo pisáli, e, a, illi, æ, a, scribent, die werden schreiben.

OBSERVATIO.

Huc refer, quod, in primo ordine annotatum est.

Imperativus, omnium temporum numeri singularis.

Prima persona singularis desideratur, Pishiti, scribo tu, schreibe du. Pishi, on, a, u, scribat aut scribito, ille, a, ud, schreibe der/ die/ das.

DUALIS.

Pishíva, ve, va, mi, scribamus nos, duo, æ, o, Pishíta, e, a, vi, scribite, vel, scribitote, vos duo,

duo, æ, o, Pishita, e, a, ona, e, a, scribant, scribunto, scribuntote, Illi, æ, a, duo, æ, o.

PLURALIS.

Pishimo mi, scribamus nos. schreiben wir/
Pishite vi, scribite vel scribitote. schreibet ihr.
Pishite, ali naj pishajo oni, e, a, scribant, vel
scribuntote, illi, æ, a, schreiben die.

*Optativus prasens Imperfectum, prateritum
perfectum & plusquamperfectum
numeri Singularis.*

O debi, jest bil, a, u Pifal, a, u. Utinam ego
scriberem, scribisssem, wolte Gott/ich schrie-
be/ oder hätte geschriben. O debi, ti bil, a, u,
pifal, a, u. Utinam tu scriberes, scribisses,
wolte Gott du schriebest / oder hättest ge-
schriben. O debi on, a, u, bil, a, u, pifal, a,
u. Utinam ille, a, ud, scriberet, scripsisset,
wolte Gott/der/die/das schriebe/ oder hät-
te geschriben.

DUALIS.

O debi mi bila, e, a, pifala, e, a. Utinam,
nos duo, æ, o, scriberemus, scripsissemus. O
debi vi bila, e, a, pifala, e, a. Utinam vos duo,
æ, o, scriberetis, scripsissetis. O debi, ona, e, a,
bila, e, a, pifala, e, a. Utinam illi, e, a, duo, æ,
o, scriberent, scripsissent.

PLURALIS.

O debi, mi bili, e, a, pifali, e, a. Utinam,
nos scriberemus, scripsissemus, wolte Gott

mir geschrieben/ oder hätten geschrieben. *ô debi vi bili, e, a, pisali, e, a. Utinam vos scriberetis, scripsissetis, wolte Gott ihr schriebe/ oder hättet geschrieben. ô debi oni, e, a, bili, e, a, pisali, e, a. Utinam illi, e, a, scriberent, scripsissent, wolte Gott die geschrieben/ oder hätten geschrieben.*

OBSERVATIO.

Huc transfer ea, quæ, annotata sunt in primo ordine.

Conjunctivum, præsens, numeri singularis.

Kadar jest pishem, cum ego scribam, weil ich schreibe. Kadar ti pishesh, cum tu scribas, weil du schreibest. Kadar on, a, u, pishhe, cum ille, a, ud, scribat, weil der/die/das schreibet.

DUALIS.

Kadar mi pishheva, ve, va, cum nos duo, æ, o, scribamus. Kadar vi pisheta, e, a, cum vos duo, æ, o, scribatis. Kadar, oni, e, a, pisheta, e, a, cum illi, æ, a, duo, æ, o, scribant.

PLURALIS.

Kadar mi pishemo. cum nos scribamus, weil wir schreiben. Kadar vi pishete. cum vos scribatis, weil ihr schreibet. Kadar oni, e, a, pishhejo. cum illi, æ, a, scribant, weil die schreiben.

Præteritum imperfectum, perfectum & plusquamperfectum singularis numeri.

Kadar sim jest bil, a, u, pisal, a, u. cum scriberem, scripserim, scripsissem, weil ich schrie

schriebe / hab oder hatte geschrieben. Kadar si ti bil, , a, u, pisal, a, u. cum scriberes, scripseris, scripsisses , weil du schreibest / hast oder hattest geschrieben. Kadar, je on, a, u, bil , a, u, pisal, a, u. cum ille, a, ud, scriberet, scripserit, scripsisset , weil der / die / das schriebe / hat oder hatte geschrieben.

DUALIS.

Kadar sva, ve, va, mi bila , e, a, pisala, e, a. cum nos duo , æ, o, scriberemus, scripserimus, scripsissemus. Kadar sta, ste, sta , vi bila, e, a, pisala, e, a. cum vos duo, æ, o, scriberetis scripseritis, scripsissetis. Kadar, sta, ste, sta, ona, e, a, bili, e, a, pisala, e, a. cum illi, æ, a, duo, æ, o, scriberent scripserint, scripsissent.

PLURALIS.

Kadar smo bili , e, a, Cum scriberemus, scripserimus, scripsissemus. weil wir schreiben / haben oder hätten geschrieben. Kadar ste bili, e, a, pisali, e, a, Cum scriberetis. scripseritis, scripsissetis. weil ihr schriebet / habt oder hättet geschrieben. Kadar sobili, e, a, pisali, e, a. Cum scriberent, scripserint, scripsissent. weil die geschrieben / haben oder hätten geschrieben.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Kadar Bom Pisal, a, u. Cum scripsero. weil ich schreiben werde. Kadar Bosh pisal , a, u. Cum scripseris. weil du schreiben werdest. Kadar on, a, u. Bo pisal, a, u. Cum Ille, illa, ud, scripserit. weil der / die / das schreiben wird.

DUA-

DUALIS.

Kadar Bova, e, a, pisála, e, a, Cum nos duó, æ, o, scripserimus. Kadar Bota, te. ta, pisála, e, a. Cum vos duo, æ, o, scripseritis. Kadar ona, e, a. Bota, e, a, pisála, e, a. Cum, Illi, æ, a, duo, æ, o, scripserint.

PLURALIS.

Kadar Bomo pisali, e, a. Cum scripserimus. weil wir schreiben werden. Kadar Bote, pisali, e, a, Cum scripseritis. weil ihr schreiben werdet. Kadar Oni, e, a, Bodo pisali, e, a. Cum illi, æ, a, scripserint. weil die schreiben werden. *Infinitivus, præsens, præteritum imperfectum, perfectum plusquamperfectum.*

Pisati, scribere, schreiben.

Participium præsens, pishejózh, a, e, scribens, schreibend.

Participium præteritum, Pisal, qui scripsit, quod tamen etiam aliorum temporum est capax.

Futurum participium, per futurum Indicativum effertur, ut bom pisal, a, u, scribam vel sum scripturus, a, um, wird schreiben.

Gerundium in DI, redditur per Infinitivum, pisati, schreiben.

Gerundium in DO, per participium, pisejózh, scribendo, mit schreiben.

Gerundium in DUM, itidem per Infinitivum, vel sic: k' pisanju, ad scribendum, per præpositionem affixam, h' vel k' & verba-
le, zum schreiben. Su-

Supinum utrumque, præstat Infinitivi vox,
pisati, schreiben.

Verbale, pisanje, scriptio, & pismu, scrip-
tum, das Schreiben. & pisar, scriptor vel
scriba, der Schreiber.

Sequuntur plura exempla activæ vocis,
hujus ordinis.

CAPUT IX.

Verba Secundi Ordinis in EM,
incipientia ab.

B. Bèrem, brati, brál, lego, lese. Pobèrem, colligo, liese, klaube zu- sammen.	Bodem, boſti, bódel, pungo, ſtupffe / ſti- che/ heſſte. Isbódem, expun- go, ſteche auß. Isbríſhém, idem.
Bijem, Biti, bil. Cæ- do, percutio, ver- bero, Ico, ſchlage/ haue.	Bliskázhem, vel Bli- ſkam, Bliskati, Bli- ſkal, mico, fulgeo, glanze.
v'bijem, occido, tódte.	Brijem, Briti, Bril. Ra- do, tondeo, ſchabel/ ſchere.
Pèrbijem, affigo, heſſte an.	D. Déjem, djati, djal, fa- cio, thue.
Resbijem, Frango, percello, zerbre- che/zerſchlage.	Dèrem, dreti, dèrl, exentero, deglu- bo,
Notèr v'bijem, in- cutio, ſchlag ein.	I bo,

bo, lacero, schin-
de/ reisse.

Dopádem, dopásti,
dopádèl, placeo,
gefalle.

Se Dotáknem, se
dotakniti, doták-
nil, attingo, rühre
an/ berühre.

G.

Se Giblem, Gibati,
Gibál, moveo,
bewege mich/ rü-
re mich. Se ga-
nem, ganiti, ga-
nil, idem.

Glójem, glodati, glo-
dal, Rodo, nage.
oglojem, ambedo,
umbnage.

Grem, jiti, shál. Eo,
vado, gehe.

Mumu vel mimu
grem, prætereo,
gehe für über.

Notèr grem, ingre-
dior, gehe hinein.

Mumu vun grem,
Emineo, gehe für
auf.

Grísem, gristi, grisèl,
mordeo, beisse.

H.

Hàrzhém, hèrzháti,
vel hèrkáti, hèrzhál
vel hèrkál, Sterto,
schnarche / schlaffe
tieff.

Hózhem, hotéti, ho-
tél vel htél, volo,
will.

I.

Jem, Jesti, Jedil, edo,
comedo, isse.

Jémlem jemáti, vel
vseti, à vsámem:
vsel, accipio, nih-
me.

Grem jemát, Capes-
so, gehe zu nehmen.

Iíszhem, jískáti, jískal,
quæro, suche.

Ismáknem, ismakniti,
ismaknil, Eripio,
reiß heraus.

piplem idem.

Ifréshem ifrésati, ifre-
sál, sculpo, grabe
auf/ schnitzle.

Istégnem, istegniti,
isteg-

istegnil, Exero,
strecke auß.

K.

Káshem, káfati, ka-
sàl. Ost endo, zeige.

Klizhem, klizati, kli-
zàl, voco, ruffe.

Pèrklizam, Accer-
so, beruffe.

Kójlem, kláti, klal,
findo, spalte.

Raskójlem, idem
findo.

Krádem, krafti, kra-
dèl. Furor, stehle.

Kújem, kováti, kovál,
cudo, schmiede.

L.

Lèjsem, lesti, lesèl, re-
po, serpo, friche /
item scando, steige.

Gori grem gori
pojti, gori shàl,
Ascendo, steig
hinauff.

Lijem, liti, lil, fundo,
gieffe.

Líshem, lísati, lísal,
lingo, lecte.

M.

Máshem, másati, ma-
sàl, ungo, Calbe/
Shalbam, idem.

Mejlem mleti, mlèl,
Molo, mahle.

Krah pézhem, pe-
zhi, pekèl, pinso,
bache Brodt.

Mórem, mozhi, mo-
gèl, Queo, possum,
mag.

Molsen, molsti, mol-
sèl, mulgeo, mel-
che.

N.

Nágnem, nagníti, na-
gnil, inflecto, biege/
neige. Nagiblem,
idem.

Nagnjétem, nagnjésti
nagnjel, infertio,
fülle. Nabasam, sa-
ti, sal, idem.

Nájdem, najti, nashèl,
invenio, reperio,
finde.

Nápnem, nepéti, na-
pél, Tendo, span-
ne.

Napréj grem , jiti ,
fhál , præeo , An-
teeo , præcedo , ich
gehe voran.

Nárasen déjem : djáti,
djál , discerno , ent-
scheide.

Nésém , nesti , nesél ,
Gero , trage.

Nézhem vel nózhem
nehteti , nehtil , No-
lo , will nicht.

O.

Obèrnem , obèrniti ,
obèrníl , verto , feh-
re / wende umb.

Objémlem vel obi-
mem , obiéti , am-
plector , umbfáhe.

Dájem , dati , dál ,
do , gibe.

Obílu dájem , largior ,
gib reichlich.

Oplázhem obplákati ,
obplákal , lugeo ,
beweine . Obpla-
kam idem .

Obséjem , obsjáti , ob-
sjal , confero , be-
sáhe .

Odprém , odpérti ,
odpèrl , Aperio ,
thue auff.

Odvsámem , odvséti
ovsél , adimo , nihm
darvon .

Odvéshem , odvéfati ,
odvéfal , Solvo , lö-
se auff .

Oppáshem , oppáfati ,
oppáfal , Cingo ,
gib umb / gürtel .

Se Oppotákmem ,
oppotakníti , op-
potakníl , offen-
do , impingo , stofs
se an .

Ostánem , ostáti , ostál ,
Maneo , bleibe .

Stanovitèn ostá-
nem , perlisto , per-
maneo , verharre
beständiglich .

P.

Pádem pásti , padèl .
labor , cado . falle .

Doli pádem . Ruo ,
falle-nieder .

Popádem .prehendo .
erwische .

Pá-

Pásem, paſti, paſel paſ-
co. weyde.

Pegérujem , pegéro-
va ti , pegéroval ,
poſco, peto, cupio.
begehre.

Perem, práti, pral. la-
vo. waſche.

Pèrlisújem , prelifu-
váti , perlifuvál ,
blandior, heuchle.

Pèrvèrſhem , pèvré-
zhi, pèrvèrgèl. ad-
jicio. würff zu.

Pézhem, pezhi, pékèl.
torreo. Dörre/ bra-
te.

Kruh pézhem. Pa-
nem pinſo. baſche
Brod.

Píjem, piti, pil. bibo.
trüncfe.

Píplem, pipati, pipál.
vello. rupffe. ſkú-
bem, ſkúbſti, ſkú-
bel, idem.

Píſhem, piſati, piſal.
ſcribo. ſchreibe.

ſePlázhem, vel plá-
kam, plákati, pla-
kal. fleo. weine.

Podprém, podpréti,
podpèrl. fulcio. un-
terſtütze.

Pójem, pél, péti. cano,
pfallo. ſinge.

Tihu pójem , ali
v' meſpójem. ſuc-
cino. ſing gemach.

Pokáſhem, pokáſati,
pokáſal. oſtendo.
zeige.

Poklízhem, poklízati
poklízal. voco, ac-
cerſo. ruffe.

Pokríjem, pokríti, po-
kríl. tego, operio,
nubo. bedecke.

Póſhlem, poſláti, poſ-
ſál. mitto. ſende /
ſchicke.

Potákнем, potakní-
ti, potaknil. Figo.
heſſte.

Povém, povédati, po-
védal, dico, ſage.

Povérnem, poverníti
povèrnil. reddo,
gib wider.

Prédem, preſti, prédel
neo, ſpinne/ náhe.

Premórem, premó-
zhi, premógèl. vin-
co, supero. übers
winde. Premágam
premágati, premá-
gal, idem.

Prepovém, prepové-
dati, prepovédal,
prohibeo, veto.
verbiere.

Pridem, priti, prishèl.
venio. come.

Spet pridem, redeo.
come wider.

Se Napihújem, se
napihováti, se je,
napihovál. Tur-
geo. bin aufge-
blaffen.

Prozh vsdigújem,
vsdiguváti, vsdi-
guvál. tollo. hebe
hintweg.

R.

Respném, respéti, re-
spél. expando, span-
ne doneinander.

Rástem, rásti, rasèl.
Cresco. wachse.

Resgnjétem, resgnjé-

sti, resgnjél. refer-
tio. fülle doneinan-
der / schoppe donei-
nauder.

Réjshem, resati, re-
sal. scindo, scalpo.
schneide / grabe.

Résmishlúem, resmi-
shuváti, resmishu-
vál. reminiscor. ges-
dend wider.

Rézhem, rézhi, rekal.
dico. sage.

Ropózhem, ropotáti,
ropotál, Crepo,
frache / rausche.

S.

Sájmem, sajéti, sajél.
haurio. schöpfe.

Sanésem, sanésti, sa-
nésel. ignosco. ver-
schone / halt zu gut.

Sanásham, saná-
shati, sanáshal, idé.

Se sanésem, se sanésti,
sem se sanésèl. fido
confido. vertraue.

Saprém, sapréti, sapèrl
Claudo. versperre.

Sázhnem, sazhéti, sa-
zhél.

zhél. ordior. fan- ge an.	Shkρίplem, shkρίpati, shkripal. Crepo. frache/ firre.
s'dérem, s'dréti, s'dèrl Eripio. reiß her- auß.	Skúbem, skúbsti, sku- bél. vello. rupffe. v'kupsklénem, skle- niti, sklénil. jun- go. füge zusámen.
séjem, sjáti, sjal. sero. sáhe.	s'máknem, s'makníti, s'makníl. Rapio. reiß auß.
Obséjem. consero. besáhe.	s'mersújem, s'mersú- vati, s'mersuvál. al- geo, frigeo. erfalte.
s'bríshem, s'brísati, s'brísal. Deleo, ex- pungo, aboleo, lò/chauß/thue auß.	s'páhnem, s'páhniti, s'páhníl. excludo. schlüsse auß.
s'hájnem, shéti, shél. meto. ernde/schnei- de.	s'próstrem, s'prostréti, s'prostèrl. pando, expando. strecke von einander.
Shalújem, shaluváti, shaluvál. doleo, lu- geo, moereo. trau- re/beweine.	Sréblem, srébati, sré- bal. sorbeo. firffle.
Shénem, gnáti, gnal, pello, ago. treibe.	Stárem, stréti, stèrl. frango. breche.
Prozhshénem. de- pello. treibe weck.	Vunstárem. effrin- go, brúch auß.
Spet shénem. redigo. treib wieder.	Stérsstem, stergáti, stérgál. scabo, scha- be / frage.
Shgem, shgáti, shgál. Uro. brenne.	I 4 s'vés-
Skázhem, skákati, skakal. salio. hupf- fe/ springe.	

s'véshem, s'véfati,
s'véfal. ligo. binde.
Svetújem, svetuváti,
svetuvál, svadeo.
consulo. rathe.

T.

Tézhem, tezhi, tekél.
Curro, fluo. lauffe/
fliehe.

Tkem, tkáti, tkal. te-
xo. webe.

Tólzhem, tólzhi, tol-
kél. tundo, tero.
stoffe.

v'kup stólzhem,
contundo, zer-
knirsche gar.

Trepézhem, trepetá-
ti, trepetál. tremo.
zittere.

Trésem, trésti, tresál.
quatio. schüttele.

V.

Várujem, váruvati,
váruvál. caveo, cu-
stodio. hüte.

v'bíjem, v'biti, v'bil.
schlag zu todt.

Noter v'bíjem. In-
cutio. schlag ein.

Vérnem, verníti, ver-
nil, redo. gib wider.

vérschem, vrezhi, vér-
gél. lacio. würesse.

pervérschem. adji-
cio. würesse hinzu.

doli vérschem. ster-
no. würesse nider.

v'mérjem, v'mréti,
v'mèrt, morior,
sterbe.

Viérujem vel verjem,
vérúvati vel verjé-
ti, vérúval vel ver-
jél. credo. glaube.

Véshem, véfati, véfal.
vincio, ligo. binde.

Vosle véshem, oli dé-
lam. nexo. knüpfte.

Odvéshem. Solvo.
löse auf.

Vjidé, vjiti, vshál. eva-
do, efugio. entgehe.

Víjem, viti, vil. tor-
queo. winde / pen-
nige.

Vlézhem, vlézhî, vlé-
kél traho. ziehe.

prozh vlézhem,
proficiscor. ziehe

hinweg. v'pi-

v'píjem, vpíti, vpil.
clamo. schreye.

v'rástem, v'raſti, v'rá-
fél. inoleo. weichs
ein.

vrém, vréti, vrél. fer-
veo, bullio. ſiede.

v'stánem. ſurgo. ſtehe
auff.

ſe v'gánem, v'ga-
niti, v'ganil. cedo.
weiche.

ſe prozh v'gánem.
diſcedo. weiche
davon.

ſe naſaj v'gánem.
recedo. , weiche
hinterſich.

v'sámem, vséti, vsél.
fumo, accipio, ca-
pio, nihme.

s'ſilo v'sámem. ra-
pio. nihm mit Ge-
walt.

prozh v'sámem,
tollo. nihm weck.

Odvſámen. adimo
nihm hin.

v'sdignem, v'sdigni-
ti, v'sdignil. tollo.
heb auff.

v'sdihújem, v'sdíhati,
v'sdíhnil. ſuſpiro,
gemo. ſeuffze.

vushgém, vushgáti,
vushgál. accendo.
zünde an.

v'táknem, v'takníti,
v'teknil. pango, fi-
go. ſtecke ein.

v'kup ſtáknem, ſták-
níti, ſtáknil. com-
pingo. beſſte anei-
nander.

v'kup, s'véſhem, idem

Z.

Zhéſhem, zheſáti,
zheſál. pecto, ſtralle/
ſahme.

CAPUT X.

Exemplum Verbi Passivi secundi ordinis, desinentis in EN, ut: BOM PEZHEN, id est, torreo vel Uror. Venit enim ab activo Verbo PEZHEM, quod Uro significat.

OBSERVATIO.

Debat nunc sequi paradigma passivum, derivatum à PISHEM. Verum quia ejus passivum, non in EN, sed in AN. Desinit: itaque illud hic omissum & aliud in ejus locum substitutum est. Desinens in EN, ubi hoc annotandum venit, non semper passiva activi sui characteristicam servare, sed nunc in hunc nunc in alium ordinem migrare. Quemadmodum etiam sæpè vsu veniet, unū verbum, ejusdem significationis, nunc in hunc nunc in illum ordinem, inflexione ipsa transire. Id quod usu deprehendetur.

Indicativus modus, presens, & Futurum numeri singularis.

Jest bom Pezhen, a, u. ego, torreo, & torreo, ich wird gebraten. Boih pezhen, a, u. tu torreris vel torreberis, du wirst gebraten. On, a, u, bo pezhen, a, u. ille, a, ud, torretur vel torrebitur, der/ die/ das wird gebraten / oder gebraten werden.

DUA-

DUALIS.

Bova, ve, va, pezhéna, e, a. nos duo, æ, o. torremur, torribimur. vi bota, e, a, pezhéna, e, a. vos duo, æ, o, torremini, torrebimini. Ona, e, a. Bota, e, a, Pezhéna, e, a. illi, æ, a, duo, æ, o. torrentur vel torrebuntur.

P L U R A L I S.

Mi Bomo pezhéni, æ, a. nos torremur, torrebimur, wir werden gebraten. Vi Bote, pezhéni, e, a. vos torremini, torrebimini, ihr werdet gebraten. Oni, æ, a, Bodo pezhéni, e, a. illi, æ, a, torrentur, torrebuntur, die werden gebraten/ oder gebraten werden.

Præteritam imperfectam, perfectam, & plusquamperfectum, numeri Singularis.

Jest sim bil, a, u. Pezhen, a, u. ego tostus, a, um, sum vel fui, eram vel fueram. ich war oder bin gebraten/ oder gebraten worden. Ti si bil, a, u, pezhen, a, u. Tu tostus, a, um, es vel fuisti, eras vel fueras, du wardest oder bist gebraten/ oder gebraten worden. On, a, u, je bil, a, u, pezhen, a, u. ille, a, ud, tostus, a, um, est vel fuit, erat vel fuerat, der/ die/ das war oder ist gebraten/ oder gebraten worden.

DUALIS.

Mi sva, sva, sva bila, e, a, pezhéna, e, a. nos duo tosti, æ, a, sumus vel fuimus, eramus vel fueramus. Vi sta, ste, sta, bila, e, a, pezhéna, e, a. vos duo, æ, o, tosti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis. Ona, e, a, sta, ste, sta, bila,

la, e, a, pezhéna, e, a. illi, æ, a, duo, æ, o, tofti, æ, a, sunt vel fuerunt, erant vel fuerant.

PLURALIS.

Mi smo bili, e, a, pezhéni, e, a. Nos tofti, æ, a, sumus vel fuimus, erramus vel fueramus, wir waren oder feyn gebraten/ oder gebraten worden. Vi ste, bili, e, a, pezhéni. e, a. Vos tofti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis, ihr waret oder feyd gebraten/ oder gebraten worden. Oni, e, a, fe bili, e, a, pezhéni, e, a. Illi, æ, a, tofti, æ, a, sunt vel fuerunt, erant vel fuerant, die waren oder feynd gebraten/oder gebraten worden.

FUTURUM CONVENIT CUM PRÆSENTI.

Imperativum, præfens & futurum, numeri Singularis.

Prima persona caret: Boditi pezhen, a, u. torrere tu vel torretor, werde oder fey du gebraten. Bodi, on, a, u, pezhen, a, u. Torreatur & torretor, ille, a, ud, werde/ oder fey der/ die/ das gebraten.

DUALIS.

Bodiva, ve, va, mi pezhéna, e, a. Torreamur, nos duo, æ, o. Bodita, e, a, vi pezhéna, e, a. Torreamini, torremiyor, vos duo, æ, o. Bodita, e, a. Ona, e, a, pezhéna, e, a. Torreantur, & torrector, illi, æ, a, duo, æ, o.

PLURALIS.

Bodimo mi pezhéni, e, a. Torreamur, nos, feyn wir/ oder sollen gebraten werden. Bodi-

te

te vi, pezhéni, e, a. Torreamini, torremini vos, seyd ihr / oder sollet gebraten werden. Bodite, oni, e, a, pezhéni, e, a. Torreantur, torreaminor, & torrentor. Illi, æ, a, seynd die/ oder sollen gebraten werden.

*Optativus, Præsens, Præteritum Imperfectum,
Perfectum & Plusquamperfectum,
numeri Singularis.*

O debi jest bil, a, u, pezhen, a, u. Utinam ego torrerer, tostus, a, um, essem vel fuisset, wolte Gott ich wäre gebraten / oder gebraten worden. O debi, ti, bil, a, u, pezhen, a, u. Utinam tu terrerèris, tostus esses vel fuisset, wolte Gott du wärest gebraten / oder gebraten worden. O debi, on, a, u, bil, a, u, pezhen, á, u. Utinam ille, a, ud, torreretur, tostus, a, um, esset vel fuisset, wolte Gott der/ die/ das wäre gebraten / oder gebraten worden.

DUALIS.

O debi mi bila, e, a, pezhéna, e, a. Utinam nos duo, æ, o, torreremur, vel tosti essemus vel fuisset. O debi vi bila, e, a, pezhéna, e, a. Utinam vos duo, æ, o, torremini, tosti, æ, a, esseti vel fuisseti. O debi oni, e, a, bila, e, a, pezhéna, e, a. Utinam illi, æ, a, duo, æ, o, torrerentur, vel tosti essent vel fuissent.

PLURALIS.

O debi mi bili, e, a, pezhéni, e, a. Utinam nos torreremur, tosti, æ, a, essemus vel fuisset.

femus, wolte **G**ott wir wären gebraten/oder gebraten worden. O debi vi bili, e, a, pezhéni, e, a. Utinam vos torreremini, tosti essetis vel fuissetis, wolte **G**ott ihr wäret gebraten/oder gebraten worden. O debi oni, e, a, bili, e, a, pezhéni, e, a. Utinam illi, æ, a, torrerentur, tosti essent vel fuissent, wolte **G**ott die wären gebraten/oder gebraten worden.

Conjunctivus Præsens, & Futurum, Numeri Singularis.

Kadar jest bom pezhen, a, u. Cum ego torrear & tostus, a, um, ero vel fuero, weil ich gebraten war/oder werde gebraten werden. Kadar ti bosh pezhen, a, u. Cum tu torrearis, tostus, a, u, eris vel fueris, weil du gebraten warest/oder wirst gebraten werden. Kadar on, a, u, bo pezhen, a, u. Cum ille, a, ud, torreatur, tostus, a, um, erit vel fuerit, weil der/die/das gebraten ware/oder werde gebraten werden.

DUALIS.

Kadar Bova, ve, va pezhéna, e, a, Cum nos duo, æ, o, Torreamur, tosti, æ, a, erimus vel fuerimus. Kadar Bota, e, a, pezhena, e, a, Cum vos duo, æ, o, Torreamini, tosti, æ, a, Eritis vel fueritis. Kadar Ona, one, oná Bota, e, a, pezhéna, e, á. Cum illi, æ, a, duo, æ, o. Torreantur, Tosti, æ, a, erunt vel fuerint.

PLURALIS.

Kadar mi Bomo pezhéni, e, a. Cum nos
Tor-

Torreamur, **Tosti erimus vel fuerimus.**
weil wir gebraten waren / oder werden gebraten werden. **Kadar vi Bota pezhéni, e, a,**
Cum vos Torreamini, Tosti, æ, a, Eritis vel fueritis. weil ihr gebraten waret / oder werdet gebraten werden. **Kadar, oni, oné, oná Bodo pezhéni, e, a. Cum illi, æ, a, torreamur, tosti erunt vel fuerint.** weil die gebraten waren / oder werden gebraten werden.

Præteritum, perfectum & plusquamperfectum numeri Singularis.

Kadar sim jest bil, a, u, pezhen, a, u. **Cum ego tostus, a, um, sim vel fuerim, Essem vel fuissim.** weil ich bin / oder war gebraten worden. **Kadar si ti bil, a, u, pezhen, a, u, Cum tu tostus a, um, sis vel fueris. Esses vel fuisses.** weil du bist / oder warest gebraten worden. **Kadar je on, a, u, pezhen, a, u, bil, a, u. Cum ille, a, ud tostus, a, um sit vel fuerit, esset vel fuisset,** weil der / die / das ist / oder war gebraten worden.

DUALIS.

Kadar sva, sve, sva, bila, e, a. Pezhéna, e, a. Cum nos duo, æ, o, Tosti, æ, a. simus vel fuerimus, essemus vel fuissimus. **Kadar sta, stè, sta, bilá, é, a. pezhéna, e, a. Cùm vos duo æ, o, tosti sitis vel fueritis, Effetis vel fuissetis.** **Kadar oná, é, a, sta, ste, sta bilá, é, a pezhéna, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o. tosti, æ, a sint vel fuerint, essent vel fuissent.**

PLU-

Kadar Imo mi bili, é, á, pezhéni e, a. Cum nos tosti, æ, a, simus vel fuerimus, Essemus vel fuissetus. weil wir seynd / oder waren gebraten worden. Kadar ste vi bili, é, á. Pezhéni, e, a, cum vos tosti, æ, a sitis vel fueritis, essetis vel fuissetis. weil ihr seynd / oder waret gebraten worden. Kadar so oni, é, á, bili, é, á, pezhéni, e, a. Cum illi, æ, a, tosti, æ, a, sint vel fuerint, essent vel fuissent, weil die seynd / oder waren gebraten worden.

Infinitivus modus omnium temporum & numerorum.

Pezhen, a, u, biti, torrerri vel tostum iri, gebraten seyn oder werden.

Participium prateritum, pezhen, a, u, tostus, a, um, gebraten.

Participium Futurum, kër bo pezhen, a, u, torrendus, a, um.

Verbale, pezhénje, tostum, &c. sollen gebraten werden.

Verbum Impersonale, hinc derivatum, sic conjugatur.

INDICATIVUS PRÆSENS.

se pezhe, torretur, es bratet sich / oder wird gebraten.

Prateritum imperfectum, perfectum & plusquamperfectum.

Se je peklu, torrebatur, tostum est vel fuit, erat vel fuerat, es bratet / oder es hat sich gebraten / es ist oder war gebraten worden.

FUTURUM.

Se bo peklu, torrebitur, es wird gebraten werden.

Imperativus praesens & Futurum.

Pezhi se, torreatur, es soll gebraten seyn/ oder werden.

Optativus praesens Imperfectum, praeteritum perfectum & plusquamperfectum.

O debi se peklu. Utinam torreretur vel tostum esset vel fuisset, wolte Gott es thät sich braten/ oder wäre gebraten worden.

Conjunctivus praesens.

Kadar se pezbe. Cum torreatur, weil es sich brätet/ oder gebraten wird.

Praeteritum imperfectum, perfectum, & Plusquamperfectum.

Kadar se je bilu peklu. Cum torreretur, tostum sit vel fuerit, esset vel fuisset, weil es sich brätete/ ist oder war gebraten worden.

FUTURUM.

Kadar se bo peklu. Cum tostum erit vel fuerit, weil es sich braten wird / oder wird gebraten werden.

INFINITIVUS PRÆSENS & IMPERFECTUM.

Se pezhi. Torrereri, sich braten / oder gebraten werden.

Ad hunc modum inflectentur, alia omnia impersonalia hujus secundi ordinis.

K

CA-

CAPUT XI.

Exemplum tertij ordinis Verborum desinentium in IM, ut LUBIM, Amo.

INDICATIVUS NUMERI SINGULARIS.

Jest lubim. ego amo, ich liebe. Ti lubish. tu amas, du liebest. On, a, u, lubi. Jlle, a, ud, amat, der/ die/ das liebet.

DUALIS.

Mi lúbiva, ve, va. Nos duo, æ, o, amamus, vi Lubita, e, a. Vos duo, æ, o, amatis. Ona, e, a, lubijo. Jlli, æ, a, duo, æ, o, amant.

PLURALIS.

Mi lúbimo. Nos amamus, wir lieben. Vi lubite. Vos amatis, ihr liebet. Oni, e, a, lubijo. Jlli, æ, a, amant, die lieben.

Præteritum Imperfectum, Perfectum, & plusquamperfectum, numeri singularis.

Jest sim lubil, a, u. Ego amabam, amavi, amaveram, ich liebte/ hab oder hatte geliebt. Ti si lubil, a, u. Tu amabas, amavisti, amaveras, du liebtest / hast oder hattest geliebt. On, a, u, je lubil, a, u. Jlle, a, ud, amabat, amavit, amaverat, der/ die/ das liebte / hat oder hatte geliebt.

DUALIS.

Mi sva, sve, sva, lubila, e, a. Nos duo, æ, o, amabamus, amavimus, amaveramus. Vista, ste, sta, lubila, e, a. Vos duo, æ, o, amabatis,
ama-

amavistis, amaveratis. Oná, é, á, sta, ste, sta, lubila, e, a. Jlli, æ a, duo, æ, o, amabant, amaverunt, amaverant.

PLURALIS.

Mi smo lubili, e, a. Nos amabamus, amavimus, amaveramus, wir liebten/ haben oder hatten geliebt. Vi ste lubili, e, a. Vos amabatis, amavistis, amaveratis, ihr liebtet / habt oder hattet geliebt. Oni, e, a, so lubili, e, a. Jlli, æ, a, amabant, amaverunt, amaverant, die liebten/ haben oder hatten geliebt.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Jest bom lubil, a, u. Ego amabo, ich werde lieben. Ti bosh lubil, a, u. Tu amabis, du werdest lieben. On, a, u, bo lubil, a, u. Jlle, a, ud, amabit, der/ die/ das wird lieben.

DUALIS.

Mi bova, ve, va, lubila, e, a. Nos duo, æ, o, amabimus. Vi bota, te, ta, lubila, e, a. Vos duo, æ, o, amabitis. Ona, e, a. Bota, e, a, lubila, e, a. Jlli, æ, a, duo, æ, o, amabunt.

PLURALIS.

Mi homo lubili, e, a. Nos amabimus, wir werden lieben. Vi bote lubili, e, a. Vos amabitis, ihr werdet lieben. Oni, e, a, bodo lubili, e, a. Jlli, æ, a, amabunt, die werden lieben.

Imperativus, omnium temporum numeri singularis.

Prima persona singularis desideratur, Lubiti. Ama & amato tu, liebe du/ oder du sollst

lieben. Lubi on, a, u. Amet amato. Ille, a, ud, liebe der/ die/ das/ oder solt lieben.

DUALIS.

Lubiva, ve, va, mi, amemus nos duo, æ, o. Lubita, e, a, ametis, amatote vos duo, æ, o. Lubita, e, a, ona, e, a, ament, amanto vel amantote, Illi, æ, a, duo, æ, o.

PLURALIS.

Lubimo mi. Amemus nos, lieben wir/ oder wir sollen lieben. Lubite, vi. Amate, amatote vos, liebet ihr/ oder ihr solt lieben. Lubite oni, e, a. Ament, amanto, amantote. Illi, æ, a, lieben die/ oder die sollen lieben.

Optativus, præsens, imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum, Numeri Singularis.

O debi jest bil, á, u, lubil, a, u. Utinam ego amarem, amavissem, wolte Gott ich liebete/ oder hätte geliebt. O debi ti bil, a, u, lubil, a, u. Utinam tu amares, amavisses, wolte Gott du liebtest/ oder hättest geliebt. O debi On, a, u, bil, a, u, lubil, a, u. Utinam ille, a, ud, amaret, amavisset. wolte Gott der/ die/ daß liebte/ oder hätte geliebt.

DUALIS.

O debi Mi bilá, é, á, lubila, e, a. Utinam nos duo æ, ó, amaremus, amavissemus. O debi vi bilá, é, á, lubila, le, la, Utinam vos duo, æ, o, amaretis' amavissetis. O debi oná, é, á, bilá, é, á, lubila, e, a. Utinam Illi, æ, a, duo, æ, o, amarent, vel amavissent.

DUA-

PLURALIS.

O debi Mi bili, é,á, lubili, e,a, Utinam nos amaremus, amaviffemus. wolte **G**ott/ wir liebten/ oder hätten geliebt. O de vi bili, é,á, lubili, e,a. Utinam vos amaretis vel amaviffetis. wolte **G**ott/ ihr liebtet/ oder hättet geliebt. O debi oni, oné, oná, bili, é,á, lubili, e,a. Utinam illi, æ,a, amarent, amaviffent. wolte **G**ott die liebten/ oder hätten geliebt.

Conjunctivus, præfens, numeri singularis.

Kadar jeft lubim. Cùm ego amem. weil ich liebe. kadar ti lubifh. Cum tu ames. weil du liebeft. Kadar on, a,u. lubi. Cum ille, a, ud, amet. weil der/ die/ daß liebet.

DUALIS.

Kadar Mi lúbiva, ve va. Cum nos duo, æ,o, amemus. Kadar vi lúbita, te' ta. Cum nos duo, æ,o, ametis. Kadar ona, é,á, lúbita, te, ta. Cum illi, æ,a, duo, æ,o, ament.

PLURALIS.

Kadar, Mi Lúbimo. Cum nos amemus, weil wir lieben. Kadar vi lubite. Cum vos ametis. weil ihr liebet. Kadar Oni, e,a, lubijo. Cum illi, æ,a, ament. weil die lieben.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum, numeri Singularis.

Kadar fim Ieft bil, a, u, lubil, a, u. Cum ego amarem, amaverim, amaviffem. weil ich liebte/hab/ oder hätte geliebt. Kadar, fi Ti bil, a, u, Lubil, a, u. Cum. tu amares, amaveris,

amaviffes , weil du liebteft / haft oder hatteft geliebt. Kadar je on, a, u, bil, a, u, Lubil, a, u. Cum illi, a, ud, amaret, amaverit, amaviffet, weil der / die / das liebte / hat oder hatte geliebt.

DUALIS,

Kadar, fva, fve, fva, bila, e, a, lubila, e, a. Cum nos duo, æ, o, amaremus, amaverimus, amaviffemus. Kadar fta, fte, fta, bila, bile, a, lubila, e, a. Cum vos duo, æ, o, amaretis, amaveritis, amaviffetis. Kadar fta, fte, fta, bila, e, a, lubila, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o, amarent, amaverint, amaviffent.

PLURALIS.

Kadar fmo mi bili, e, a, lubilli, e, a. Cum nos amaremus, amaverimus, amaviffemus, weil wir liebten / haben oder hatten geliebt. Kadar fte vi bili, e, a, lubili, e, a. Cum vos amaretis, amaveritis, amaviffetis, weil ihr liebtet / habt oder hattet geliebt. Kadar fo, oni, e, a, bili, e, a, lubili, e, a. Cum illi, æ, a, amarent, amaverint, amaviffent, weil die liebten / haben oder hatten geliebt.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Kadar jeft Bom, lubil, a, u. Cum ego amavero, weil ich werde lieben. Kadar ti boft lubil, a, u. Cum tu amaveris, weil du werdest lieben. Kadar on, a, u. Bo lubil, a, u. Cum ille, a, ud, amaverit, weil der / die / das werde lieben.

DUA.

DUALIS.

Kadar, mi Bova, ve, va, lubíla, e, a. Cùm nos duo, æ, o, amaverimus. Kadar vi Bota, te, ta, lubila, e, a. Cum vos duo, æ, o, amaveritis. Kadar oná, é, á. Bota, e, a. Lubila, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o, amaverint.

PLURALIS.

Kadar Mi Bomo lubíli, e, a. Cum nos amaverimus, weil wir werden lieben. Kadar vi Bote, lubíli, e, a. Cum vos amaveritis, weil ihr werdet lieben. Kadar, oni, e, a, Bodo lubili, e, a. Cum illi, æ, a, amaverint, weil die werden lieben.

INFINITIVUS OMNIUM TEMPORUM.

Lubíti, amare, lieben.

Præsens participium. Lubijózhi, a, e, amans, liebend/ de/ des.

Præteritum participium lubil, a, u, qui, quæ, quod amavit, hat geliebt.

Futurum participium, bom lubil, a, u, sum amaturus, a, um, werde lieben.

In, DI, *Gerundium, per infinitivum,* lubíti, zu lieben.

In, DO, *Gerundium, per participium,* lubijózh, amando, liebender weiß.

In DUM, *Gerundium per infinitivum,* lubíti, vel sic k'lublénju, zu lieben.

Supinum utrunque, per infinitivi vocem reddunt, lubíti, lieben.

Verbale, lublèinje, vel lubésèn, amor, liebe.

CAPUT XII.

Verba Tertij ordinis, in, IM, incipientia a.

B.

Beshím, besháti, beshal, Fugio, fliehe.

v'Beshím, effugio, entfliehe.

se Bojím, bati, bal, timeo, metuo, paveo, fürchte.

Bránim, braniti, branil, tueor, defendo, beschütze/beschirme.

D.

Dishím, disháti, dishal, Oleo, rieche.

Duh dájem, idem.

Dèrshím, dèrsháti, dèrshal. Teneo, halte.

Deshím, deshíti, deshil. Pluo, regne.

Dobím, dobíti, dobil, lucror, potior, nanciscor, adipiscor, consequor, gewinne/erlange.

Drástim, drástiti, drástil, laceffo, reiffeant.

Dráshim, shiti, shil, idem.

Dvézhim, dvézhiti, dvézhil, mando, feue.

G.

Gorím, goréti, gorel. Ardeo, brenne.

Gládim, gláditi, gládit. mulceo, strauchele.

Govorím, govoríti, govúril. loquor, rede.

H.

Hódim, díti, dil. incedo, gehe daher.

Hódim poshtengah, gehe die Stiegen hinauff.

K.

Korázhim, zhiti, zhil. Gradior, spaziere.

Ko-

Kóssim, siti, sil. pran-
deo, isse das Mit-
tagmahl.

Obédujem, idem.

Kúpin, kupíti, kupil,
emo, mercor, kaufe
fe.

L.

Lásim, lásiti, lasil,
serpo, repo, friche.

Leshím, lesháti, les-
hal. Cubo, jaceo,
lige / schlasse.

Lipim, lipiti, lipil. Hæ-
reo, haßte / hange.

Lovím, lovíti, lovil,
venor, jage.

Lúbim, lubíti, lubil,
amo, liebe.

Luzhím, luzhíti, lúz-
hil, jacio, würffe.

Luzham, in primo
ordine, frequenta-
tivum, idem.

Pèriuzhím adijcio,
würff hingu. pèr-
vèrshem, idem.

M.

Ménim meniti, menil,
reor, opinor, existi-

mo, puto, achte /
meyne.

Mèrim, mériti, meril.

Metior, messe.

Mólim, liti, lil. Oro,
precor, bette.

Srézho mólim, gra-
tutor, wüntche
Glück.

Mouzhé stojím, stati,
stal, sisto, stehe still.

N.

Namózhim, zhiti, zhil
imbuo, tingo, tun-
cke ein.

Napólnim, niti, nil,
impleo, fülle an.

se Navádim, váditi,
vädil, consuesco,
gewonne.

O.

Oblúbim, biti, bil, pol-
liceor, promitto,
spondeo, voveo,
verheisse / gelobe.

Obésim, siti, sil, suspen-
do, hendte.

Obnórim, riti, ril, de-
cipio, betrüge.

Obrásim, siti, sil, læ-
do,

- do, offendo, belei-
dige / verleze.
- Ogradím, diti, dil, se-
pio, umbzáune.
- Oppomením, níti, níl,
moneo , warne /
mahne.
- P.
- Pervábim, biti, bil, al-
licio , locke herzu.
- Podstópim, piti, pil.
Audeo, molior, ni-
tor , unterstehe
mich.
- Pogrosím , síti , sil,
mergo, tauch ein.
- Pokadím, diti, dil, suf-
fio, unterrauche.
- Pokórim, riti, ril, do-
mo, cicuro , zame/
mache zani, Pervá-
dim, idem.
- Poloshím, shíti , shil,
pono, lege. Postá-
vim, idem.
- Pométem, mésti, mé-
dél, verro , fehre.
- Poprávim, viti, vil, re-
ficio, mach wieder.
- Posábim , sábiti , bil,
obliviscor, vergesse
- Potérdim, diti, dil, sta-
tuo , firmo , stelle /
mache fest.
- Potlázhim, zhiti, zhil,
protero, vertrette.
- Pozhútím, titi, til, sen-
tio, empfinde.
- Preletím, letéti, letil,
percello, zerschlage
- Resbíjem, idem.
- Pritím , prititi , prítíl ,
minor, dróhe.
- Prósim, síti, síl , peto,
bitte.
- Pustím, stíti, stíl , lin-
quo, sino , mitto ,
lasse.
- Odpuštím, ignosco
verzenhe.
- Sapuštím, relinquo
desero, verlasse.
- R.
- Resdelím, delíti, delíl,
divido, zertheile.
- Reshálím, shálití, shá-
lil , incesso , beley-
dige.
- Reslózhim, zhíti, zhil,
discerno , unter-
scheide.

Ribe lovím, víti, vil,
piscor, fische.

Rodím, dítí, díl, pario,
gigno, gebähre.

S.

Samudím, dítí, díl, ne-
gligo, versaume.

se Sardím, dítí, díl, ira-
scor, zürne.

Saflúshim, shítí, shil,
mereor, verdiene.

Sastópim, píti, píl, in-
telligo, verstehe.

Sedím, déti, del, se-
deo, sitze.

se shálim, líti, líl, jo-
cor, scherze.

Shelím, sheléti, shélil,
desidero, hab ver-
langen.

Shivím, shivéti, shi-
vél. Vivo, Alo, fo-
veo, lebe / nähre /
erhalte.

Shkropím, íti, il, spar-
go, sprengte.

Shumím, méti, mël,
strideo, rausche.

Shkódim, dítí, díl, no-
ceo, schade.

Sílim, líti, líl, cogor,
zwingen / nöthige.

Skasím, síti, síl, Cor-
rumpo, verderbe.

Skúsím, síti, síl, Expe-
rior, erfahre.

se sméjam, smejáti,
smejál, Rideo lache.

Smèrdím, déti, díl,
Sordeo, stincke.

se slóshim, shiti, shil,
Paciscor, kom über
eins.

se správim, iti, il idem

se Anílim, líti, líl, Mi-
sericor, erbarme
mich.

se smíslim, síti, síl,
Fingo, erdichte.

Spim, spáti, spál, Dor-
mio, schlasse.

se spúmnmim, mniti,
mnil. Recordor,
reminiscor, werde
ingedend.

stojím, státi, stál. Sto,
stehe.

Supèr stojím, Resisto,
widerstehe.

Stu-

Sturím, ríti, ril. Facio
thue.

Spet sturím, Reficio,
mach wider.

Poprævím, idem.

Dóbru sturím, Bene-
facio, thue guts.

Svarím, ríti, ril, Ar-
guo, straffe/schilte.

Svétím, titi, til, Lu-
ceo, scheine.

se svétím, Fulgeo,
glänge.

Svirjászchino lovím,
viti, vil, venor, jage.

Sushím, shiti, shil,
Torreo, dörre.

pézhem idem.

Svólim, liti, lil, Eligo,
erwöhle.

T.

Tèrpím, terpéti, ter-
pèl, patior, leyde.

Tishím, tishati, ti-
shal, premo, drucke.

Toláshím, Toláshiti,
toláshil, placo,
compesco, versöh-
ne/ stille.

Tóshím, toshiti, to-
shil, quæror, flage.

se pèrtóshím, con-
quæror, beflage
mich.

Tlázhím, zhiti, zhil,
premo, drucke.

v' kuptlázhím, com-
primo, druck zusa-
men.

zilu potlázhím, oppri-
mo, unterdrucke.

Trósim fiti, il, spargo,
breite auß.

V.

Vábím, biti, bil, In-
vito, voco, allicio,
berüffe/ lade.

s'vábím, convoco,
berüff zuzamen.

isvábím. Elicio, reiße
herfür/ lock hierfür.

vádim, diti, dil, con-
svesco, gewohne.

se vádim, idem.

v' beshím, shoti, shal,
Effugio, entlauff.

velím, veléti, vélil,
Jubeo, heisse ver-
schaffe.

pèr-

pervésim, fiti, sil, ap-
pendo, henge an.

se veselim, liti, lil,
gaudeo, freu mich.

Vídim, diti, dil, video
sibe.

Grém víditi, viso, eo,
ad videndam, gehe
zu besehen.

Vísim, víditi, visil,
pendeo, henge.

v'kúrim, riti, ril, ca-
lefacio, heitze ein.

v'morím ríti, ril, in-
terficio, occido,
neco, tödte.

s'vólim, liti, lil, eligo,
erwähle.

se vuzhím, zhíti, zhil,
disco, lehre.

Z.

Zhastim, stiti, sti, co-
lo, ehre.

Zhístim, stiti, sti, ver-
ro, säubere / kehre.

CAPUT XIII.

De Verbis Passivis Tertij Ordinis.

AB activo, LUBIM, venit passivum, sem Lublen, quæ forma in secundum ordinem verborum incidit. Quare superfluum esse judico, Novo paradi-gmate chartam imple-re: Itaque, quæcunque posthac verba passi-va vel his similia erunt, instar præscriptorum paradi-gmatum primi & secundi ordinis con-jugabuntur.

Exem-

Exemplum Verbi Impersonalis
hujus tertij Ordinis.

INDICATIVUS PRÆSENS.

Se lubi, amatur, man liebet / oder es wird ge-
 liebt.

PRÆTERITUM IMPERFECTUM, PER-
 FECTUM & PLUSQUAMPERFECTUM;

Se je lubilu Amabatur, amatum est vel fuit,
 amatum erat vel fuerat, man liebte / oder es
 war geliebt / man hat geliebt / oder ist geliebt
 worden.

FUTURUM.

Se bo lubilu, amabitur, man wird lieben/
 oder es wird geliebt werden.

IMPERATIVUS PRÆSENS & FUTURUM.

Lubi se, amator, man liebe oder soll ge-
 liebt werden.

OPTATIVUS, PRÆSENS, IMPERFECT.
 PERFECTUM, & PLUSQUAMPERFECTUM.

O debise lubilu, Utinam amaretur, ama-
 tum esse vel fuisset, wolte Gott / man liebte /
 oder es wäre geliebt worden.

CONJUNCTIVUS, PRÆSENS & IMPERFECTUM.

Kadar se lubi, Cum ametur, amaretur,
 weil man liebet / oder weil es geliebt wird.

PRÆT. PERFECT. & PLUSQUAMPERF.

Kadar se je lubilu, Cum amatum sit vel fue-
 rit, weil man geliebt hat / oder weil es ist und
 wäre geliebt worden.

FUTURUM.

Kadar se bo lubilu, Cùm amatum erit vel fuerit, weil man wird lieben/oder weil es wird geliebt werden.

INFINITIVUS PRÆSENS & PRÆTERITUM.

Se lubiti, amari, geliebt werden.

DE PARTICIPIJS.

PARTICIPIA ACTIVÆ VOCIS SUNT.

PRÆSENS.

Delajózhi, a, e, laborans venit autem à tertia persona plurali, indicativi modi, præsentis temporis, additis ad finem literis, zh.

PRÆTERITUM, kir je delal, a, u, qui, quæ, quod laboravit.

Item FUTURUM, kir bo delal, a, u, qui, quæ, quod laborabit vel laboraturus, a, um, est. Venit hæc vox ab Infinitivo, ut, à delati, fit: delal, a, u.

PARTICIPIA PASSIVÆ VOCIS.

PRÆTERITUM, delan, a, u, laboratús, a, um. Venit etiam ab Infinitivo, delati.

FUTURUM, bom delal, a, u. laborandus, a, um.

Declinantur in morem adjectivorum, juxta terminationem articulorum.

CAPUT XIV.

De Verbis Anomalis.

Man findet etliche Verba, welche / weilien sie von der Ordinari Conjugation abweichen / müssen also conjugiret werden.

MODUS INDICAT. TEMP. PRÆSENS.

NUMERUS SINGULARIS.

Jem ich esse. Jesh du issest. Jej der isset.
Grem ich gehe. Greshdu gehest. Gre der gehet.
Pridem ich komme. Pridesh du kömest. Pride
der kommet.

NUM. DUALIS.

Jevà	Grevà	Prideva.
Jestà	Grestà	Prideta.
Jestà	Grestà	Prideta.

NUM. PLURALIS.

Jemo wir essen. Gremo wir gehen. Pridemo
wir kommen.

Jeste ihr esset. Greste ihr gehet. Pridete ihr
komet.

Jedô die essen. Gredô oder grejô die gehen.
Prideio, die kommen.

PRÆT. PERFECTUM. NUM. SING

M. F. N.

Sim, si, je. jedël, dla, dlu, hab / hast / hat
gessen.

Sim, si, je. shâl, shla, shlu, bin / bist / ist ganz
gen.

Sim, si, je Prishâl, shla, shlu, bin / bist / ist
kommen. Num.

DE PARTICIPIJS.

NUM. DUALIS.

M. F. N.

Sva, sve, sva. jedla, dle, dla, wir zwey haben gessen.

Sta, ste, sta. Shla, Shle, Shla, wir zwey seynd gangen.

Sta, ste, sta. Prishlá, shle, shlá, wir zwey seynd kómen.

NUM. PLURALIS.

M. F. N.

Jedli, dle, dla, wir haben gessen.
Smo { Shli, shle, shlá, wir seynd gangen.
Prishli, shle, shlá, wir seynd kómen.

FUTURUM SING. NUM.

Bom Jedèl, dla, dlu, werde essen.

Bosh Shàl, shla, shlu, werdest gehen.

Bo Prishèl, shla, shlu, wird kommen.

Unbey ist zu mercken / daß das Verbum Grem, ich gehe/ anstatt des ordinarij Futurij gar oft brauchet/ das Verbum Pojdem, ich werde gehen / also Pojdem, pojdeih, pojde. DUAL. Pójdeva, pojdeteta, pojdeteta. PLUR. Pójdemo, pojdete, pojdejo.

MODUS IMPERATIVUS NUM. SING.

Jei jest, ti, on, esse ich/ du/ er.

Idi ali poidi jest, ti, on, gehe ich/ du/ er.

Pridi jest, ti, on, komme ich/ du/ er.

NUM. DUALIS.

Jejva, ve, va. Pojva, ve, va. Pridiva, ve, va.

Jejta, e, a. Pojta, e, a. Pridita, e, a.

Jejta, e, a. Pojta, e, a. Pridita, e, a.

L

PLU.

PLURALIS NUMERUS.

Jeimo, essen wir. Pojmo, gehen wir. Prídemo, kommen wir.

Jeite, esset ihr. Pojte, gehet ihr. Prídite, kommet ihr.

Jeidó, essen die. Gredó, gehen die. Prídejo, kommen die.

INFINITIVUS MODUS.

Jeſti, essen. Iſi, gehen. Priti, kommen.

Modus optativus, und conjunctivus werden allda außgelassen / weiln von beyden schon vorhero genugsamb ist gemeldt worden.

LIBER V.

De Adverbijs, præpositionibus,
Conjunctionibus & Interjectionibus.

CAPUT I.

DE ADVERBIJS.

Adverbium est pars Orationis indeclinabilis, quæ aliquã rei circumstantiam, aut qualitatem una voce effert. ut: lipú pishe, pulchre scribit, et schreibt schon.

IN pertractandis Adverbijs eandem cum latinis rationem sequemur. Accidunt Adverbio, Species, Significatio, Figura, Comparatio.

Spe-

Species primitivæ sunt : donès, hodie, heut.

1. *Derivativa sunt à Nomine*, k'vèzheri, zu Abend/ vesperi, à vezhér. Modrú, weißlich / prudenter, à modèr, prudens. Huc pertinent omnia adjectiva neutri generis, substantive posita.

2. *A Pronomine, ut* : lésim, id est, huc, hieher / letja, illuc, isthuc, dahin.

3. *A Verbo, ut* : skriushi, skriváje, Clam, heimlich / Furtim, à skrivam.

4. *A Præpositione, ut* : súpèrnu, zu wider / adversum à súpèr quod contra significat.

SIGNIFICATIONES SEU CIRCUMSTANTIÆ.

IN LOGO, Letúkaj, hic : leúndi, illic : tuístu, isthic : támkaj, vel tam, ibi : kej, ubi : bodi kèrbodi, ubicunque : Povsód, ubique, ubivis, drúgdí, alibi : nótri, intus : svúnaj, foris : sgóraj, supra : sdólaj, infra, pèr rókah, præsto.

AD LOCUM, Lésim, huc : Letja, illuc isthuc : tjakaj, eô : kám, quô : lih, ali, raúnutjakaj, eôdem : bodi kamar kuli bodi, quocunque : nóter, intrò : vúnkaj, foras.

VERSUS LOCUM, nótrekaj, introrsum nasáj, ritènski retrorsum : kvíshku, sursum : dólí, deórsum ; kam, vel kámaj, quorsum : nalévu, ali, na, lévostrán, levorsum : na délnu, vel desnóstrán, dextrorsum.

DE LOCO, od sod, hinc : od únod, il-
linc, isthinc, inde : od kod, unde : od ne-
kód, alicunde : is néba, coelitus : is grúnta,
funditus : s'korénom rěd, radicitus : odsdó-
laj, inferné : odsgóraj, supernè.

PER LOCUM, letód, hác : leúnod, il-
lac, isthac : da nikár kod, nequa : ako kaj
kod, si qua.

TEMPORIS ADVERBIA, Præsentis, dó-
nàs, hodie : sádáj, nunc : præteriti, v'zhéraj,
heri : Futuri, jútri, cras.

NUMERI, en krat, semel : dvá krat, bis :
tri krat, ter : shiri krat, quater : pét krat,
quinqies : zhestú. sæpe : rědku, raro : spet,
vel opet, vel drúguzh, rursúm, iterum : tré-
tjizh, tertium : zhetértizh, quattum.

NEGANDI, nej, nikar, haud, non, nihil,
pro, non, niti, reddidivè, ut : niti jest, niti ti,
neque ego neque tu : nikákor, nequaquam :
krátko nikár, minime, neutiquam : tudi ni-
kár, nequidem.

AFFIRMANDI, ja, ita, etiam : sakáj ni-
kár, quid ni : resnízhnu, certè, profectò, ma-
ximè, ne : kakor, kakúpak, pupred, scilicet,
nempè, nimirum : zilu, planè.

DEMONSTRANDI, póle, en, ecce.

OPTANDI, ô debi, Búg hótèl, utinam, ô si.

HORTANDI, nu vshe, bofte, eja, age, agi-
te, agendum : aku zesh, sis sodes : aku zhe-
te, si vultis.

OR.

ORDINIS, potle, potler, deinde, deinceps, postea : sdájzi, protinus, continuo : pèrvo, poprèj, antea : h'púslednima, postremo, ultimo, denique : dajle, vezh, præterea : pèrvizh, primò : drúguzh, secundò.

INTERROGANDI, Sakáj? cur, quare, quomobrem : kadáj? quando : aku, num, nunquid : nejlí, nonne : kateru is mei dvéjh, utrum, quid : kaj, quid ità : pokáj, sakáj níkár? quid ni.

SIMILITUDINIS, líhkaku, slásti, quasi, ceu, sicut, sicuti, velut, veluti, tanquam, ut, uti, æquè, perinde, prout, ac si, quemadmodum : skorajtaku, propè : níkár drugázhi, non aliter, non secus : níhtèr majne, non minus : koku, quomodo : takú, sic, ita : tudi takú, sic etiam.

QUALITATIS, vuzhnú, vméteľnu, resmíselnu, doctè : lipu, vshezh, pulchre : mozhnú, fortiter : móshku, viriliter : dobru, benè : hudu, malè : huc refer omnia neutra adjectiva absolutè posita, qualitatem significantia.

QUANTITATIS, vellíku, plurimum, multum, nimium : malu, parum, majhenu, parumper : mozhnú, visóku, valdè, mirum in modum, maximè : dokler, quoad : dosti, satis.

INTENDENDI, zilu, prorsus, omnino, penitus, perquam adeo : slu, nimium.

REMITTENDI, pomálim, pozháfu, sensim, paulatim, pedétentim: kumaj, vix, agrè.

DIMINUENDI, majhinu, enumálu, paululum: skrivshi, clanculum, enumalu, dogu, longiusculè: enu malu bujlshe, meliusculè: enu malu zheshe, sapius: lipú, bellè.

DUBITANDI, lahkaj morebiti, forsan, forsitan, fortassis, fortasse: aku, utrum, an.

PERSONALIA, s'máno, mecum, stábo, tecum: s'hnim, secum: s'nami, nobiscum, s'vami, vobiscum.

VOCANDI, hójshta, slishish, hem, heus, cho.

RESPONDENDI, kaj je, hem.

SEPARANDI, seu distribuendi, suseb, seorsim, separatim, privatim: natíhim, secreto: dvójo vérsto, bifariam: drugázhi, aliter, secus.

EXCLUDENDI, samuzh, le, solùm, tantùm, modò, saltem, duntaxat, tantummodò.

JURANDI, risnízhnu, timu je takú, pol, ædepol, ecastor, Hercle, medius fidius.

ELIGENDI, pazh, imò: velíkuvezh, potius, magis.

CONGREGANDI, v'kup, simul: sréd, unà, pariter: obkratkim, v'enim sapopádki, collectim, summatim.

PROHIBENDI, nikár, ne: kratku nikár, nequaquam.

CONCEDENDI, Bodi, bodilih, esto, fac, sit sanè.

EVEN-

EVENTUS, pres nádjanja, fortè fortuna, fortè fortuito. casu.

COMPARANDI, vezh, magis: majn, minus: visóku, maximè: zilu dubru, optime: zilu hudú, pessimè: kakor, quàm, ac atque.

DECLARANDI, kakor, slatti, nimirum, scilicet, videlicet.

DE FIGURA.

SIMPLEX, dávnaj, díu, modrú, prudenter.

COMPOSITA, Interdiu zhesdán podnévi.

DECOMPOSITA nemódrú, imprudenter.

DE COMPARATIONE.

Adverbia orta à nominibus adjectivis comparabilibus comparantur, sic: Mozhnú, mozhnéshi, vel vezh mozhnu, nar mozhneshi, vel visóku mozhnu, fortiter, fortius, fortissimè. Atque sic comparantur omnia neutra adjectiva, absolutè seu adverbialiter posita.

Comparantur etiam mera adverbia, quæ augeri minuive possunt, ut zhestu, id est sæpè zheishe, vel zhejstéshi, sæpius: ziluzhestu, sæpissimè, &c.

CAPUT II.

De Præpositionibus.

PRæpositiones, latinorum ordine percurremus: Et primum de illis agemus, quæ apud Latinos, cum Accusativo casu construuntur.

AD ꙗu / ꙗuu Slavice redditur per præfixas literas K, vel H, & requirit Dativum casum: Hoc tamen discrimine observato. Præponi enim potest, K, omnibus dictionibus, quæ à vocali vel à consonante incipiunt: At, H, saltem illis, quæ à literis, C, G, K, Q, incipiunt. Ut verò hoc rectè & cum ratione fieri possit, potest ea affixa præpositio, Apostrophi nota, ut jam in Orthographia dictum est, signari, sic: K' Ozhétu ad patrem. K' Máteri, ad matrem, H' Cerqvi, ad templum, H' Gregórju, ad Gregorium, H' Kámenu, ad lapidem, H' Qvintiliánu, ad Quintilianum.

APUD, bey / refert ipsum, PER, ubi ipsa vocalis, E obscure efferenda, ut ferè Germani in dictionibus, oder / & aber / solent. Construuntur cum Dativo, ut: pèr Ozhétu, apud patrem, bey dem Vatter / pèr máteri, apud matrem, bey der Mutter / in plurali tamen cum Genitivo ut pèr ozhétih, per máterih &c.

ANTE, vor / id est, PRED, sed hæc præpositio, peculiarem quandam & non simpliciter Dativi casus terminationem requirit. Nam in Masculinis & Neutris, mutat, Dativi singularis vocalem, in om vel jom, ut: pred Ozhétom, ante patrem: pred telésom, ante corpus: Quædam verò habent saltem, O, ut pred máno, vel mèno, ante me. In Foemininis, additur casus desinens in O, ut pred vodó, ante aquam, &c. quibusdam, jo syllaba, ut:

ut : pred Mátérjo : ante matrem , pred Bóshjo , voljo , ante voluntatem divinam. At in dualibus omnibus, ille casus desinit in MA, ut : pred Ozhétma, ante utrumque patrem : (debebat esse ozhétoma fit concisio) pred máterma , ante utramque matrem : pred Ozhíma, ante utrumque oculum, in Pluralibus autem, ille casus exit, in, mi, idque in omnibus generibus, ut : pred Ozhétmi, ante patres, pred mátermi , ante matres , pred ozhésmi, vel ozhími, ante oculos.

ADVERSUS vel ADVERSUM, wider / id est : SUPER, Construitur cum Dativo, sed frequentius per anastrophen, ut, ozhétu Supèr, adversum patrem. Máteri supèr, adversum matrem : Bogú supèr , adversum DEUM. Potest etiam Accusativum habere post se , ut : supèr Ozhéta , supèr máter, adversus patrem, & adversus matrem. Similiter in plurali si præpositio : súper; postponitur Nomini cum, Dativo construitur : ut ozhétom súper, máteram súper, &c. Si præponitur cum Accusativo construitur, ut : Súper ozhéte, super mátere, &c.

CIS & CITRA, id est, te strané, vel na leti strani, circumscriptivè, in hoc latere, Germani dicunt, disseits/ oder disshalb / Construitur cum Genitivo, uti te strané, vel na leti strani , ali kraja vodé, cis vel citra fluvium.

ULTRA, jenseits/na uni strani, vel na únim kráju. Construitur etiam cum Genitivo, ut: Na uni strani vodé, Ultra fluvium.

CIRCUM, **CIRCA**, umh / oder herum/ id est, **OKULI**, sive tempus sive locum significet, construitur cum Genitivo, ut, **OKULI MESTA**, Circum urbem, **OKULI térga**, circa forum, **Okúli dvájseti lejt**, circa viginti annos.

CIRCITER, ungefähr / etiam pro **Okúli**, exponitur. Habet eandem constructionem cum præcedentibus, ut: **Okúli devéte ure**, circiter horam nonam, **Okúli desét slátih**, circiter decem aureos, & tempus, & numerum significat.

CONTRA, wider / id est, zhes. Construitur cum Accusativo, ut: zhes Buga, contra **DEUM**. Aliquando etiam per, Supèr, redditur: Ideoque etiam tum ejus constructionem retinet ut: Supra.

ERGA, Pruti, construitur cum Dativo, ut: Pruti Bogú, Erga **DEUM**, gegen **Gott**.

EXTRA, svúnaj, construitur cum Genitivo, ut: svúnaj mejsta, extra urbem, auſſer der **Stadt**.

INTER, zwischen / Mej vel etiam v'mejſs. Habet eandem constructionem, cum **ANTE**, ut: mej téplom tar Altarjom, inter **Templum & Altare**, &c.

INTRA, snótraj. Genitivum requirit, ut: snótraj ofydja, intra moenia, innerhalb der Stadt.

INFRA, sdólaj, vel pod. Habet Accusativum, ut pod Semljó, infra terram: At, sdólaj, requirit Genitivum, ut sdólaj semljé, unter der Erden.

SUPRA, Sgóraj, significat, construitur cum Genitivo, ut: sgoraj glavè, supra caput: redditur etiam per Na & Nad, & tùm exigit accusativum, ut, naglavo, vel nad glavó, supra caput, Sæpe etiam, zhes, significat, & tunc retinet etiam ejus Syntaxim, ut, zhes glavó, supra caput, über/ oder ober dem Haupt.

JUXTA, polèk, ali póleg: Cum Genitivo, ut: polèk, morjá, juxta mare, neben dem Meer.

OB, von wegen/ significat causam, SA voljo vel SA. Construitur: cum Genitivo, ut: Sa voljo Bogovájnja, Ob augurium. Significat etiam, idem quod, PRED, Locale, id est, ANTE, ut pred ozhími, ob oculos, vor die Augen.

PER, zhès, Accusativo construitur, zhes morjè, per mare, significat etiam, skús, ut: skús svejt, per mundum, Item etiam, po, ut po svéjtù, cum Dativo, per mundum.

PROPE, Blisi, vel Blisu, Genitivo, ut: Blisi méjsta, propè urbem, nahe bey der Stadt.

PRÆTER, neben für, mumú, vel mimú, Genitivo, ut : mimu hishe, præter domum, neben dem Hauß für.

PROPTER, von wegen, Sa vójljo, ut : Sa vojlo húdiga soséda, propter vicinum malú : est eadé constructio, quæ præpositionis, **OB**.

POST, nach/ Pò, Genitivo, po denárjih, post numos.

PENES, neben/ Polèg, vel polgi, ut : polèg méne, penes me, cum genitívo construitur, ut juxta.

SECUNDUM, Sa, ordinem significat, ut : sa Búgom, secundum DEUM, nach Gott / & cadit in constructionem, præpositionis, Ante. Significat etiam po, ut secundum tuam conscientiam, nach deinem Gewissen. po tvoji véjsti, & tunc regit dativum.

TRANS, über/ zhres, vel zhes, ut : v'prejk morjá trans mare, cum Genitivo, in plurali jungitur Accusativo ut trans montes, über die Berg/ zhes hribe.

CAPUT III.

De Præpositionibus, quæ apud Latinos, cum Ablativo casu construuntur.

A, AB, ABS, von/ od, Ablat. ut : od Búga, à DEO : od drugiga, ab alio, od vsákiga, abs quovis.

ABSQUE, pres, Genitivo vel Ablativo, ut : pres njega, absque eo, ohne seiner.

CUM,

CUM, Hæc præpositio, litera S, præfixa voci notatur, uti de ea re superius in Orthographia, dictum est. Constructio est eadem, quæ particulæ, pred, ut: s' Bugom, cum DEO, s'telésmi, cum corporibus, s'mátermi, cum matribus, &c.

CLAM, skrivshi, Est adverbium, & nullum per se casum habet, Quare si velis, clam patre, vertere, diceres, periphrasticôs: skrivshi pred ozhétom: vide, in Ante.

CORAM, vor / oder in bensenn / v'prizho, Genitivo ut: v'prizho rátha, coràm senatu, dicitur etiam: pred ráthom, vide Ante.

DE, OD, ut: od vólne, de lana, Ablativo construitur.

E, Is, ut, is hishe, è domo, Ablat.

EX, auß / is, ut: is Buga, ex DEO. Ablat.

PRO, Sa, ut: sa kula, pro vehiculo, Ablat.

PRÆ, pred, ut: pred vrátmi, præ, foribus, Dativo. vide Ante.

SINE, Pres. Rasèn, pres méne, rasèn méne, sine me, Genit.

TENUS, OKULI, Svoje mére, ut: pubetenus, okúli sráma, Genit. vide, Circa.

CAPUT IV.

De Præpositionibus, quæ apud Latinos, vel Accusativum, vel Ablat. exigunt.

IN, in / HÆC præpositio, exprimitur litera, v' Significans motum ad locum construitur

CUM

cum Accusativo, ut: grem, v' zérkou, id est, Eo in templum. At cum significat motum in loco, cum Dativo, ut: molim v' Cerkvi, oro in templo. Dativi pluralis, mutant, ultimam syllabam in, ih vel ah, ut, v' telesih, in corporibus, v' zérkvah, in templis.

SUB, Cum tempus significat exponitur per okuli, quod significat, circa. Construitur, tum, cum Genit. ut: Okuli trétje vúre, sub horam tertiam.

Cum verò ordinem notat, exponitur, per, po, id est, post. Construitur etiam Genitivo, ut: po tèh istih, post eas.

Cum versari in loco significat, exprimitur, etiam per, po, id est, in, & Dativum exigit, ut: po dnevi, sub dio.

SUPER, NA, cum significat in loco, construitur cum Dativo, ut: na véjizi, super fronde. Ad locum, cum Accusativo, ut: na kate-ro, super quam.

SUPTER, significat, Pod, Accusativo, ut: pod semljó, sub terram.

PRÆPOSITIONES INSEPARABILES.

Divello, respíplem, reskúbem.

Disrumpto, resdèrem, restérgam.

Repeto, spet, ali nasáj, pegéruiem.

Reddo, spet vérnem, vel povérnem.

Sejungo, relózhim.

Amputo, odsékam.

Convincto, previsham.

De Conjunctione.

COPULATIVÆ sunt, jnu, &, und / quæ, atque, tūdi, quoque etiam, auch/h'timu, tum, item.

Atque ex his quædam etiam collationem significant, kakor, as, atque.

DISJUNCTIVÆ: Ali, ve, vel, aut, sive, seu. Utramque rem tollentes, ut ni jest, ni ti, neque ego neque tu, weder ich weder du.

DUBITATIVÆ, quæ eadem etiam interrogationi inserviunt, ut: jeli. anne, num? ne-li, aline, nec ne? zhemli govoriti, ali, nikar? loquar ne an sileā? soll ich reden/ oder nicht?

ADVERSATIVÆ, Ali, Tamuzh, At, sed, ast, verum, vero, porrò, atqui: hic observanda est inter. Ali, & Tamuzh differentia: si adversativam præcedit negatio, per, tamuzh erit reddenda ipsa adversativa, ut: Nikar jest tamuzh ti. Non ego sed tu: Si verò negatio nulla præcedit, per, ali, erit interpretanda adversativa. Eadem differentia est, quæ in Germanicis adversativis. Sonder & aber/ut: non ego, sed tu, nicht ich / sonder du. Ubi cavendum, ne tamuzh, quæ est adversativa, & Samuzh, quæ est Exclusiva particula, confundantur, Item, Akulih: Najsi, lih dobru: quanquam, quamvis, etsi, etiamsi, licet, Et Redditiva ad has particula, Tamen, tako vsaj.

176 DE CONJUNCT. & INTERJECTIONE.

CAUSALES, Sakáj, nam, namque, enim etenim, enim verò, quia, quoniam. Dokler, potehmal, aku, quando, quandoquidem, si quidem: aku nikàr, ni, nisi.

CONDITIONALES seu *exceptivæ*, takù dalezh, quatenus, aku nikàr, nisi.

RATIOCINATIVÆ, Obtóraj, satú, obtú satíga vóljo, ergò, ideo, igitur, id cum, quapropter, proinde, quamobrem, darumb / dessentwegen.

ORDINIS, zhesletú, insuper, pótler, deinde, deinceps, postea, postquam, k'púslednimu, denique.

APPROBATIVÆ, Gvishnu, risnizhnu, quidem, equidem, sanè.

COMPLECTIVÆ, Nú, vshe, tedajá, ergo, nam, particula, li, adjicitur Dativis in fine, sic: mihine, menili: tibi ergo: tebili, vel tedaj, quæ æquipollet *enditicæ*, ne.

DE INTERJECTIONIBUS.

Significant Interjectiones.

ADMIRATIONEM, zhudu, vidish, vidish,

Papæ.

COMMINATIONEM, ve, væ, gorjé tebi, wehe dir.

DOLOREM, heu, ah, ah.

SILENTIUM, ff, ft.

Risum, ha, ha, he.

Ejulationem & planctum, ove, aube jou

Et ejusmodi *voculæ*, quæ sunt *singularum gentium propriæ*.

(prejón.
LIBER

LIBER VI.
 DE SYNTAXI LATINO CARNIOLANA.

Syntaxis Slavica seu partium orationis Constructio multum se Latinis accomodat, plus tamen cum Germanis & Italis convenit, quare juvabit Latinum ad Germanismum revocare, & ex hoc Slavonicum efformare.

CAPUT. I.

De Syntaxi Nominis.

Constructio Adjectivi & Substantivi.

PRIMA REGULA.

Adjectivi & Substantivi constructio eadem, quæ apud Latinos. Concordantium scilicet: in genere, numero, & casu.

EXEMPLA.

De Nomine: *Amicus certus*: Stonovit perjätel.

De Pronomine: *suo pede*. s' svójo nogó. Item *Fortuna sua*. Svója frézha.

De Participio: *Ad amissas opes*. K'sgublénimu blagú. M In.

Interrogativi & Responsionis eadem quoque ratio, quæ apud Latinos, ut: *Cujus est sententia? Ciceronis.* Катэрига же манунга? Ciceróna, *Interrogatio fit per genitivum: fit itaque responsio quoque in genitivo.*

Relativorum Constructio.

SECUNDA REGULA.

1. *Litteras accepi tuas, quæ mihi magna voluptati fuerunt.* Tvoj list sëm prejel, katéri mi je pèrjetèn bil. *Conveniunt, list & katéri genere & numero: Est enim utrumque generis masculini & singularis numeri.*

2. *Relativum sequenti verbo respondere debet, ut: Testa servabit odorem, diu, quo est imbuta semel.* Zhrepinja ohráni duh dólgu, s'katérim je enkrat poshmáhana. *Nam, poshmáhana, requirit Dativum, s'katérim, cum antecedens (zhrepinja) sit nominativi casus.*

Variationes.

1. *Qualis homo talis sermo.* Kakóu je zhlóvik, takóva je besséda, *sequentium substantivorum, zhlóvik & besséda, sequuntur relativa accidentis, kokóu & takóu.*

2. *Ad verbum vel totam orationem precedentem, plerumque neutro genere Relativum refertur, ut: In tempore ad eam veni, quod est rerum omnium primum.* Sëm pèr zajtu k'nej prishal, katéru je nar pèrvu &c. *Hic ad totam orationem precedentem, refertur Relativum; katéru, neutro genere.*

De substantivis.

TERTIA REGULA.

Amor nummi, lubésèn denárja, *hic alterum substantivum*, lubésèn, *alteri*, denárja, *jungitur genitivo casu*. Item: *Amor patriæ*, lubésèn domóvine. Item *pulvinar satana*, pólshtèr slúdijsa.

Atticismus.

Quid hominis? Kaj je zhlovéka, *utuntur etiam periphrasi Carniolani cum particula sa, quod significat pro: & dicunt*, kaj je sa zhlovéka.

I. *Adverbia Copia & Penuria imitantur eandem syntaxin, ut: parum sapientiæ. Málu modrústi*, Item: *Abunde fraudis. Obílu golufie.*

De Comparativis.

QUARTA REGULA.

Ablativum Comparativi, reddit Carniolana lingua, per, quàm, atque, id est, per kakòr, vel od, ut: *Vilius est aurum virtutibus. Nevréjdníshi je slatú, kakòr zhédnost, vel od zhédnosti: Ubi prepositionis constructio observatur.*

I. *Observatio.*

Comparativus effertur etiam additis ad positivum particulis buil, vezh, she. Id quod superius in Etimologia est dictum.

M 2

Par

Particulæ inservientes comparativo.

Quò. *Quò ingeniosior*, kúlikur vuzhenéjshi.
 Hòc. *Hòc laboriosius docet*. S'tem s'véksho mújo vuzhí.

Tantò. *Tantò aspectius est crimen*. Túliku vékshí je grejh.

Quantò. *Quantò major est, qui peccat*. Kúliku je vékshí ta, kir greshí.

Multò. *Multò pauciores oratores, quam Poëtæ boni reperiuntur*. Se velíku majn dóbrih bessédnikou kokèr dóbrih Poétou nájde.

Nihilò. *Nihilò melior res*. Nishterà búlshí rezh.

Paulò. *Haud paulò melior quam Cicero & c.* Níkar málu búlshí, kakòr Cícero.

Multis partibus. *Sol multis partibus major quam terra*. Sonze je velíku krat vékshí kokèr Sémlja.

De Superlativis.

QUINTA REGULA.

Superlativi genitivum, efferunt Carniolani, addita ad comparativi vocem particula, NAR & superaddita voce, MEI, quæ significat inter. *Item, IS, quæ significat, ex, ut: Nequissimus omnium*. NAR hudóbníshi, mej všemi: vel is mej všeh.

Particulæ superlativo inservientes

Multò. *Multò Jucundissimus*. Vissóku lub.

Longè. *Longè omnium præstantissimus orator fuit*

fuit Cicero. Cícero je bil zhes vse beséd-
nike besédnik.

Quisque. Moderatissimus quisque. Vsak nar
s' másnishi.

De Partitionum & Collectivo- rum Genitivis.

SEXTA REGULA.

Nemo hominum. Nihzhé od vel is zhlovékov.

Alter horum, Eden is mej letih dvéjh.

*Partitionum particula eadem, dua Superlativi
Genitivi, scilicet, de, ex, inter.*

De. Nemo de ijs. Obédèn od tehístih.

E, Ex. Major ex duobus. Stárishi ali vékshi
mej dvéma ali is dvéjh.

Inter. Inter Concionatores. Mej Prídigarjih vel
Pridigarmi. Vulgo: mej prídigarji.

De adjectivis

Copiae.

SEPTIMA REGULA.

Genitivus Copiae redditur per particulas.
Nar vel Od, ut: *Ditissimus agri,* nar bogátishi
na njivah ali, od njiv. *Item: Dives pecoris* Bó-
gat na shivíni. *Item: Inops mentis,* vbog na
pámeti ali na sastópu.

Desiderij. Cupidus lucri. Shelán dobizhka.

Cum genitivo construitur, ut apud Latinos.

Avidus novitatis. Shelán novíne.

Notitiae. Peritus belli, vmétalèn vojskován-
ja, genit. *Memor prateriti,* spúmliv mineó-
zhiga.

Reus, dolshán, kriv, krívez, *ut Reus furti*, hriv tatvine, *vel* kriv na tatvini, *cum Dativo*. *Redduntur etiam genitivi hic, ut genitivi in verbis copia, & inopia ut: Insons cadis, nedóshèn na pobóju, cum dat. Integer vitæ, póshèn v'djánju, cum dat. Furus sceleris, zhíst od hudóbe.*

De Dativo similitudinis.

OCTAVA REGULA.

Fidus amico, svejst pèrjátelu. *Amicus Casari*, pèrjátel Zessarju. *Domino similis*, podobèn gospúdu.

Idoneus hujus rei & ad hanc rem, vmétalèn k'leti rézhi. *Aptus discendi litteras & ad discendas litteras*, vúmen ali dóber k'vuku, *ubi prapositionis constructio servatur.*

NONA REGULA.

Accusativus per synechdochen, ut. Æthiops albas dentes, Samúrz je béjl na sobéh, *redditur per genitivum, offertur cum prapositione, & vi prapositionis.*

De ablativi Constructicne in Nomine.

DECIMA REGULA.

Causa Ablativus. Lassus cura, trudèn od skàrbi, *vel* pred skàrbjó, *vel* sa voljo skàrbi. *Ubi constructio prapositionis servanda. Nam, OD, & SA, cum Dativo at, préd, cum Accusativo construitur. Vide inferius in constructicne prapositionum, in latina prapositione, Ante.*

Orbus

Orbus parentibus, je síróta, vel absolutè per periphrasin, néjma ní ózhéta ní mátere, aliam non habet rationem loquendi.

Æger oculis, bolán na ózhéh, cum genitivo. Item, æger pedibus, bolán na nógah.

Genere Andria od Andríske shlahte, natione Syrus, od Syríske shlahte. Redditur per prepositionem, od, quæ significat, ex, & construitur cum genitivo. Natione Turca, turshkiga saróda, in genit. sine prepos.

Dignus laude, vréjden hvále, construitur cum genitivo.

Formulæ laudandi & vituperandi.

UNDECIMA REGULA.

Duo genitivi. Puella vultus modesti. Dékli-za, zhédne shtakti vel zhédniga obrása, convenit cum latino.

Duo Ablativi. Puella vultu modesto. Dékli-za od lejpe shtákti. Interveniente Prepositione, OD, quoque cum duobus ablativis.

Nom. & Ablat. Puella modesta vultu. Dékli-za, zhédna na shtákti. Etiam cum latino convenit, & Ablativus additur ad nominativum cum prepositione, Na, quæ significat, in vel super.

De voce, opus, potreba.

DUODECIMA REGULA.

Opus est arte, je potreba kúnshiti. Genitiv. Construitur.

1. *Quæ curando vulneri opus sunt, parat.*
 pèrpráva kar je k' osdrávenju rani potreba.
Dativo construitur.

2. *Hoc fieri & oportet & opus est.* Letú se
 móre, inu je potreba sturíti. *Hæc formula con-*
currit cum latina.

3. *Maturatò opus est,* potreba je hiténja ali
 podvísanja. *Incidit in primam formulam. Con-*
struitur cum genitivo.

C A P U T II.

De Syntaxi Verborum.

Nominativus ante personale Verbum.

PRIMA REGULA.

Ego lego, jest bérem. Tu legis, ti béresh. Ille
legit, on bére. Conveniunt hic verba & nomi-
nativi numero & persona.

Observationes.

1. *Superat quoniam fortuna sequamur, dók-*
ler nesrézha premága, satú se v'dájmo, ali
bódimo pokórni. Dissimulantur primæ perso-
na, in verbis, bodimo, & v'dajmo se.

2. *Ego ajo, tu negas. Jest dejm da je : Ti*
pak, právish, da nej. Discretio est in pronomi-
nibus : JEST, & TI.

3. *Cæsar & Rex Gallorum conveniunt inter*
se, Cæssar tar Franski Krajl, se sglíhajo. Duo-
bus singularibus, Cæssar & Eranski Krajl, respon-
det verbum plurale, se sglíhajo, vel se sglíhata:
dualiter.

S E-

De Vocativi constructione.

Tu regere imperio populos Romane memento,
 Ti Rimlán, glédaj, de s'oblastjó ludstvá gover-
 násh. *Hic Vocativus, TI. Imperativo secunda*
persona, memento, præponitur.

Observationes.

1. *O socij, neque enim ignari sumus ante ma-*
lorum. O vi Továrishti, she popréj nam nej
 nesrézha nesnána. *Hic Vocativus, ô vi To-*
várishti, sine verbo ponitur.

2. *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor,*
 is'hájajèn, maszhuváviz, is náshih kostí, pro-
 nomen : maszhuváviz, *nominativi casus pro*
vocativo additur, verbo secunda persona, is'hájaj.

TERTIA REGULA.

Dormit securus, spi shihèr, convenit cum
latina constructione. Item, Bibo Jejunus, píjem
 Tashzh. *Observatio.*

Ubi desunt nominativi gestus, Slavica lingua
utitur periphrasi, ut : It eubitum incenatus, Gre
 spat pres vezhérje.

QUARTA REGULA.

Manus nostræ oculatæ sunt, credunt quod vi-
dent. Nashe Roké so videzhe, vjérujejo kar
 vidijo. *Nominativi sunt utrinque, Roké, &*
videzhe.

Observationes.

1. *Non est opulentia, multa possidere, sed pau-*
cis rectè uti. Nej Bogátstvu, velíku jiméti: ta-

múzh májhiniga prou vshiváti. *Infinitivum*, vshiváti, *pro Nominativo*, vshivánje, *positus est*.

2. *Hoc nominatur potius latrocinium, quam bellum*, letú se bujl (alí velíku vezh) jimenúje mordrija kokèr vojskovánje. *Nunca-pandi verbum*, jimenúje, *habet utrinque nominativum, scilicet*, letú, & mordrija.

Formulæ nominandi.

3. *Est mihi nomen Pomponius*. Meni je jímé Pomponius. *Reliquæ formulæ possunt eodem modo reddi, per nominativum*.

C A P. III. De figuris.

De Syntesi.

1. Syntesis est in genere.

Eunuchus mea, moja Eunuchus, *pro comedia seu Fabula Eunuchi*.

2. Syntesis in numero.

Pars epulis onerant mensas. En dejl, jejdí se na míjso postávlajo. *Nomini colectivo singulari, dejl respondet verbum plurale*, postávlajo.

3. *Syntesis in utroque, scilicet in genere & numero, ut: Maxima pars ab equitibus in flumen acti*. Nár vekšhi dejl, so od Kójníkov v'udo pójeni, *dejl & pojeni, genere conveniunt, at numero non in Slavonica lingua: Et incidit hæc forma in syntesin numeri. Nec arbitròr facile inveniri formam syntescos, ubi & generis & numeri discordia sit*.

4. *Ad intellectum referenda est constructio, in his Verbis.* ajunt,

ajunt,	}	scilicet homines	}	právio,
perhibent,				Dejo, ludjé
ferunt,				Govoré.
inquiunt,				

Et in verbis exemptæ actionis, ut:

Pluit, dèsh gré ali dèshí. *Tonat*, garmí. *Nin-
git*, sneg gré. *Fulgurat*, se blíska. *Fulminat*,
Tréjska. *Rorat*, Roffapáda. *Grandinat*, tozha
gré olibíje. *Advesperascit*, gre k'vèzheri. *Die-
scit*, se daní, dangóri gré. *Noctescit*, gre k'núz-
hi. *Intell. Etu addimus nomen, videlicet cælum.*
*Sed dicimus etiam, pluit lapides, & pluit lapidi-
bus*, dèshí kámenje.

Pluit	{	lacte.	Deshí	{	mléku.
		sanguine.			krij.
		carne.			messú.

Z E U G M A.

1. Zeugma in genere.

*Semper honos noménque tuum laudésque ma-
nebunt*, zhašt inu tvoje jimé, tar tvoja hvála
vsélej ostánejo, *substantivum* jimé, *ut proximo
respondet adjectivum pronominis*, tvóje, *in ge-
nere neutro*.

2. Zeugma in numero.

Hic illius arma hic curru fuit, letúkaj njegó-
vu oróshje letúkaj so njegóva kúla bilá, *Ver-
bum bilá*, *respondet numero*, *proximo substan-
tivo kula*.

3. Zeugma in persona.

Penè ille timore, ego risu corruj, le kaj an od
stá-

stráha, jest pak od sméjha doli nejsim pádél, *verbum* nějsim padél, *respondet propiori substantivo*, jest, *in persona prima*.

S Y L L E P S I S.

1. Syllepsis generum.

1. *Species syllepseos generum: Lunam & stellas, qua tu creasti, Luno tār svéjsde, katére fi ti stúril. Rerum inanimatarum substantivis, luno & svejsde, subjicitur Relativum, katére, plurale.*

2. *Species syllepseos Generum. Domus, uxor, liberi inventi invito patre. Hisha, shéna, otrozi so nájdeni zhes ozhino voljo, substantivis rerum animatarum. Hisha, shéna, otrozi, subjicitur verbum so nájdeni, pluralis numeri.*

2. Syllepsis Numerorum.

Milites & imperator pugnant, sholnérji inu Kapitán vojskujejo Substantivis: sholnérji & Kapitán diversorum numerorum, respondet verbum plurale, vojskujejo, ita, ut cum digniore in numero scilicet, cum Sholnérji conveniat.

3. Syllepsis personarum.

Tu & frater bellè convenitis, Ti inu brat se lipú glihate. Substantivis Ti & Brat, diversarum personarum, conjunctione conjunctis, adjicitur verbum plurale, Glihate, ut digniori, in persona.

4. Syllepsis Casuum.

Remo cum fratre Quirinus jura dabant, Quirinus s'rábatom Rémom, sta pravdo rekla. Hic s'brátom Remóm, ablativi quod cum praepositio-

positione, s', affixa pro, inu, accepta, iunguntur cum nominativo Quirinus, quibus adjicitur verbum duale, sta rekla: pro: Quirinus inu Remus.

D E P R O L E P S I.

Milites redeunt, hic ex hispanijs, ille ex Gallijs, Sholnèrji spet pridejo, letá s' Hispánie, leúni is Francie. Nomini, sholnèrji, subjiciuntur partes is Hispanie, & is Francie Verbo, pridejo: non repetito.

D E S Y N E C H D O C H E.

Miles, multo jam fractus membra labore, sholnèr, vshe skusi velíko mújo, na vúdih stèrgan, vel stèrganih vúdov. Hic alia non est forma in slavica lingua, quam ut cum Accusativum reddant per, Na, cum suo casu. Id quod saepius in formulis laudandi & vituperandi monitum est.

A N T I P T O S I S.

1. Accusativus pro Nominativo: Urbem, quam statuo vestra est, Méstu, katèru vam postávim, je vashe, hic non apparet Accusativus, cum Mejstu, (ut neutrum) sit tam nominativi quam accusativi casus.

2. Nominativus pro Accusativo: Acceptum refero, versibus, esse nocens, péjsmam dajem dolg biti kriva. In lingua slavica est hic modus loquendi inusitatus, potest vero sic reddi: pro biti kriva, sit de sem kriva.

3. Genitivus pro Ablativo. Quae illi lata laborum. Ipsa suis manibus nevit Sidonia Dido. Karetá

téra je njému, vsezh od della, (ali sa volo della) Sama Sidóniska Dido je shivála (ali spre-dla) *Ille genitivus (laborum) redditur per, od, vel, sa voljo, cum suo casu.*

Enallage.

1. Species Enallages: *Ubi substantivum verbum, numero, aut Adjectivum genere & numero convenit cum posteriore nominativo, ut: Amantium ira amoris reintegratio est. ljubih kregi je lubésni ponovlénje. Hic verbum substantivum, je, convenit cum posteriore nominativo, ponovlénje.*

2. *Item, Gens universa Veneti appellati, Vus Folk so Benezháni jimenováni, Et hic substantivo verbo, jimenováni, respondet nominativus: Benezháni, numero.*

Evocatio.

Ego Virgilius lego, Iest Virgilius bérem. Hic verbo: bérem, secunda personæ nominativus, Virgilius: qui est tertia personæ, preponitur.

Observationes.

1. *Verbum concordat cum nominativo pronominis, qui vel simul additur ad nominativum nominis, ut: Nos miseri plectimur. Mi Bosi, bomo bljeni. Verbum: bomo bljeni, additur ad nominativum nominis, Bosi, cum quo concordat nominativus pronominis, Mi. Vel subauditur, ut: Beneficio affectus, malam refers gratiam, s' do-brúto obdán, húdo hválo dájesh. Nominativus pronominis subauditur, in verbo, hválo dájesh.*

2. In

2. In Evocatione debet abesse conjunctio de eadem enim persona fit sermo. Aliter est si dicis. Ego & Pomponius, quam si dicis, ego Pomponius. hic enim de una persona, illic de duabus fit sermo.

3. Evocatio & synthesis conveniunt: In magnis lesi rebus uterq₃ sumus, v' velikih rezhéh, sva obá reshálena. Slavi cum habent dualem numerum, Itaque pro, uterque, dicunt, dualiter: obá reshálena, pro resháleni.

CAPUT. IV.

De Syntaxi verborum cum obliquis.

PRIMA REGULA. \ Verbum cum Accusativo.

Laudato ingentia rura, exiguum colito. Hvali velike njive, Májhino orji. Verbum, Hvali, habet accusativum: velike njive, sic verbum, orji, accusativum: májhino.

Observationes.

1. Et cum fortuna statque caditque fides, S'rézho red obstoji tår pade savúpajnje. Verba absoluta, obstoji & pade, absolvunt sententiam sine obliquis.

2. Aro terram, orjem Sémlijo: Bibo vinum, Pijem vínu, verba neutra, orjem & pijem: adsciscunt Accusativos cognatæ significationis. Illud quidem, Sémlijo, hoc vero, Vínu.

3. Passiva verba tertia personæ & participia passiva

*passiva inde derivata, admittunt etiam accusati-
vos rej cognata, ut: Iam tertia vivitur aetas,
sedáj tretji svejt se shiví, hic enim tertia per-
sona passiva, se shiví, adsciscit accusativum co-
gnata rej, tretji svejt. Item. Quó plus sunt pota
plus sitiuntur aqua, zhe vezh se pijó vodé tem
vezh shéjajo. Participium passivum, veniens á
verbo, se pijó, requirit accusativum, vodé cog-
nata significationis.*

Secunda Regula verbi cum geni- tivo constructio.

Accusandi Exempla.

*Furti se adstringit, se tatvine dolshán (all-
kriv) dáje, verba se dolshán daje, & kriv da-
je: genitivum habent tatvine &c. Item sceleris
condemnat generum suum, svojga seta, húdiga
djanja dolshí. Et hic verbum accusandi, dolshí,
genitivum, perinde atque apud latinos scilicet,
húdiga, requirit.*

Observationes.

1. *Verbo accuso, per hypallagen, idest, inver-
sionem, accusativus Criminis additur, ut: Iner-
tiam accusas adolescentum. Toshifh zhes ne-
márfhino, mladénizhov. Slavi, verbo, accuso:
quemadmodum & Germani, accusativum cum
præpositione addunt, sic hic. Tóshifh zhes ne-
márfhino.*

2. *Accuso interdum Accusativum adsciscit
cum præpositione, ut: Negligentiæ me accusas,
vel propter negligentiam, me dolshifh v'ra-
gli-*

glivostí, ali nemárfhine, cum genitivo, vel sa nemárfhine vóljo, cum præpositione cum suo casu: SA, enim significat propter, vel causa, construitur cum Accusativo.

3. Accusandi verba interdum cum ablativo construuntur, etiam sine præpositione, ut: Condemnabo te eodem crimine, zhem te lih tigáftiga grejha obtoshíti. Apud Slavos hæc formula per genitivum redditur: Nam, verbum accusand., obtoshíti, construitur genitivo, tigáftiga grejha.

Memoriæ Exempla.

Cum genitivo & Accusativo.

Meminini huius rei & hanc rem. Sèm na letó rezh s'míslil. Verbum memoriæ: Sèm smíslil, construitur cum accusativo cum præpositione scilicet: na letó rezh. Dicitur etiam cum genit. sem se te rizhí domíslil.

Reminiscor.

Ea potius reminiscere, quæ digna tua persona sunt, velíku vezh spomíslí, na rezhí, tebi dóbru stojézhe, Verbum spomíslí, construitur cum Accusativo, vel cum præpositione, vel sine præpositione. Nam utrumque dicitur: spomíslí na rezhí, vel spomíslí rezhí.

Commonefacio, cum Accusativo.

Cum ipse te veteris amicitia commonefaceres, commotus es. Satú kër te je stáre prijasností opoménil si ti sardít póstal. Verbum, opoménil, construitur cum genitivo: stare pri-

jasnosti. Effertur etiam per accusativum & prepositionem, scilicet: Opomenil na stáro prijasnost. Admoneo.

Admonitus hujus aris alieni, sa ta dolg opominjen. Opominjen, construitur cum accusativo, sa ta dolg: Diceretur etiam rectè sa vòlo letigá dolgá: per prepositionem cum casu genitivo. Nam, sa vóljo significat, propter, vel ob vel causa.

Observationes.

1. *Putavi ea de re te esse admonendum. Sèm mejnil tebe od teiste rizhí opomeniti: convenit cum constructione latina. Opomeniti enim construitur cum ablativo, cum prepositione, ut: Sèm méjnil tebe teiste rezhí opomeniti: vel Neutraliter, tigáistiga opomeniti.*

2. *Item pateticum, MISEREOR, genitivo gaudet, ut: Misereor hujus mulieris, se smilim zhes letó shéno. Accusativo construitur, cum prepositione, verbum, se smilim, construitur cum Accusativo, intercedente prepositione, zhes, quod significat, super. Vulgo etiam cum genit. Sem se vsmilil tiga zhlovéka, ali te shené.*

3. *Miseror primæ Conjugationis accusativum adsciscit, & significat, deploro, seu quærelis significo dolorem, aut misericordiam, ut: Cum familiaribus commune periculum miserebantur, se klagováli ali oplákali gmajn navárnost, Verbum, klagováli, requirit accusativum, gmajn navárnost.*

4. Ver-

4. *Verba cura & perturbationis animi, genitivos item ablativos admittunt, ut: Discrutior animi & animo. Sèm v'ferzi shálosten. Verbum, Sèm shálosten, regit dativum cum praepositione affixa, v'.*

TERTIA REGULA.

Dativus cum Verbo.

Dat veniam corvis, Pregléda órlam, Constructur, aërbum: pregléda, cum dativo plurali, órlam. Item, Rem fortuna committere, Blagu frézhi savúpati. Verbum, savúpati: habet post se, dativum frézhi. Convenit omnino cum latina lingua hac fórmula.

Observationes.

1. *Studeo huic rei & hanc rem. Jest se tiga flissam, ali, te rezhí, se flissam. Verbum: habet post se vel genitivum absolutum vel conjunctum cum adjectivo, atque hic dissentit cum latinitate, Slavica lingua.*

2. *Verbis tribuendi adduntur gemini dativi, quorum alter personam effert alter causam, quare res tribuatur, scilicet: commodum vel in commodum, ut: hoc vertitur illi vitio. Letú se na njému ali na njim tádla. Slavi hoc efferunt per Dativum cum praepositione. Nam verbum, se tádla, habet post se, na njému, praepositionem cum Dativo casu.*

3. *Plurima item verba composita, praesertim cum his praepositionibus, ad, ante, post, inter, ob, in, sub, pra, de, re, & con, Dativis adherent, ut:*

Adsum amicis, pèrstópim pèrjatelom. Prapositiono, pèr, qua, ad, significat, construitur cum Dativo, pèrjatelom.

Virtus fortuna anteponeuda. Brumnost se jimá blagú napréj postáviti, ali vléjzhi. Verbum cum prapositione: napréj postáviti cum Dativo, Blagú, construitur.

Post ponit famam pecunia, zhašt denárjam sad stávi, sad stavi, habet post se dativum: denárjam. Interes consilijs, ti si pèr svetovájnju, vel v'svetu. Ti si, verbum substantivum construitur cum Dativo, mediante prapositione, per, & v'.

Aliqua tamen ex his habent Dativum persona & Accusativum rei: ut praesto tibi fidem: jest tebi vjero deršim. aliqua tantum Accusativum ut: istam Culpam, quam vereris, ego sustinebo. toisto krivizo, katere se tibi bojíšh, zhem jest terpéjti.

QUARTA REGULA.

Est pro habeo.

Est mihi domi pater, jimám ozhéta domá, Exprimunt Slavi, dativum cum verbo substantivo. Per verbum, jimám, quod habeo, significat, & accusativum casum, ozhéta.

I. Appendix.

Adduntur verbo, SVM, gemini dativi, alter personæ alter commodum aut incommodum significans, ut:

Est mihi lucro: Slavi hoc loco, Est, exprimunt per voces, gre vel pride, & addunt illos duos dativos,

tivos, ut hic: Græ, ali pride méni h' dobízhku / vel jemuj dobízhék, id est, meum lucrum, ve etiam, Conformiter ad latinum: je méni h' do- bízshku.

Q U I N T A R E G U L A.

De duobus Accusativis, quorum alter perso- nam alter rem significat, ut:

Doceo te literas, Vuzhím tebe kúnshiti, Con- venit hic modus loquendi cum latino.

Observationes.

1. *Pro altero accusativo, aliquando ablativus ponitur, ut: Ea ne me celet, affveseci filium, vel de z's. Da bi teísterezhi pred máno neskřival, sém synú navádíl. Me, hic redditum est, pred máno: Et hoc peculiare est in Slavica lingua, ut præpo- sitiones quadam casui affingant terminationem, O, fere in eum modum, ut personalia adverbia apud Latinos, mecum, tecum, secum &c. sic hic, pred máno, tábo. Item, s'mano, s'tabo &c. de qua re inferius in præpositione & particula, pred.*

2. *Induendi verba variè construuntur, ut: In- duo te tunicam, Græcè, Iest ti süknjó obléjz- hem, vel, te s'süknjó obléjzhem. Construuntur vel cum, vel sine præpositione.*

S E X T A R E G U L A.

Ablativus Instrumenti.

Obsequio retinentur amici, s'pregledájnjom, se pèrjáteli obdàrshé. Verbum compositum cum præpositione affixa, s', requirit suum casum, Da-

tivum scilicet. (Sed de hac re, vide infra in prapositionis constructione, in prapositione affixa, s'.

Ablativus causæ.

Saginatür soneno, bo pitan (debel), ali se pita skusi spánje, vel s'pánjom. Effertur ille ablativus causæ, vel per prapositionem, skusi (quæ significat per) & casum accusativum. Vel per prapositionem affixam, s, & dativum, in eum, ut jam dictum est: modum: Vide in prapositione s',

Ablativus modi.

Bellum mira celeritate confectum est, vojshovánje (alíkreg) je s'velíko hitróstjo dopérenessénu. Construitur cum accusativo, vi prapositionis affixæ, s'.

Observationes.

1. *Copia & inopia verba cum Ablativo, ut: Spolio te pecunia. Te pérpravim ob denárje. Verbum, pérpravim, adsciscit accusativum cum prapositione, ob:*

2. *Cum Genitivo: ut: Implentur veteris Babibi pinguisque ferinæ, se napólnijo s'tárim vinom, tár s'tólsto divnino. Hi genitivi redduntur per prapositionem cum suo casu.*

SEPTIMA REGULA.

Repellendi verba cum ablativo & prapositione, ut: ignavum fucos pecus à præssepibus arcent. Gónio od jássi zhmèrli léjno shivino, Verbum Gónio, requirit ablativum cum prapositione, od jássi

Utor cum ablativo.

Utor vino, Vínu núzam, hic ablativus in Slavica lingua per accusativum redditur. FRU-

F R U O R.

Fruor meis studijs, Mójga vúka vshívam.
Cum genitivis, Mójga vúka, *construitur: verbum*, vshívam.

F U N G O R.

Fungor officio, obhájam (oli dopèrnášham)
 Flushbó. *Verbum*, obhájam, *construitur cum*
Accusativo, flushbó.

P O T I O R.

Potitur imperio, Ládajnje jimá. *Verbum* jimá
habet accusativum, Ládajnje.

V E S C O R.

Vescor pane, Iem kruh. Iem: *Verbum*, *habet*
Accusativum, kruh.

N I T O R.

Niti alterius ope, Se sanésti na drúsiga pomúzh.
Et hic verbum, sanésti, *adsciscit accusativum*
 pomúzh *cum prepositione: cum*.

V I C T I T O.

Victito lacte, sem shiv mléka, *Verbum*, sem
 shiv, *construitur cum genitivo*, mléka: *dicitur*
etiam: od mléka, cum Ablativo & prepositione.

V I V O.

Vivo pane: sem shiv krúha, *est eadem ratio,*
qua verbi, victito.

D E P A S S I V I S.

Passivorum proprius casus est Ablativus, ut:
Virgilius à me legitur, Virgilius bode od méne
 brán, *Vel*, Virgilius se od méne bére.

Ablativus passivus in Dativum mutatur.

Visus mihi pro visus à me. méni se je vidil. pro, od méne se je vidil, servatur eadem ratio, quæ apud Latinos.

Observationes.

I. Passivis adduntur reliqui casus, quos recipiunt activa verba præter accusativum activi proprium, ut: *percutior gladio, bom s'mézhom vdárjen, hic accusativus subiungitur verbo cum præpositione, & incidit in Ablativi Constructionem, quando instrumentum significat.*

I. Passiva retinent posteriorem accusativum, scilicet rei, verbi transitivi: ut, *doceor Grammaticam, bom vuzhén Grammatiko. incidit in eandem cum latinis rationem. Nam posteriorem accusativum videlicet rei, habet: dicitur aliàs: se vuzhim Grammatike, per Genitivum, quæst dicas, discio Grammaticam.*

D E P O N E N T I A.

I. Deponentia activè significantia, activorum syntaxin imitantur, ut: *lagior tibi pecuniam, dam tibi denárje, hic saltem reddenda phrasis latina in Slavicam, quæ incidit in activorum verborum constructionem. Nam verbum, dam, construitur cum accusativo, denárje.*

Deponentia Neutralis significationis, Neutorum constructionem sequuntur, ut: *assentior tibi, tébi pèrvólim. Pèrvólim, requirit dativum, tibi.*

CA.

V E R B O R U M.
C A P U T V.

201

De Infinitivis

PRIMA REGULA.

Infinitivi adduntur verbis significantibus sensum aut voluntatem, ut: Cupio venire, shelím príti, convenit hæc formula cum latino sermone.

SECUNDA REGULA.

Accus. præcedens Infinitivum exponitur, per nomen: adjec̄ta particula quod, vel ut, ut: spero nostram amicitiam non egere testibus, vúpánje jimám, de násha priásèn nepotrebúje, prizh. Accusativus híc redditur per, de, quod significat, Quòd. Planè germanica phrasi. Nam Germani dicunt: das unsere freundschaft.

TERTIA REGULA.

Infinitivus cum nominibus Adjectivis &c. ut Facilius est dicere quàm facere, Lajshéshi je rézhi, kakór sturiti. Adjectivum Lajshéshi, facultatem significans, construitur cum infinitivo, rézhi &c.

QUARTA REGULA.

Casus sequens infinitivum ESSE, & nuncupandi verba, convenit cum præcedente: ut, Cato esse, quàm videri bonus malebat. Cato, je rájshi hótel bíti brúmen, kakór, le takú jimenován. Infinitivus, BITI, habet utrinque nominativum scilicet, ante se: Cato: post se verò, Brúmèn. Item, Tu vis dici Miles, Ti hózhesi jimenován bíti vojszhák, Verbum nuncupandi, jimenoq-

ván bíti: *ante se habet nominativum*: Ti Post se verò, vojshzhák.

Observatio.

I. *Infinitivus: esse: saepe omittitur, ut: EA certissima putabo quæ ex te cognovero. Katére re rezhi bom od tebe saštópèl, tešte bom, sa cilu resnìzhne dèrshal. Slavi hac formula non utuntur, sed exprimunt infinitivum, adjectis particulis, da, vel, sa Id quod superius in secunda regula, de Infinitivis dictum est.*

C A P U T. VI.

De Gerundijs

IN, DI: *ut Gratia discendi, sa vuká vóljo. Facultatis vox, sa vóljo: habet post se genitivum vuká.*

Observatio.

I. *Infinitivus pro gerundio: ut, cantare, parati, vmétalni péjti vel péjtja, hác formá etiam Slavi utuntur: sed crebrius ille infinitivus in Genitivum mutatur venientis ab eo verbo, ut hic pro, péjti, péjtja, rectius diceretur.*

IN, DUM Gerundia præpositione annectuntur verbis, ut, *Mitto illum ad speculandum arcem, Jest ga póshlem, h' oglédajnju grada, Gerundijs enim destituitur lingua Slavica, itaque pro gerundio accusativi casus utuntur, præpositione affixa, k' vel h' cum suo casu scilicet, Dativo. Effertur etiam per particulam, da, quæ significat ut, sic: da oglédam, vel etiam Infinitivo, ut: póshlem oglédati, id est, mitto speculari.*

Ob-

Observatio.

Necessitatem significans Gerundium in DUM, impersonalium modo ponitur, & vel Dativum juxta se habet, vel casum omnino nullum: ut Vigilandum est nobis. Nam je zhúti, casum quidem regit Dativum, sed pro Gerundio Infinitivus zhúti, cum verbo substantivo, je, ponitur, diceretur etiam recte impersonaliter, se jimá zhúti, pro, oportet vigilare.

IN DO Gerundia sequuntur verba vel cum vel sine præpositione, & aliás activè, aliás passivè significant.

Exemplum activæ significationis, ut homines nihil agendo male agere discunt, id, est, dum nihil agunt, Ludje s'nifhtèr délajnjom, se vuzhé hudú délati, Gerundium hic redditur, per nomen: s'délajnjom, negationi præfixa præpositione s'. Potest etiam periphrasticòs efferri: kadar se nedéla, vel, kadar nihtèr nedélajo.

Exemplum passivæ significationis, ut, Memoria excolendo, sicut omnia alia augetur, id est, dum excolitur, Resmishlovájnje se gméra s'núzajnjom, kakòr sicér vse rizhí, vel kadar se núza, Nomen, s'núzajnjom, pro gerundio ponitur.

N O T A.

Non sum solvendo, nepremòrem plázhati, gerundium vel potius, Dativus solvendo per infinitivum plázhati effertur.

*Generalis Regula de Constructiõe gerundiorũ
Adsciscunt gerundia casus verborum suoruna*

analogicòs, ut: Gratia salutandi amicos domum redij, debi prijatelom srézho vószhil, sem spet damú prishál, Gerundium salutandi: effertur per, debi vószhil, circumlocutione quadã, Quia vero verbum, srézho vószhim, requirit dativum, pèrjatelom, Igitur & gerundium ab eo descendens, quod hoc loco per verbum effertur.

C A P U T VII.

De Supinis.

PRIMA REGULA.

De Supino priore: ut, Coctum ego, non vapulatum dudum conductus sum, h'kúhajnju nikár h' tepéjnju sem jest sdáunaj najét, supinum, prius per præfixam præpositionem & Dativum casum effertur vel etiam per Infinitivum sic: kúhati sem jest najét, nikár tepsti.

SECUNDA REGULA.

De Supino posteriore: ut, Facilis visu, id est, videri, se lahkú vídi, effertur impersonaliter videlicet, si, verbo tertiae personae singulari præponitur particula, se, sic: difficile creditur, se teshkú vjéruje, &c.

Mercandi verba.

PRIMA REGULA.

Precium rei in verbis mercandi & similibus Ablativo casu effertur sine præpositione, ut, Vendidit hic auro patriam, Letá, je svójo domovino predál sa denárje, precium rei ponitur hic in accusativo cum præpositione.

Hæc vocès tanti, quanti, pluris, minoris cum compositis, ut sunt: quantilibei, quanticunque, quantivis, tantidem, sine substantivis adjiciuntur verbis mercandi: ut, Non vendo pluris quam alij, fortasse etiam minoris, Nepredám dráshifhi, kakór drúgi, lahkáj túdi búlshi kup, convenit cum latina lingua.

Observatio.

Quando accedunt substantiva, tunc hæ quoque vocula migrant in Ablativos, ut: Quanto precio emisti? Alia forma non efferunt Slavi, quam præcedenti, scilicet, kakú dragú? omisso nimirum substantivo: diceretur etiam, sa kúliku, cum præpositione, & cum suo casu, videlicet accusativo. TERTIA REGULA.

Hi genitivi magni, sa velíku. Parvi, sa málu. Eloci, sa nizh. Nihili, sa nishtèr. Pili, sa en lafs. Item cum verbis, aestimo, duco, facio, pendo, dèrshím ali shtímám, sházam. Junguntur, ut: Magnifacio, Magni aestimo, Magni pendo, vissóku dèrshím, sházam, shtímám. Parvi facio, parvi aestimo, parvi pendo, flocci pendo, parvi duco, sa malu dèrshím. Item equibonique facio, consulo, sa dóbru jimám.

Item, hujus non faciam, letúlikájn nemáram, hæc formula per præpositionem, SA, cum suo casu scilicet effertur, adverbialiter.

QUARTA REGULA.

Hi Ablativi, magno, nimio, plurimo, sa velíliku,

liku, *parvo*, *ninimo*, *sa málu*, *Vili* : *sa porédnu*, *dimidio*, *sa pul* : *duplo*, *sa dvójiko*, & *id generis verbis mercandi & similibus sine substantivo jungi possunt, ut gloriosa sapientia non magni aestimanda est. Samohválna modrúst, se néjma sa veliku shtimáti* : *Incidit in præcedentis Regulae formulam. Nam verbum mercandi shtimáti, construitur cum particula, SA, & suo casu Accusativo, veliku.*

V A L E O.

Valeo, cum Accusativo, sed frequentius cum Ablativo jungitur, ut : mina valet decem coronis Gallicis. Mina veljá dešét Fránskih kron. Genitivo casu exponitur tam Accusativus quam Ablativus.

C A P U T V I I I.

De Nominibus Temporis.

P R I M A R E G U L A.

Ablativo nomina temporis efferuntur, cum non significamus durationem seu continuum tempus, ut : superioribus diebus veni in Cumánum, Vne dni sém v'Kumanum príshál, efferitur per Accusativum in Slavica lingua : dicitur etiam V'únih dnejh, per Ablativum cum affixa præpositione, atque eatenus convenit cum latina lingua.

S E C U N D A R E G U L A.

Accusativus est frequentior, cum durationem significamus seu continuum tempus : ut : Una cum gente tot annos bella gero, s'enim sámin fól-

fólkom, túliku lejt se vojskújem. *Verbum*, se vojskújem, *adsciscit genitivum cum Adverbio*, per *atticismum*, túliku lejt.

Observatio.

Annas hic est tertius, letú je trétje léjtu. *Ante & post se requirit nominativum*.

Dicitur etiam: id etatis, pro ea etate, & ejus etatis, letè stárosti, per *duos Genitivos*, in *modum formularum laudandi*.

TERTIA REGULA.

Et prapositiones accedunt tam Accusativis quam Ablativis, ut: In paucis diebus, & paucis diebus, v'krátkih dnéjh, per duos Ablativos cum prapositione prafixa v', quod hic IN, significat: scas, sine prapositione non effertur.

Mensuræ & spacia, Regula.

Mensurarum casus Accusativus est, ut: Muri ducentos pedes alti, sydi so, dvějstu stopijn visfóki, per Atticismum effertur hæc locutio, dvejstu stopijn, pro dvejstu stopynje.

Observatio.

1. *Nonnunquam comparativi constructio observatur, ut: Tota cohors pede non est altior uno, cellú kardélu nej vishíhi kokèr ena stopinja. Comparativus, vishe, adsciscit non Ablativum, quemadmodum apud Latinos, sed redditur ille Ablativus periphrasticos per, kokèr, quod significat quam.*

2. *Et per genitivum effertur, quæ mensuram significant, ut: statura quinque pedum & dodran-*

tis fuit, je bil pet stopljin iuu trijh firtelzov postavé, ali velikósti, per genitivum quoque effertur hac locutio.

S P A C I A.

Est & spatiorum casus Accusativus, ut: Cum abessem ab Amano, iter unius diei, kadár sim bil od Amana, en dan hodá, vel sa en dan, cum Accusativo construitur, cum præpositione vel sine præpositione.

Observatio.

1. *Adjecit verbo, abesse, Virgilius Ablativum, ut: Nec longis inter se passibus absunt. Nejsó velíku korázheju nárasèn. Nejsó nárasèn, significat non absunt, habet post se Accusativum Neutrius generis, quod hoc loco pro adverbio ponitur, & adsciscit genitivum per atticisimum: Redditur enim: velíku korázheju, pro multum passuum.*

2. *Distat, cum Accusativo construitur, ut: Millia, qui novies distat ab urbe decem, katéri od mésta devétdeffet myl leshí, verbum leshí: adsciscit Genitivum per atticisimum, devétdeffet myl, pro, 90. Milliarium.*

L O C A.

Nominibus regionum, ut appellativis, adduntur casus cum præpositionibus: ut, Fronspèrgius duxit exercitum in Italiam, Frónspèrgar je vojskó pelljal v'lashko de shélo Verbum, pelljal, habet post se accusativum cum præfixa præpositione, v', Sic dicimus.

1. *Venio in Urbem, pridem v' mestu, cum Ac-*
cusativo.

2. *Proficiscor ex Urbe, vléjzhem is mesta, cum*
Ablativo.

2. *Habitat in foro, Na plázu prebiva, cum*
Dativo.

Observatio.

1. *In nominibus Regionum interdum præpo-*
sitio per Ellipsin omittitur, ut: At nos hinc alij si-
tientes ibimus afros. Mi pak en dejl, pújdemo,
k'shejnim afrom. Adsciscit Dativum cum præpo-
sitione affixa, nec patitur ellipsin in lingua Slavica.

2. *Rectè tamen dicimus: Arceo hostem Italia,*
sicut arceo urbe hostem, sovráshnika is Itálie shé-
nem, cum præpositione & Ablativo, cum & sine
præpositione. Nam etsi sit verbum compositum:
tamen nihilominus additur præpositio sic: is'shé-
nem is Itálie, & shénem is Itálie.

C A P U T IX.

De Nominibus Proprijs Urbium.

PRIMA REGULA.

In loco.

Urbium nomina prima vel secunda declina-
tionis singularia in genitivo posita, significant in
loco: ut sum Roma, & sum in urbe Roma, sèm
v'Rimu, Dativo construitur cum præpositione.
Nam citra præpositionem non efferunt Slavi hos
casus: sic etiam, sèm v'Mestu Rimu, quadam
mutant ultimam Dativi vocalem, u in i, & di-

cunt

210 DE SYNTAXI
cunt v'mesti Rimi, sed id fit magis consuetudine quam ratione.

SECUNDA REGULA.

In Declinatione tertia Ablativo utimur, quibusdam etiam Dativus placet: ut, sum Carthagine, vel Carthagini, sèm v' Chartáginì, per Dativum redditur cum præpositione.

TERTIA REGULA.

Plurali Numero Ablativo utimur: ut delphis Apollo oracula reddebat, v' delphu ali v' délphì je Apóllo Bogováł, cum dativo construitur & præpositione.

QUARTA REGULA.

Ad locum.

Accusativo utimur significantes motum ad locum: ut, proficiscor Romam, v' lejzhem v' Rim, Accusativum habet.

QUINTA REGULA.

De loco.

Ablativo utimur significantes motum, de loco vel per locum: ut, Rediit Carthagine Regulus, je spet is Chartáginè prishèl Krajlízh. Construitur cum Ablativo & præpositione.

Per locum.

Hac iter facio, letód skus vléjzhem ali pó-tujem, adverbium loci, letód, cum præpositione, skus, construitur quod tamen habet vim Accusativi. Item: quá ibis, kod skus, ali, v' prek pujdesh? Adverbium, kod, cum præpositione, skus, & Accusativo, vel v' prek, genitivo.

Ob-

Observatio.

1. Semel atque iterum nominibus civitatum invenies additas præpositiones : ut venit ad Messaniam. Je prishèl k' Messàni ali ali v' Messàno, per Dativum & Accusativum efferuntur hæc.

2. Imitantur constructionem urbium & hæc appellativa, DOMUS : ut, sum domi, sèm domà. Adverbialiter ad locum. Eo domum, grem domù. Adverbialiter, ad locum, vel na dom cum Accusativo.

Venio domo, pridem is vel od dómà, de loco cum Ablativo. RUS : sum ruri, sèm na puli ali na Nijvi, cum Dativo, in loco. Eo RUS, grem na pule, cum Accusativo. Redeo RURE, pridem spet is pùla, cum Ablativo. De loco Humus, serpit humi per locum, lasi po tleh, cum genitivo plurali & præpositione, vel Dativo singulari : ut, lasi po semlji, cum Dativo singulari & præpositione, que significat, super.

JACET HUMI, leshi na semlji, cum Dativo & præpositione, Na, significante, super vel in.

TOLLITUR HUMO, se od semlje vsdigúje, construitur cum Ablativo & præpositione, od semlje.

BELLUM & MILITIA. In loco saltem. Unà semper militia & domi fuimus, sva v' selej v' sholdi tar domà vkup bilá, v' sholdi ali, v' vojski, Dativus cum præpositione, domà adverbialiter ponitur.

C A P U T X.

De Numeris Syntaxis.

1. *Distributivis solis utimur : ut , deni aurej dati sunt militibus, vselej enimu sholnér ju suffeb so dani desét slati. Slavi distributivos numeros exprimunt dictionibus, vsakimu suffeb, vel vselej énimu, germani dicunt : jedem insonderheit vel je einem. Numeralia Distributiva sunt.*

<i>Singuli</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>eden, a, u.</i>
<i>bini</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>dva, dvej, dvuja.</i>
<i>terci</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>tri.</i>
<i>quaterni</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>stiri.</i>
<i>Deni</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>desét.</i>
<i>Centeni</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>stu. indeclinabilia</i>
<i>Milleni</i>	<i>a, a.</i>	<i>vselej</i>	<i>tavshent. sunt.</i>

2. *Utimur cardinalibus, adjecta voce singuli aut unusquisque : ut, dedit singulis militibus, aut unicuique militum, decem aureos. je vselej énimu sholnérju, ali vsakimu possébe sholnérju, dal, desét slatih.*

Ordinis Numerorum, usus.

Ordinis nominibus, perinde : ut, ceteris adjectivis utimur : addita tamen ferè particula, quisque ut : tertio quoque die venire solet, vselej, na tretji dan, vel na vsaki tretji dan rad pride, per particulam quisque per vselej na, vel na vsaki efferuntur.

C A P U T X I.

De Impersonalibus Passivis.

Impersonalia passiva vocis ante se casum non habent, post se autem plerumque eos, quos, verbum passivum scilicet personale recipit, ut : Factum est à vobis turpiter, Od vas se je gèrdú sturílu. Convenit hac locutio cum latina. Nam verbum impersonale passivum, se je sturílu, habet post se ablativum cum præpositione scilicet, od vas.

Observatio.

Passiva Accusativum, proprium activis, non recipiunt apud latinos : ut, non solet dici latinè, legitur Virgilium, se bère Virgilium, sed mutandum est accusativus in Nominativum, atque dicendum, se bère Virgilius quemadmodum & apud latinos.

De Impersonalibus Activis.

Prima Regula de ijs, qua personam genitivo designant :

Est, je, ali slíshi.

Interest, velíku leshí.

Refert, nuza, ali je pridnu, ut :

Boni pastoris est tondere pecus non deglubere, Enimu dóbrímu pastírju slíshi, shivíno, brítí, níkár odréjti, hic, slíshi pro : est : acceptum, construitur cum dativo : pastírju : diceretur etiam Eniga pastírja je, cum genitivo, sed illud est frequentius.

INTEREST, velíku leshí, ut principis interest,

zereſt, *authoritatem Publicarum legum ſalvans* & *incolumem conſervare*, Enimu Firſhtu veliku leſhí na tejm, de gmajn praude pèr vrednúſti tàr cilé ohráni, *Verbum*, leſhí, *quod hoc loco intereſt*: ſignificat, cum dativo, énimu Firſhtu conſtruitur. Refert. Nuza, vol pridnu je, ut: *Reipublicæ refert*, *conſervare literas*, & *ut conſerventur literæ*, Gmajn meſtu nuza, de ſe dobre kunſhti ohránjo. *Verbum* nuza: ſignificans, refert, requirit *Dativum*, Gmajn méſtu.

Obſervatio.

1. In poſſeſſivis pronominiſus à regula diſcedimus. Nam *mea, tua, ſua, noſtra, veſtra, cui ablativi*, adijciuntur hiſ duobuſ verbis: *refert* & *intereſt*: ut, *Tua refert ad eſſe*, tebi nuza, je prid, da ſi v'prizho, *Verbum* nuza: *adſciſcit dativum*. Tebi, & non *ablativum*, in lingua Slavica.

Intereſt mea, meneantizhe, *verbum*, tizhe, *habet hiſ accuſativum*, mène.

2. Adduntur & aliquando, *magni, veliku, permagni, preveliku parvi, malu, quanti, kúliku*: ut, *permagni noſtra intereſt*, te eſſe Roma. Nam *veliku na tim*, leſhí da ſi ti v'Rimu, *veliku leſhí, quod, noſtra intereſt*, ſignificat, conſtruitur cum dativo, Nam &c.

3. Aliquando adduntur obliqui cum prepoſitioniſus: ut *magni intereſt ad decus* & *ad laudem huius civitatis ita fieri*, *veliku nadleſhí, h'zhaſti tàr k'hvali letiga meſta*, da ſe letakú ſturi,

sturi, convenit omnino hic modus loquendi cum Latino. Nam verbo, nadleshi, adduntur prepositiones, h'zhasti & k'hvali, hinc sequuntur Genitivi: letiga mesta.

4. Quandoque sine casu ponitur, ut: Refert, me mihi atque vobis. Nadleshi, da se jest, sebi tarvam bojim. Nadleshi, sine casu ponitur, hinc sequitur Accusativus ante Infinitivum, qui mutatur in Nominativum, Slavorum in morem. Nam Slavi: ut, jam superius dictum est, Accusativum ante Infinitivum non habent.

5. Nonnunquam precedit nominativus: ut, Illud mea magni interest, te ut videam, Na letim meni veliku leshi, da te vidim. Nominativus, hic mutatur in Dativum, si prepositionis: Na.

6. VERBO, Est, adjicimus, meum, tuum, nostrum, vestrum, ut: meum est injuriam non adferre, Meni slishi, ali se spodobi, nikar krivizo sturiti, s'lishi, se spodobi, quibus vocibus, hac significatione redditur verbum, EST, adsciscit Dativum, meni.

SECUNDA REGULA.

De verbis impersonalibus, quæ cum Dativo construuntur.

Dativi personam his verbis addunt, sequuntur ferè infinitivi, ut:

Libet, se mi hozhe, ali lushta. Licet, se more, ali perpušti. Patet, je odpertu, ali je ozhitu. Liquet, se vej. Constat, se vej, stojí, je kúplenu. Contingit, se pergodi. Placet, dopáde. Ex-

pedit, prodest, je prid ali nůza. Obest, Nocet, shkodi. Sufficit, je dosti. Vacat, je prásnu, je zhas, je leshézhé. Accidit, se pergodi. Convenit, se spodóbi. Restat, je zhes, je vezh, je prebīlu. Praestat, je bulshi, nůznishi, pridnishi, & similia quadam, ut, Tolle moras, semper nocuit differre paratis, dej prozh odláshajnje. Všelej je shkódilu odláshati, pèrprávlénim, Verbo, je shkódilu, addit dativus, pèrprávlénim, personam, ut apud latinos, sequitur etiam infinitivus, odláshati.

Observatio.

1. *Nonnunquam praecedit nominativus: ut, si poterit Nevius id, quod libet, & ei libebit, quod non licet, Aku Nevius bo mógèl, tu, kar se mu hózhe, takú se mu tudi bo hotélu, tu kar se mu nespodóbi. Nominativus, tu, praecedit verbum impersonale cum Dativo casu, se mu hózhe, &c.*

2. *Quadam alios casus admittunt, ut: Inter omnes constat antiquos, pèr vseh starih, se tu risnizhnu vej. Verbum, se risnizhnu vej, habet post se genitivum cum praepositione, pèr vseh starih*

TERTIA REGULA.

Accusativi adduntur, His verbis.

*Juvat, pomága,
Decet, se spodóbi,
Delectat, se lúshata,*

*Oportet, se móra, sequuntur Infinitivi: ut,
OPORTET Principem pati legem, quam condidit:*

Eni-

Enimu Firſhtu je tèrpèti poſtávo , katéro je on narédil, ali poſtávil. *Oportet, hic per JE, redditum est, hinc sequitur Infinitivus, tèrpèti : Requirit verò Impersonale , Accusativum , poſtávo.*

Hic modus loquendi effertur quoque sic : En Fürſht more tèrpèti poſtávo &c. ut videlicet accusativus mutetur in Nominativum.

Observatio.

1. *Decet. aliquando cum dativo, Græca consuetudine, jungitur. ut, Ita vobis decet, letakú se vam ſpodóbi, hanc formam hoc loco, Slavi etiam imitantur. Nam verbum, se ſpodóbi, habet Dativum, vam.*

QUARTA REGULA.

IN Quarto ordine impersonalium pathetica sunt, qua præcedunt Accusativi, sequuntur Genitivi, ut, pœnitet, greva, piget, se vtrága, pudet, je fram. Tædet, se vtraga, miseret & miserescit, se smili, ut, pœnitet eum senectutis sua, ga svoje ſtarosti greva, Verbum, greva adſciſcit accusativum. Ga, hinc sequitur Genitivus, svoje ſtarosti.

Observatio.

Nonnunquam præcedit nominativus: ut, sapientis est proprium, nihil quod pœnitere possit facere, Eniga módriga laſtna shara je, niſhtèr, kar ga more grévati, ſturíti.

QUINTA REGULA.

Hac & similia saepe absolute ponuntur sequen-

te in finitivo: ut, debet, se mora, capit, ses azhne, solet, je naváda, potest, se more. je mogózhc, apparet, se vidi, Certum est, je gvishnu, stat, onu stoji. Est, pro licet, se more, ut, debet adolescentiam delictorum pudere, Mladih ludij imá Grejhov fram biti. Verbum jimá, Absolutè ponitur, hoc sequitur Infinitivus, biti.

CAPUT. XII.

De Participijs.

PRIMA REGULA.

Participia imitantur verborum suorum constructionem, ut: *legens Vergilium*, Berejózh vel Berózh Vergília. Nam Verbum, Bérem, quoque Accusativum adsciscit, sic: *bérem Virgília*, id est, *lego Virgilium*. Item diligendus omnibus, jima ali bo od vseh lúblen. Nam verbum passivum, eodem modo ablativum cum prepositione habet. Itaque dicitur etiam, *bom lúblen od vseh*.

SECUNDA REGULA.

Degenerant in nomina, cum verborum casus amittunt, ut: *Fugitans litium*, Bejshejózh krégajnja, vel od krégajnja. Incidit in generalem & præcedentem regulam. Nam verbum, Bejshím, eodem modo construitur & dicitur: *Bejshím krégajnje*, vel od krégajnja.

TERTIA REGULA.

Duo Ablativi conjunguntur designantes
con-

consequentiam, alter participij, alter nominis, ut: *Imperantè Maximiliano, Veneti graviter afflicti sunt*, sa Cessárja Maximiliána: so Benezháni velíku tèrpéli. *In hac formula dissimulatur participium: bodeózhi id est, existente, aliás non est satis usitata locutio per ablativum expressum, participij partis.*

Observationes.

Exponuntur illa formulæ per particulas, cum, kadar, dum, dókler, postquam, potehmál. Et si, najsi, & similes, ut: Imperante Maximiliano. Id est, cum imperaret Maximilianus, Kadar je Maximilián oblastoval ali Cæsar bil.

QUARTA REGULA.

Usurpantur participia pro Infinitivis, ut: opus est maturato, potreba je hitéjti, Slavi dicunt per Infinitivum.

C A P U T. XIII.

De Adverbijis.

PRIMA REGULA.

Adverbia subjiciuntur verbis, ut: maturè adsis, Bodi pèr Zajti túkaj, Adverbium, pèr zajti subjicitur verbo, bodi.

Observationes.

Nomina degenerant in Adverbia, singulari numero, ut: Horrendum clamat pro horrendè, grosóvitu upije. est autem usitatum apud Slavos adjectiva neutro genere: pro adverbijis usurpare.

D E S Y N T A X I
S E C U N D A R E G U L A .

Aliquando tamen non ad verba sed ad alias orationis partes Adverbia referuntur, ut: *homo egregiè impudens*, En cilu nesrámen zhlóvik.

T E R T I A R E G U L A .

Adverbijs pridie, ta dan poprěj, & *postridiè*, ta drugi dan potle, *subiiciuntur casus: vel genitivus*, ut : *pridie ejus diei*, ta dan popeij, *Slavi per Accusativum esserunt: vel Ablativus*, ut *postridie Idus*, ta dan po Idus, *Ablativo jungitur*.

Q U A R T A R E G U L A .

Nonnunquam Adverbio derivativo, primitivi casus additur, ut: *obviam illi processimus*, mi smo napruti njemu shli: *vel*, mi smo mu napruti shli. *Adverbium*, pruti, *habet Dativum njemu vel mu per apheresin*, quod frequentissimum est apud Slavos.

C A P U T . X I V .

I. De Conjunctione.

P R I M A R E G U L A .

Conjunctio aut similes casus jungit, aut novam orationem superiori attexit.

Exemplum similium casuum.

Augustus & Trajanus fuerunt boni & Sapientes Principes, Augústus inu Trajánus, ita bilá dōbratár modra vívuda. *Conjunctio*, Inu, *conjungit similes casus*, *Augustus & Trajanus*.

Ex-

Exemplum de posteriori, ubi nova oratio
superiori attexitur, ut.

*Rari quippe boni. vix sunt numero totidem,
quot Thebarum Porta, vel divitis hostia Nili, Red-
ki so dobri, kumaj jih je v'ktivili tulikájn, kúliku
je vrát, v'mesti Thébe, ali kuliku je strug bogá-
tiga Níla. Novæ orationes attexuntur per particu-
las: vix, kúmaj & per, ali, quod significat, vel.*

SECUNDA REGULA.

Ut conjunctio causalis, & quæ similem vim
habent, adsciscit Conjunctivum: Si præsens
verbum præcedit, præsens conjunctivum erit,
ut: *jubeo ut facias, velím da sturísh. Verbũ enim
præsens, velím, adsciscit præsens verbum conjun-
ctivum cum particula, da: quod significat, ut.*

*Si præteritum verbum præcesserit, erit con-
junctivum præteriti imperfecti temporis, propter
particlam, da, sequitur, videlicet, bi sturil.*

II. De Præpositionibus.

1. *Verba aliquando cum Accusativo vel cum
Ablativo Construuntur, vi præpositionis, cum qua
componuntur: ut, Adeo patrem, Grem k'Ozhé-
tu. Verbo, Grem, additur Dativus, ozhétu, vi
præfixa præpositionis, k', quæ, ad, significat. Nam
aliás non dicitur: Grem Ozhétu.*

2. *Sapè & latini præpositionem repetunt, ut:
accedo ad pedissequas, Grem k'mójsškram. Sla-
vi contenti sunt una præpositione sine adposita sive
composita ea fit. Sed de constructione præpositionis
copiosius supra, in Etymologia.*

III. De Interjectionibus.

1. Hej & va, *Dativum* adsciscit: ut, Hej mi-
bi, qualis erat, Ai, meni kakou je bil? Ai, con-
struitur cum *Dativo*, meni, Va capiti tuo, ve tvoji
glavi, cum *Dativo*.

2. Heu & proh, *Accusativum* adsciscunt, aut *No-*
minativum: ut, Heu stirpem invisam, oh te so-
vrashne shlahte, *Slavis* genitivo construitur, oh.

3. ô, *Exclamandi particula*, modo *nominati-*
vum, modo *vocativum*, modo *Accusativum* adsciscit, ut: ô fortunati, ô vi srézhni, vel *nominativi*
vel *vocativi pluralis*, casus.

ô *fortunatos agricolas*, ô srézhnih kmétizhou,
genitivum habet, in *Slavica lingua*.

4. *Exclamations*, *Indignationes*, *querela per*
Infinitivum & *Accusativum absolute efferuntur*,
quas orationes Pueri, in interpretando *resolvere*
debent in Indicativas orationes, ut: sic omnia fa-
tis in pejus ruere & retro sublapsa referri: Id sic in-
terpretandum est.

Sic omnia ruunt fatis in pejus, & retrò sublapsa
referuntur. *Slavice* sic redditur, Takú vse rezhí
skusi vsháfajnje, le v'hujshi, nasáj padejózh
(ali se svernejózh) & c. priti. Et tamen addit
Infinitivus affectum quendam, quasi dicas, misere-
rabile est, sic omnia ruere in pejus, Mila rezh je,
da takú vse rezhí, le v'húifhi se resiplejo. Item,
Ab tantam ne rem, tam negligenter agere? Aj da
se ena taka velika rezh takú nemárnu dela.

In hiis & similibus formulis sub intelligitur: decuit aut oportuit.

IV. De Metaplasmi Quibusdam

Speciebus in Carniolana Lingua usitatis.

Aphæresis, ut: mu pro njemu, illi, ga pro njega, eum, illum, jo pro njo, illam, nu pro inu &c.

Syncope, ut, Bom, bosh, pro Bodem, bodesh, ero, eris. Ozha, pro Ozhéta, patrem.

Paragoge, ut: dokler, pro dokle, quandoquidem. Item, kakòr pro kako, quemadmodum, sizer, pro size, alias.

Apokope, ut: lubit, pro lubíti, amare, pisat, pro pisáti, scribere, me, pro méne, Me. Item, te, pro, tebe, Te. Se, pro sebe, Se. Bo, pro bode, erit.

Antistichon, ut: kakòr pro kakur, o, litera pro u. Quemadmodum, Bug, u, litera, pro o. Moj, pro muj: Tvoj pro tvuj. *Quæ omnia & similia multa, studiosis & excultoribus linguæ Slavonicæ, observanda committo hac pauca, monendi causa annotare volui.*

V. De Prosodia Seu Accentu.

Plena ratio Elevandi deprimendique syllabas, tradi hic non potest: tamen interim hæc observentur.

1. *Monosyllaba dictio, nullo signata tono, acutum habere intelligitur, ut, jest, ego. Vejm, sejo.*

Gdu

Gdu quis. Si vero in ea syllaba vocalis rapidius pronuncianda erit, gravis accentus nota signabitur, sic: pèr, ad vel apud, kàr, quid, tār, & quoque.

2. Dissyllaba dictio, in prima intelligitur habere acutum, ut: delam, laboro, pissem, scribo. Secus, erit ultima eo signanda accentu, ut, velám, valeo. Predám, vendo.

3. Polissyllaba dictio intelligitur habere accentum in antepenultima, ut, délamo, laboramus, délate, laboratis, délajo, laborant. Si vero secus ceciderit, suo loco erit notandus acutus tonus, ut: velimo, jubemus, vélite, jubetis.

4. Perpetuum hoc erit, ut ubicunque raptim vocalis efferenda, ut id gravi uotetur accentu, ut: pèrprávim, praparo, rèsvészem, solvo.

5. Accentus haud facile à themate suo variat seu discedit, nisi id casuum & personarum differentia exigat, ut: vajlam, ash, a, volvo, volvis, vit, in prima intelligitur habere accentum. At, vajlám, ásh, á, id est, valeo, es, et, vel in precio sum, habet & servat etiam accentum in ultima, idque discriminis gratia. Hac pauca monui saltem, si quibus melior ratio magis probatur, per me licet. Saltem hoc volo, ne temerè quid & sine ratione fiat.

F I N I S.

550962

